

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет перекладознавства

Кафедра англійської і німецької філології та перекладу
імені професора І.В.Корунця

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ІДІОМ
ІЗ КОМПОНЕНТОМ КОЛЬОРУ В ТЕКСТАХ МАС-МЕДІА ТА
ЇХ ВІДТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Студента групи МПа 52-18
денної форми навчання
факультету перекладачів
спеціальності 035 Філологія,
спеціалізації 035.041 Германські мови і
літератури (переклад включно),
перша – англійська,
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад (англійська мова і
друга іноземна мова)
Іговського Артура Юрійовича

Допущений до захисту
«_____» _____ 2019 року

Науковий керівник:
К.ф.н., доцент кафедри англійської та
німецької філології та перекладу імені
професора І.В. Корунця,
Чернікова О.І.

Завідувач кафедри
_____ проф. Ніконова В.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____

Оцінка: ЄКТС

_____

Київ – 2019

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

School of Translation Studies

Korunets Department of English and German Philology and Translation

Master Qualifying Paper in Translation Studies

LEXICAL AND SEMANTIC FEATURES OF ENGLISH COLOR IDIOMS
IN MASS MEDIA TEXTS AND THEIR UKRAINIAN TRANSLATION

Group MPa 52-18
Faculty of translation
Full-time student
Majoring 035 Philology,
Specialization 035.041 Germanic
Languages and Literature (including
Translation), English as the first
language, Educational Programme
Translation Studies: Specialized
Translation (English and Second Foreign
Language)
Artur Yu. Ihovskyi

Research supervisor:
O.I. Chernikova
Candidate of Philology, Associate
Professor

Kyiv – 2019

ВСТУП

Дипломна робота присвячена дослідженню семантичної складової фразеологізмів з кольоровою ознакою та способів відтворення таких в англомовному тексті мас-медіа.

Англійську мовну культуру, що має багатовікову історію, безумовно справедливо вважають нескінченим джерелом глибоких за формою та змістом стійких конструкцій – фразеологічних одиниць (ФО). Інтенсивний розвиток фразеології характеризується широким колом проблем, які досліджуються на матеріалі германських і слов'янських мов.

Фразеологізми (разом із іншими категоріями лексичних одиниць) найповніше й образно відображають матеріальне й духовне життя народу. Вони окреслюють не тільки предметну, а й естетичну інформацію: пробуджують уяву, викликають переживання у слухачів, прикрашають мову, передають дух народу. Фразеологізми вживають майже в усіх стилях мовлення, вони мають чітко виражене стильове призначення, яке залежить від наявності емоційного забарвлення.

Фразеологічний фонд різних варіантів сучасної англійської мови відрізняється багатством та різноманітністю і кожен аспект його дослідження заслуговує на особливу увагу. Проблема дослідження зумовлена різними дискусіями у сучасній лінгвістиці щодо вивчення структурно-семантичних особливостей англомовних фразеологізмів.

Фразеологізми з кольоровою ознакою є яскравим прикладом народної свідомості, культурно-історичного розвитку та виразного потенціалу мови як способу вираження емоцій.

Сьогодні англомовна преса займає особливе місце в інформаційному просторі світу. Завдяки певним геополітичним, економічним та соціокультурним проблемам сучасності, загальний об'єм англомовних текстів преси перевищує аналогічний об'єм в інших мовах. Тематика статей в англомовній пресі і періодичних виданнях охоплює не лише внутрішні

питання країни, а й сферу зовнішньополітичних відносин, а тому постійно знаходиться в тісному зв'язку з іншими мовами.

Це сприяє значній взаємодії слів і словосполучень, виникненню та розповсюдженню нових фразеологічних одиниць. На сторінках англomовних ЗМІ використовують різні виразно-зображальні засоби, серед яких особливе місце займають фразеологізми, або фразеологічні одиниці. Завдяки ФО посилюється естетичний підхід, оскільки за допомогою фразеологізмів, подібно до різноманіття кольорів, інформаційний аспект мови збагачується чуттєво- інтуїтивним описом дійсності навколо нас.

Простота, лаконічність і мінімалізм – сучасна перевага газетних видань. ФО можуть функціонувати саме як засіб лаконізації мовлення, спосіб надати їй певний енергетичний тон, який може виражати цілеспрямованість авторської думки.

У вітчизняному мовознавстві проблему фразеології досліджували такі вчені, як С.І. Абакумов, Н.М. Амосова, Л.А. Булаховський, В.В. Виноградов, І.Р. Гальперін, О.В. Кунін, Є.Д. Поліванов, О.О. Потєбня, О.І. Смирницький, І.І. Срезневський, Ф.Ф. Фортунатов, О.О. Шахматов. Вагомий внесок у розвиток фразеології зробили й зарубіжні лінгвісти, зокрема В. Altenberg, С. Bally, Н. Burger, А.Р. Cowie, М. Everaert, G. Knappe, А. Makkai, І.А. Mel'čuk, J. Seidl, P. Skandera, L.P. Smith, U. Weinreich та ін.

Фразеологізми з ознакою кольору досліджено в працях таких вчених, як Л.К. Байрамова, О.В. Праченко, О.Е. Рогуліна, К.В. Шевченко, Т.А. Bennett та ін.

Фразеологізми з колоративами супроводжують та характеризують майже всю людську діяльність, світ навколо людини та саму людину. Колір, як невід'ємна частина сприйняття людиною світу, пронизує фразеологію англійської мови та кумулятивно передає характеристики людського життя. Для людини колір є не просто об'єктивною характеристикою, але й моральною, естетичною категорією, яка виражає оцінки, норми, установки. Фразеологізми з використанням кольору супроводжуються оцінними

конотаціями, у зв'язку з чим вони співвідносяться з ціннісною картиною світу окремої національної культури.

У сучасних лінгвістичних дослідженнях кольоропозначень аналізуються кольорові уявлення в культурах народів світу на різних рівнях їх розвитку з метою встановлення базових кольоропозначень (В. Тернер, В. Berlin); вивчається лінгвокультурологічний аспект кольоропозначень, зв'язок назв кольору та культури народу (Н.В. Серов); в якості фразеологізмів розглядаються власні назви з компонентом кольору (Л.А. Баркова); є спроби дати психологічну характеристику кольорів та відтінків, визначити специфіку впливу на людину того чи іншого кольору на фізіологічних та емоційних рівнях (У. Бер, М. Люшер); кольоропозначення розглядаються в психолінгвістичному плані (О.П. Василевич, О.М. Колодкіна, Р.М. Фрумкіна); проводяться етнолінгвістичні дослідження кольоропозначень (А. Вежбицька, В.Г. Кульпіна, Т.Г. Корсунська). Крім того, дослідницький інтерес викликає мова кольорових символів (О.О. Корнілов, В.І. Шерцль); семантична структура лексики на позначення кольору (А.О. Брагіна, І.В. Макеєнко).

Аспект публіцистичного стилю розглядали М.М. Володіна, І.М. Кобозева, В.Л. Наер, Т.В. Чернишова, М.О. Ягубова, зокрема проблему фразеологізмів в англomовному газетному тексті вивчав О.В. Ухтомський.

Актуальність теми зумовлена інтересом мовознавства нашої доби до проблеми вивчення фразеології та увагою до дослідження лексики кольоропозначень як тих, які презентують національну культуру.

Мета дипломної роботи – розкрити семантичні особливості фразеологізмів з кольоровим позначенням та визначити способи їхнього адекватного перекладу в текстах газетних видань. Для досягнення цієї мети, необхідне виконання наступних **завдань**:

- 1) визначити та розкрити поняття фразеологізмів та їх класифікації;
- 2) визначити та охарактеризувати особливості функціонування фразеологізмів з кольоровим позначенням в текстах газетних видань;

- 3) дослідити семантику фразеологізмів з кольоровим позначенням;
- 4) визначити вплив компонентів кольору фразеологізма на формування його семантики;
- 5) визначити та проаналізувати способи адекватного перекладу фразеологізмів з кольоровим позначенням в текстах газетних видань.

Об'єктом дослідження є фразеологізми з кольоровим позначенням, вибрані з текстів англомовних газетних видань.

Предмет дослідження – семантична складова фразеологізмів з кольоровим позначенням та їх відтворення в газетних виданнях.

Методи дослідження, які були використані для досягнення поставленої мети:

- структурний метод, у вигляді аналізу фразеологізмів та дистрибутивного аналізу;
- типологічний метод, що полягає у семантичній класифікації ФО;
- метод семантичного аналізу, у вигляді дослідження символіки компонентів, що позначають колір у ФО;
- перекладацький аналіз, який містить перегляд можливих лексичних, лексико-семантичних, граматичних та лексико-граматичних трансформацій для кожної ФО в досліджуваному матеріалі;
- метод компонентного аналізу, що є аналізом мовних одиниць, що складають ФО в досліджуваному матеріалі;
- описовий метод, що є детальною характеристикою семантики мовних одиниць з кольоровим позначенням, що виступають складниками ФО досліджуваного матеріалу.

Матеріалом дослідження цієї дипломної роботи стали 100 фразеологічних одиниць з компонентами, що позначають колір, відібрані з наступних англомовних газетних видань за період 2001-2018 рр.: 'The Times', 'The Sunday Times', 'The Financial Times', 'The Daily Mail', 'The Scotsman', 'The Guardian', 'The Independent', 'The Economist', 'The Telegraph', 'The Observer', 'The Advertiser', 'The Courier-Mail', 'The Australian', 'The Herald

Sun', 'The Toronto Star' та 'USA Today', 'The Daily Telegraph'. Окрім цього, досліджуваним матеріалом стали 100 ФО з кольоровим позначенням, вибрані з газет англомовної преси різних років.

Наукова новизна цієї роботи полягає у тому, що в ній здійснено символіко-семантичну класифікацію ФО з кольоровим позначенням згідно до їх приналежності до систем кольорів. За цією класифікацією, фразеологізми поділені на групи: ахроматичні, хроматичні теплої гама, хроматичні холодної гама тощо. Окрім цього, було здійснено доповнення систематизації ФО з кольоровим позначенням Баркової Л. А., де розглядався лінгвокультурологічний аспект ФО за їх приналежністю до різних сфер застосування.

Практичне значення полягає в тому, що отримані в роботі висновки можуть виступити певним внеском до загальної теорії перекладу, лексикології, фразеології, стилістики, лінгвосемантики та лінгвокультурології. Завдяки вивченню предмету дослідження отримано певні результати, що можливо використати у викладанні практичного курсу перекладу (за такими розділами, як «Перекладацький аналіз тексту» та «Аспектний переклад»), лексикології англійської мови («Лексична семантика», «Фразеологія») та **англомовної** лінгвокультурології у вищій школі.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та двох додатків.

РОЗДІЛ 1. АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У ТЕКСТАХ МАС-МЕДІА

1.1 Фразеологізми як об'єкт дослідження у лінгвістиці

Як було доведено, фразеологізми суттєво відрізняються від вільних сполучень слів. Їм характерна стійкість, неподільність, багато з них відрізняються високим рівнем образності. Ті фразеологічні одиниці, значення яких абсолютно не відповідає значенню їх окремих компонентів, та походження яких найважче визначити, також називають ідіомами. [23: 35]

Питання обсягу, місця та ролі фразеологізмів у системі мови залишаються досить актуальними та потребують подальших наукових розвідок, зважаючи на зміни парадигми сучасних лінгвістичних досліджень та неоднозначне розуміння віднесеності окремих одиниць до цієї підсистеми. [16: 145] Широке проникнення прагматичних та когнітивних аспектів, антропоцентричний характер мовознавчих розвідок останнього часу зумовив нове прочитання або перегляд природи багатьох мовних одиниць, сформував у лінгвістиці когнітивно-дискурсивний підхід до аналізу фразеологічних систем. [38: 115]

На одностайну думку лінгвістів, в цьому сенсі, фразеологія є найбільш культуроносним шаром лексики, фіксуючим культурний досвід різних етносів, наївно-побутове бачення картини світу, в якому представлені як загальні, універсальні принципи організації людською свідомістю дійсності, так і закономірності, бажані тим чи іншим національно-культурним менталітетом. [70: 152]

1.1.1 Поняття та класифікації фразеологізмів у мовознавстві

Одним із найбільш популярних аспектів дослідження фразеологічного фонду мови постає аналіз класифікаційних параметрів фразеологізмів. На сьогодні у вітчизняній і зарубіжній науковій літературі нараховується понад

десять класифікацій фразеологічних одиниць (далі ФО): семантична класифікація ФО, або класифікація фразеологічних одиниць з погляду семантичної спаяності компонентів ФО (Ш. Баллі, В. Виноградов, Г. Удовиченко, М. Шанський та ін.), семантико-граматична класифікація ФО (М. Алефіренко, М. Демський та ін.), експресивно-стилістична класифікація ФО (Г. Їжакевич, В. Ужченко та Д. Ужченко та ін.), генетична класифікація ФО (Ф. Медведєв, Л. Скрипник та ін.), когнітивно-генетична класифікація ФО (М. Жуйкова), ідеографічна класифікація ФО (М. Алефіренко, Л. Арсентьєв, А. Івченко, Ю. Прадід, В. Ужченко та ін.), структурна класифікація ФО (В. Білоноженко, Ф. Медведєв та ін.), функціональна класифікація ФО (Д. Баранник, С. Гаврин), класифікація ФО з погляду семантичної трансформації компонентів (Р. Зорівчак, І. Гнатюк та ін.), класифікація ФО за сферою вживання (В. Чабаненко, Б. Ларін, В. Ужченко та Д. Ужченко), класифікація ФО за лексичним складом (В. Ужченко та Д. Ужченко), перекладознавча класифікація ФО (Р. Зорівчак та ін.), класифікація фразеологічних одиниць на основі методу фразеологічної аплікації (В. Жуков), класифікація фразеологізмів за оточенням (М. Тагієв) тощо. [4: 56] Проте у підручниках і посібниках з сучасної української мови класифікаційні параметри ФО схарактеризовано побіжно [3: 44], а деякі фразеокласифікації не згадуються зовсім. Крім того, у наш час й досі відбувається поповнення фразеологічної терміносистеми новими термінами (напр., фразеологізм квазіреальний, фразеологізм фантомний), а це потребує теоретичного і практичного вирішення проблеми стандартизації термінів фразеології як розділу мовознавства. [9: 112] Одним із найактуальніших завдань сучасної фразеології є формування її термінологічного апарату та вироблення принципів систематизації фразеологічної термінології, що і зумовлює актуальність словника. [19: 25]

Фразеологізми з колоративами супроводжують та характеризують майже всю людську діяльність, світ навколо людини та саму людину. Колір, як невід'ємна частина сприйняття людиною світу, пронизує фразеологію

української мови та кумулятивно передає характеристики людського життя. [51: 108] Для людини колір є не просто об'єктивною характеристикою, але й моральною, естетичною категорією, яка виражає оцінки, норми, установки. Фразеологізми з використанням кольору супроводжуються оцінними конотаціями, у зв'язку з чим вони співвідносяться з ціннісною картиною світу окремої національної культури. [44: 31]

Класифікація В. Виноградова побудована на семантичній основі з урахуванням ступеню наближеності різних типів фразеологічних зворотів до слова. За ступенем семантичного злиття компонентів академік В. Виноградов виділяє три типи фразеологізмів: *фразеологічні зрощення*, *фразеологічні єдності* та *фразеологічні сполучення* [21: 143].

Фразеологічні зрощення – семантично неподільні одиниці, загальне значення яких не впливає з семантики їх компонентів, наприклад: *'once in a blue moon'* – 'дуже рідко': *'to come a cropper'* – 'зазнати невдачі': *'neck and crop'* – 'старанно': *'to spill the beans'* – 'видати таємницю'. [67: 44]

Для більшості зрощень характерна синтаксична нерозчленованість, яка разом із семантичною єдністю дозволяє зрощенням виступати в якості еквівалентів слів. [65: 134]

За визначенням В. Виноградова, фразеологічні зрощення – це своєрідні складні синтаксичні слова. Компоненти фразеологічних зрощень нагадують морфеми у словах [21: 145].

Фразеологічні єдності, як і фразеологічні зрощення, семантично неподільні і виражають одне цілісне значення, але в них, на відміну від зрощень, це цілісне значення вмотивоване як образно-переносне, і виступає утворенням, яке виникає зі злиття значень лексичних компонентів: *'to see through rose-coloured spectacles'* – 'дивитися крізь рожеві окуляри'; *'to lose one's head'* – 'втратити голову', *'to stick to one's guns'* – 'наполягати на своєму': *'to throw mud at smb.'* – 'поливати брудом'. [72: 24]

У своїй структурно-семантичній класифікації ФО О.В. Кунін [45: 10] виділяє:

1) номінативні фразеологізми – ФО, які називають те чи інше явище дійсності, слугують для позначення предметів, явищ, якостей, дій і виступають в ролі члена речення: *'a hard nut to crack'* – 'складна задача';

2) номінативно-комунікативні фразеологізми – номінативні дієслівні ідіоми в пасивному стані: *'the ice is broken'* – 'лід тронувся / покласти початок';

3) вигуківі та модальні фразеологізми – ФО, які виражають емоції, волевиявлення, але не мають предметно-логічного значення: *'take it easy'* – 'не хвилюйся';

4) комунікативні фразеологізми – ФО зі структурою простого або складного речення, серед яких розрізняються приказки та прислів'я: *'There is no smoke without fire'* – 'Немає диму без вогню'. [40: 150]

Класифікація В. Виноградова стала чи не найбільш популярною та широко розповсюдженою серед лінгвістів. Ґрунтовність і доступність цієї класифікації стала аргументом для взяття її за основу в нашому дослідженні.

1.1.2 Лінгвосемантичні аспекти дослідження слів з кольоровим позначенням

Світ, що оточує нас, різноманітний. Людина здатна розпізнавати різні форми, звуки, запахи, смаки. Здатність розрізняти кольори складає істотну частину можливостей зорового сприйняття людини. [39: 205]

Колір є невід'ємним компонентом існування людини, одним з його видових ознак. Колір – «це перше, з чим стикається наш зір при сприйнятті світу». [44: 31] Світ дається людині через багатство форм сприйняття, які в свою чергу, забезпечуються здатністю розрізняти різні якісні характеристики предметів навколишнього світу. «Завдяки тому, що ми бачимо кольори предметів, ми опиняємося в стані краще розрізняти предмети». [56: 44] Серед ознак предметів, що сприймаються людиною, значне місце займають колірні. Світ постає перед нами спочатку як колірні площини, з яких наше око виокремлює форми предметів. [57: 55]

Здатність людини бачити світ, забарвлений численними кольорами та їх відтінками – прекрасний дар природи. Складний комплекс явищ, об'єднаних одним простим, лаконічним словом «колір», супроводжує нас повсюдно. Колір повідомляє образу світу повноту і виразність. «Все живе прагне до кольору», – вважав Аристотель. [54: 443] «Колір – це життя, і світ без фарб представляється нам мертвим. Кольори є початковими поняттями, дітьми першородного безбарвного світла і його протилежності – безбарвної пітьми. Як полум'я породжує світло, так світло породжує колір. Колір – це дитя світла, і світло – його мати. Світло, як перший крок у створенні світу, відкриває нам через колір його живу душу». [55: 309]

Колір як такий завжди цікавив людину та впливав на її емоційний стан, не існує такої сфери в житті людини де не існувало б колірної складової. Колір відіграє значущу роль у житті та побуті людини. [44: 31] Колір та кольоропозначення вивчаються багатьма науками, такими як лінгвістика, психологія, етнологія, філософія. Колоративна лексика вивчалася в різних аспектах та з різних точок зору, в різних мовах, у творчості різних поетів та письменників. [47: 21] Детально досліджено психологічний вплив кольорів на людину, їх використання у рекламі, психології, політиці, яку роль той чи інший колір відіграв в історії різних держав та народів, кольори на прапорах та у свідомості різних національностей. [46: 25] Всі ці численні праці демонструють, що інтерес до кольору взагалі та кольоронімів у мові зокрема, з боку дослідників дуже високий, а роботи останніх років та сучасні дослідження свідчать про те, що це питання актуальне на сучасному етапі розвитку мови і продовжує цікавити науковців. [49: 78]

Ще з прадавніх часів кожний колір мав певне значення та асоціації з тим чи іншим явищем. Пізніше, кольори почали ставати символічними у того чи іншого народу, фарби певних кольорів наносили на свої обличчя та тіла народи, щоб позначити свою приналежність до певної групи, продемонструвати свій войовничий чи навпаки мирний настрій, чи з метою налякати суперника. [63: 112]

Кольороніми вживаються в українській, в російській, і в англійській мовах, останнім часом, це неологізми, коли вже існуючі та добре знайомі нам назви кольорів замінюють новими незвичайними. [60: 39] Слова на позначення кольору отримують іноді кардинально інше значення або набувають додаткового. Якщо раніше той чи інший колір мав одну первинну номінацію, то зараз з'явилася маса відтінків і кожен з них має свою назву, і не завжди, зустрівши таку назву, ми можемо зрозуміти про який колір або відтінок йдеться. Наприклад, зараз дуже актуальні такі кольори як aquamarine, scuba blue, lucite green, treetop, sandstone, woodbine, titanium, classic blue, які з'явилися спочатку у світі моди, потім у жіночих журналах, а тепер потрапляють у словниковий склад мови і вживаються на тому ж рівні, що й прості однослівні кольороніми типу синій, сірий, зелений, жовтий і т.д. [9: 19] Тобто вже відомі нам кольори, наприклад синій, голубий, зелений отримали незвичайні назви своїх відтінків – aquamarine, scuba blue, lucite green, classic blue, mint, dask blue, які, в першу чергу, привертають увагу, зацікавлюють і дуже добре запам'ятовуються. [87: 133]

У лінгвістиці дослідження кольоропозначень численні. Вони проводяться за деякими напрямками:

1) Б. Берлін, П. Кей, В. Тернер аналізують кольорові уявлення в культурах народів світу на різних рівнях їх розвитку з метою встановлення базових кольоропозначень: [6: 110]

2) у роботі Н.В. Серова вивчається лінгвокультурологічний аспект кольоропозначень, зв'язок назв кольору та культури народу. Слова, які позначають колір, розглядаються як лінгвокультурема, в яких поєднується лінгвістичний та екстралінгвістичний зміст. [76: 122] У цьому аспекті власні назви з компонентом кольору також розглядаються як фразеологізми в праці Л.А. Баркової. Більш детально ми розглянемо лінгвокультурологічний аспект дослідження семантики ФО з ознакою кольору в Розділі 2, п. 2.4:

3) У. Бер та М. Люшер роблять спроби дати психологічну характеристику кольорів та відтінків, визначити специфіку впливу на людину

того чи іншого кольору на фізіологічних та емоційних рівнях:

4) П. Л. Коробка та І.В. Макеєнко досліджують семантична структура кольоропозначуваної лексики. Так, І.В. Макеєнко провела комплексне дослідження кольоропозначуваної лексики на матеріалі російської та англійської мов, в якому враховувалася різностороння характеристика кольоропозначень, зокрема, структурні та словотвірні особливості, семантичні, стилістичні та функціональні ознаки, частотність використання кольоропозначень: [40: 150]

5) О.П. Василевич, О.М. Колодкіна та Р.М. Фрумкіна розглядають кольоропозначення в психолінгвістичному плані. Р.М. Фрумкіна стверджує, що "світ кольору" – феномен суто психічний. Цей феномен відображається та структурується в мові, що проявляється на рівні різних психічних процесів, пов'язаних з упізнанням кольору, запам'ятовуванням слів, які позначають колір, номінацією, категоризацією і т.д. [33: 108] У процесі здійснення мовою її комунікативної функції ці процеси екстеорізуються у вигляді текстів [48: 115]:

6) А. Вежбицька, Т.Г. Корсунська та В.Г. Кульпіна проводять етнолінгвістичні дослідження кольоропозначень. Як відмічає А. Вежбицька, категорія кольору як така не універсальна на відміну від універсального людського поняття "бачення". Але фокуси у цих різних семантичних категорій можуть бути відносно стабільними за мовами та культурами [41: 97];

7) О.О. Корнілов і В.І. Шерцьєв досліджують мову кольорових символів. На думку В.І. Шерцьєва, назва кольорів походить від назви тих предметів реальної дійсності, яким вони зазвичай характерні. Наприклад, червоний колір взятий від вогню, синій – від води, зелений – від рослинності [39: 115];

8) Р.В. Алімпієва, Ч.А. Ізмайлов та О.Р. Копачова розглядають концепти 'КОЛІР': білий, червоний, чорний, зелений, синій. [5: 19]

Багато лінгвістів займаються дослідженням назв кольору як частин процесу вторинної номінації, тобто утворення фразеологізмів. У результаті

таких досліджень можна описати фразеологічні метафори кольору, встановити кольорові зв'язки та відношення, які проявляються у фразеологічній картині світу. У дослідженнях, виконаних на фразеологічному матеріалі англійської мови висвітлюється думка про те, що кольоропозначення, які виражають необхідні поняття, є ключовим компонентом багатьох фразеологічних виразів та відрізняються широким використанням, багатозначністю та великим сполучним потенціалом. З огляду на їхню семантичну природу, вони привносять у фразеологізми емоційно-експресивну образність і якість. [8: 32]

Отже, в нашій роботі ми досліджуємо семантичну структуру лексики кольоропозначень і аналізуємо символіку кольору в складі ФО, а також вивчаємо лінгвокультурологічний аспект кольоропозначень, а також зв'язок назв кольору та культури народу.

1.1.3 Теоретичні засади досліджень семантичної складової фразеологічних одиниць з кольоровим позначенням

Семантична структура фразеологічних одиниць (надалі ФО) – явище різнобічне. Якщо уявити значення ФО у вигляді набору взаємопов'язаних і взаємообумовлених семантичних компонентів, розташованих у певному порядку, то у фразеологізмі в якості обов'язкових будуть присутні як денотативний, так і конотативний компоненти значення. [12: 49] Однак на відміну від слова в семантиці ФО головним є конотативний аспект. Згідно з найбільш поширеною в лінгвістичних дослідженнях точкою зору на конотацію, в її склад входять такі компоненти, як *експресивність*, *оцінність* та *емоційність* [2: 18]. Усі ці компоненти є основними в значенні ФО.

Експресія – це підсилення виразності, образності, збільшення сили сказаного, що має вплив на реципієнта. [11: 344] У ФО поєднуються знання про світ і ставлення суб'єкту мови до позначуваного, внаслідок чого воно стає емотивним. Звідси й призначення фразеологізму: не просто називати, а,

називаючи, характеризувати об'єкт реальності, виражати ставлення мовця до нього. В основі концептів, які визначають оцінні значення у фразеологізмах, лежить ціннісна картина світу, в результаті чого ФО, які відносяться до певних сфер діяльності людини, мають оцінні конотації. [10: 63] Емоційно-експресивні властивості ФО зумовлюються значущістю їх внутрішньої форми, що відсилає нас до образу. Саме образності фразеологізми завдячують своєю ускладненою семантикою. Внутрішня форма викликає образні асоціації, а експресивно-зabarвлене значення ФО сприймається через призму мотивуючого образу. Наприклад: *'grass is always greener on the other side'* – 'добре там, де нас немає', якщо дослівно: 'трава завжди зеленіша по іншу сторону паркану', тобто оцінка негативна. Механізмом створення образності у подібних виразах є метафора. Таким чином, метафоризація – це засіб актуалізації семантичної двоплановості, яка може бути представлена як трансформація буквального необразного виразу в образний. [17: 63]

Щодо експресивно-оцінного потенціалу фразеологізмів, одними з найбільш виразних, безперечно, можна вважати ті, в яких мотивуючим компонентом виступає *колоронім*. [26: 55]

Уявлення про колір як властивість об'єктів навколишньої дійсності формується у людини на основі багатолітнього особистого зорового досвіду. Звичайне, ненаукове поняття про природу кольору відображається у нашій мові, утворюючи різноманітні словосполучення з колірними прикметниками: *'blue sea'*, *'a green apple'*, *'a white wall'* та ін. Але природа – комплексний феномен, і було б неправильно співвідносити колір лише з предметами зовнішнього світу. У зв'язку з цим, Ю. А. Гвоздар'єв [25: 37] стверджує, що справжня природа явищ завжди виявляється складнішою, ніж можна стверджувати на основі безпосередніх спостережень, тому немає нічого дивного, що й уявлення про природу світу та кольору, що ґрунтуються на щоденному досвіді, виявилися безпідставними. [18: 256]

На думку Дж. Лакоффа, *колір* – це суб'єктивна категорія, якої не існує в природі: було б хибно стверджувати, що притаманні людській уяві категорії

об'єктивно існують у світі зовнішньому відносно самої людини. Наприклад, колірні категорії детерміновані одночасно як об'єктивним матеріальним світом, так і особливостями біології людини, і людським мисленням, і культурними факторами. [13: 274]

У культурі колір завжди мав велике значення з огляду на його тісний зв'язок з філософським та естетичним осмисленням світу. Однак колір – це не універсальне людське поняття, не універсальні й "імена кольорів". [22: 65]

У зв'язку з тим, що колір та колороніми представляють особливий інтерес

для вчених, кількість досліджень у різних галузях науки, пов'язаних з даною тематикою, постійно зростає. Питання кольору та кольоропозначення входить у проблематику багатьох наук (філософія, психологія, етнологія і т.д.). Найбільш вагомий внесок у дослідження кольору та колірної семантики зробили вчені-лінгвісти, які представляють шість основних підходів до вивчення кольоропозначень: *історичний, лексико-семантичний, граматичний, когнітивний, функціональний та порівняльний*.

Для нас особливий інтерес представляють фразеологізми з прикметниками кольору – це конструкція типу "прикметник + іменник". У ряді фразеологічних єдностей, які є "потенційними еквівалентами" і достатньо часто утворюються в результаті метафоричного переосмислення вільних словосполучень, конструкції "прикметник + іменник" можна знайти набагато частіше: *'blue blood', 'a black sheep', 'the golden mean'* і т.д. ФО з колоронімами виступають носіями символіки кольору. [66: 122]

Символ – це умовний розпізнавальний знак для членів певної групи людей, код, який позначає або нагадує певне поняття, образ, що втілює певну ідею. Символ – одне з центральних понять філософії, естетики, філології, без нього неможливо побудувати ні теорію мови, ні теорію пізнання. [69: 23]

Ідея кольору закріплена у переносно-символічних значеннях, які викликані асоціаціями певного етносу. Колірні символи присутні у різних сферах життя: релігія, спорт, національні символи і т.д. Символ значення

кольору – непостійна одиниця. З часом трактування колірних символів змінюється, втрачаються первісні символи, набуваються нові. У пам'яті представників тієї чи іншої лінгвокультурної спільноти існують сучасні значення і лише відголоски первісних значень. [43: 321]

За наявності універсальних явищ, пов'язаних із загальнолюдською картиною світу, не можна забувати про національні особливості, які притаманні лише даній культурній спільноті людей. Соціокультурна символіка слів, пов'язаних з відчуттями, представлена неймовірно розгалуженою системою *кольоропозначення*, де на першому місці, безперечно, стоять прикметники. [71: 56] Національно-культурний аспект імен з ознакою кольору є очевидним, він реалізується у повсякденному житті, наприклад, кольорова палітра життя англомовного населення широко представлена у мові ЗМІ, набуваючи нових форм і відтінків, обслуговуючи такі сфери:

1. політичну: *'The White House'*, *'red tape'*, *'a black President'*;
2. соціальну: *'white collars'*, *'white citizens'*, *'the green movement'*;
3. культурну: *'black humour'*;
4. наукову: *'the black hole'*;
5. економічну: *'white goods'*, *'the black market'*;
6. спортивну: *'black sport'*. [41: 98]

Отже, можна стверджувати, що вагомі лінгвокультурні розбіжності у номінаціях кольору знаходять своє відображення в різних мовах та культурах, як в аспекті ономастики, так і в аспекті символічно-асоціативних значень кольору. Порівнюючи фразеологізми з колірними прикметниками, ґрунтуючись на словникових статтях, можна характеризувати значення прикметника по-різному: зокрема, в англійській мові помітна тенденція прикметника до конкретизації, деталізації, їх семантики та вживання. Як би не відрізнялися мовні одиниці у різних мовах, без сумніву, ФО з ознакою кольору активно реалізуються у повсякденному житті, функціонуючи в мовленні носія мови, створюючи перспективи для подальших досліджень у

галузі лінгвістики кольору.

1.2 Перекладацькі стратегії відтворення фразеологічних одиниць з кольоровим позначенням

Згідно з О.В. Куніним, *фразеологія* – це наука про фразеологічні одиниці (фразеологізми), тобто стійкі словосполучення з ускладненою семантикою. У фразеологізмах знаходить відображення історія народу, своєрідність його культури та побуту. Фразеологізми часто носять національний характер. [45: 14]

Показною стосовно творчого використання такої класифікації в теорії та практиці перекладу можна вважати роботу А.В. Федорова "Основы общей теории перевода". [74: 165] Розібравши усі основні лінгвістичні схеми, він зупиняється на запропонованій В. Виноградовим і переосмислює її з точки зору перекладознавства. Наприклад, він відмічає відсутність чітких меж між окремими рубриками, різний ступінь мотивації, прозорості внутрішньої форми і національної специфічності єдностей, яка може вимагати від перекладача приблизно такого ж підходу, як ідіоми. [15: 23]

С.І. Влахов і С.П. Флорін відмічають, що можливості досягнення повноцінного словникового перекладу ФО залежать, в основному, від співвідношення між одиницями мови оригіналу (надалі МО) і мови перекладу (надалі МП) [14: 125]:

1) ФО має в мові перекладу точну, незалежну від контексту повноцінну відповідність (сміслові значення + конотації), тобто фразеологізм мови оригіналу, рівноцінний фразеологізму мови перекладу, перекладається еквівалентом;

2) ФО можна передати мовою перекладу (МП) через ту чи іншу

відповідність, зазвичай з деякими відхиленнями від повноцінного перекладу, тобто фразеологізм мови оригіналу, приблизно рівноцінний фразеологізму МП, перекладається аналогом;

3) ФО не має в мові перекладу ні еквівалентів, ні аналогів, і не є перекладною у словниковому порядку, тобто фразеологізм мови оригіналу, нерівний фразеологізму мови перекладу, передається іншими, нефразеологічними засобами.

Отже, слід зазначити, що з перекладацької точки зору фразеологізми поділяються на дві групи: 1) ФО, що мають еквіваленти в МП (застосовується фразеологічний переклад), 2) безеквівалентні ФО (застосовується нефразеологічний переклад). [3: 44]

Звичайно, між наведеними шляхами перекладу є безліч проміжних рішень, з якими пов'язаний подальший розвиток нашої схеми: прийоми перекладу в інших розрізах – в залежності від деяких характерних ознак і видів ФО (образна/необразна фразеологія, ФО послівного/непослівного типу), переклад з урахуванням стилю, колориту, мови, авторства окремих одиниць і т.д. Ці додаткові аспекти повніше представляють проблему перекладу ФО, розширяють і полегшать вибір найбільш підходящого прийому. [7: 115]

Таким чином, О.В. Кунін виділяє наступні стратегії перекладу ФО:

- 1) фразеологічний еквівалент;
- 2) фразеологічний аналог;
- 3) дослівний переклад;
- 4) описовий переклад;
- 5) контекстуальний і вибірковий переклад. [45: 12]

Фразеологічний переклад передбачає використання в тексті перекладу стійких одиниць різного ступеню наближеності одиниці МО та відповідної одиниці МП – від повного й абсолютного еквіваленту до приблизного фразеологічного відповідника.

Згідно з В.Н. Комісаровим, ми називаємо *фразеологічним еквівалентом*

таку образну ФО, яка повністю відповідає за змістом певному англомовному фразеологізму і ґрунтується на одному з ним образі. [34: 43]

Повний фразеологічний еквівалент – це фразеологізм у МП, який по всім показникам рівноцінний фразеологізму в МО. Як правило, незалежно від контексту він повинен володіти такими самими денотативним та конотативним значеннями, як і фразеологізм у МО, тобто між співвідносними ФО не повинно бути відмінностей щодо смислового змісту, стилістичної віднесеності, метафоричності й емоційно-експресивного забарвлення. Крім того, вони повинні мати приблизно однаковий компонентний склад, володіти рядом однакових лексико-граматичних показників: сполучуваності (наприклад, стосовно вимоги істот/неістот), приналежності до однієї граматичної категорії, уживаності, зв'язку з контекстними словами-супутниками і т.д.: а також відсутності національного колориту. [77: 112]

Частковим фразеологічним еквівалентом називається така одиниця МП, яка виступає повним або абсолютним еквівалентом, співвідсною багатозначною одиницею для МО. Однак існують деякі відмінності в значеннях фразеологічних одиниць МО та МП. [79: 183]

Часткові фразеологічні еквіваленти можна розділити на наступні групи:

- часткові лексичні еквіваленти.

Крім того, О.В. Кунін розділяє їх ще на дві підгрупи:

1) ті, що співпадають за значенням, стилістичним забарвленням та близькі за образністю, але розходяться за лексичним складом: '*a black eye*' – 'підбите око'; '*black money*' – 'брудні гроші'. [84: 290]

2) ті, що співпадають за значенням, стилістичним забарвленням, але відрізняються образністю: '*to feel blue*' – 'хандрити'; '*blue fear*' – 'панічний страх'; '*a black year*' – 'нещасливий, важкий рік'. [91: 31]

- часткові граматичні еквіваленти.

До цієї групи належать ті еквіваленти, що співпадають за значенням, образністю, лексичним складом та стилістичним забарвленням, але

відрізняються за такими формальними ознаками, як число і порядок слів: *'the blues'* – ‘хандра’; *'black books'* – ‘немилість’. [90: 169]

Нефразеологічний переклад передає дану ФО за допомогою лексичних, а не фразеологічних засобів МП. До нього вдаються лише тоді, коли жодним з фразеологічних еквівалентів чи аналогів скористуватися неможливо.

Дослівний переклад або калькування – це дослівна передача образу в іншомовному фразеологізмі, тобто переклад здійснюється за допомогою калькування. Це відбувається тоді, коли у ФО немає ні еквіваленту, ні аналогу, наприклад: *'a red coat'* – ‘червоний мундир’; *'The White House'* – ‘Білий дім’; *'Yellow pages'* – ‘Жовті сторінки’. [92: 17]

Калькування здійснюється стосовно образних ФО, головним чином, фразеологічних єдностей, які зберегли достатньо свіжої метафоричності. У справжніх ідіомах – фразеологічних зрощеннях – образна основа майже не сприймається, і калькування з них здається безглуздом, наприклад: *'to have green fingers / to have a green thumb'* – ‘бути вправним садівником’; *'to be not as green as one is cabbage-looking'* – ‘бути не таким дурним, як може здаватися’; *'the pink of perfection'* – сама досконалість. [98: 442]

Описовий переклад ФО зводиться, по суті, до перекладу не самого фразеологізму, а його тлумачення, як це часто буває з одиницями, які не мають еквівалентів у мові перекладу. Це можуть бути пояснення, порівняння, опис, тлумачення – усі засоби, які в максимально зрозумілій та короткій формі передають зміст ФО. Цей вид перекладу застосовується до прислів'їв і приказок. У різних варіантах описового перекладу найбільш повно відображається творчий підхід автора до запропонованого матеріалу, наприклад: *'a blue button'* – неповноважений клерк Лондонської фондової біржі; *'to show the white feather'* – ‘бути боягузом’; *'a grey vote'* – ‘електорат пенсійного віку’. [99: 49]

Контекстуальний і вибіркового переклад. У застосуванні цього способу перекладу до фразеології О.В. Кунін використовує термін

"обертональний переклад", а Я.І. Рецкер – "контекстуальна заміна". [36: 59]

Частіш за все ми згадуємо про контекстуальний переклад за відсутності еквівалентів та аналогів, тобто коли фразеологізм доводиться перекладати нефразеологічними засобами. На думку В.Н. Комісарова, існує три основних типи відповідників образним ФО оригіналу [35: 116] :

1) в першому типі відповідників зберігається весь комплекс значень одиниці, що перекладається. В цьому випадку в МП образний фразеологізм співпадає з ФО оригіналу як в прямому, так і в переносному значенні, наприклад: *'the sword of Damocles'* – 'Дамоклів меч'; *'to play into somebody's hands'* – 'грати комусь на руку' і т.д.: [91: 24]

2) у другому типі відповідників однакове переносне значення передається в МП за допомогою іншого образу, при цьому зберігаючи всі інші компоненти семантики фразеологізму: *'to get up on the wrong side of the bed'* – 'встати не з тієї ноги'; *'to turn back the clock'* – 'повернути час назад' та ін. [100: 110]

3) третій тип відповідників створюється шляхом калькування іншомовної образної одиниці: *'Necessity is the mother of invention'* – 'Необхідність – мати винахідливості'; *'to put the cart before the horse'* – 'ставити віз попереду коня' і т.д. [93: 438]

У нашій роботі ми будемо користуватися класифікацією способів перекладу ФО, запропонованою І.В. Корунцем. Беручи до уваги ці та інші фактори, І.В. Корунець виокремлює наступні способи достовірного перекладу ФО [42: 245]:

1) шляхом вибору абсолютного/повного еквівалента

Це такий метод перекладу, при якому кожна складова частина ФО з мови оригіналу передається мовою перекладу без змін. Складові частини включають всі самостійні частини мови, а також потенційно значущі службові частини мови, які сприяють розширенню лексичного значення ФО. Значущі компоненти також створюють головні образи, експресивність та конотативні значення ФО. [1: 35] До перекладу за допомогою еквівалентів

вдаються, коли мають справу з ФО, які беруть початок від одного й того самого джерела в обох мовах. Сюди належать наступні ФО: *'the Golden Fleece'* – 'Золоте Руно'; *'a blue stocking'* – 'синя панчоха'; *'blue blood'* – 'блакитна кров'; *'the gold rush'* – 'золота лихоманка'; *'black humour'* – 'чорний гумор'; *'a grey cardinal'* – 'сірий кардинал' та ін. [94: 114]

Крім того, існує багато так званих стандартизованих словосполучень, які в обох мовах часто походять від спільного джерела та можуть перекладатися за допомогою абсолютних еквівалентів. [97: 38]

2) шляхом підбору близького еквівалента

У чималій кількості ФО та речень-фразеологізмів, які походять в обох мовах зі спільного джерела, у близьких еквівалентах, на відміну від абсолютних, один або навіть декілька компонентів можуть дещо відрізнитися в МП. Таким чином якість їх образів не ідентична, але це не завжди стосується й їх образності та експресивності: *'the devil is not so black as he is painted'* – 'не такий чорт страшний, як його малюють'; *'things look black'* – 'справи кепські'; *'blue funk'* – 'панічний страх'; *'a black eye'* – 'підбите око'; *'the pink of perfection'* – 'сама досконалість'; *'white lie'* – 'невинна брехня'; *'the golden opportunity'* – 'унікальна можливість' і т.д. [82: 11]

Таким чином, достовірного перекладу можна досягти різними способами. Крім того, очевидно, що переклад за допомогою калькування може відноситися до будь-якого методу перекладу ФО, які можуть бути звичайними кальками в МП. Як наслідок, переклад ФО за допомогою калькування не завжди повністю виправдовує сутність терміну як такого.

3) шляхом вибору абсолютних ідіоматичних аналогів

Переважає більшість англійських ФО має подібні за змістом ФО і в українській мові. Іноді ці лексично відповідні фразеологізми МО можуть також містити легко зрозумілі для носіїв МП комбінації образів та подібні або ідентичні структурні форми. В більшості випадків ці ФО мають відповідні аналоги в МП. Власне такі вирази часто близькі за своїм конотативним (метафоричним) значенням в англійській та українській мовах.

Будь-які спільні або подібні риси ФО є головною ознакою чистих аналогів, наприклад: *'out of the blue'* – 'як грім серед ясного неба / як сніг на голову'; *'once in a blue moon'* – 'поки рак на горі свисне'); *'between the devil and the deep blue sea'* – 'між двох вогнів'. [88: 554]

4) шляхом вибору близьких аналогів

Деякі фразеологізми МО можуть мати характерну природу своїх складових частин або характерну їх комбінацію, і таким чином, формувати національно специфічну експресивність та образність складових образів. Останні створюють деяке приховане значення, яке зазвичай неясне і незрозуміле для іноземця.

Як наслідок, не існує чистих фразеологічних аналогів для фразеологізмів у МП. Через це їх лексичне значення можна виразити лише за допомогою близьких аналогів або через експлікацію, тобто описовий переклад. Ці аналоги

лише частково подібні до фразеологізмів МО, хоча вони не менше образними та експресивними, ніж ФО оригіналу: *'all cats are grey in the night'* – 'вночі всі коні вороні'; *'grass is always greener on the other side'* – 'усюди добре, де нас немає'. [85: 140]

Очевидно, що вибір близького аналога для перекладача завдання не з легких, так як фразеологізми МО часто мають певні характерні риси, які відсутні в МП.

Багато ФО не мають чіткої етимології, і вибір близького еквівалента, як і будь-яких інших відповідних семантичних відповідників, часто вимагає лінгвістичного дослідження з боку перекладача. [89: 183]

5) шляхом описового перекладу

Значення чималої кількості ФО можна передати лише за допомогою експлікації, тобто описово. В залежності від заплутаності значення фразеологізму МО, його можна виразити в МП наступними способами:

- одним словом: *'red blood'* – 'мужність'; *'white-knuckle'* – 'напружений'; *'the blues'* – 'нудьга'; *'red tape'* – 'бюрократія'; [81: 176]

- без сумніву частіш за все значення ФО передається за допомогою вільних словосполучень: *'to have green fingers'* – ‘бути вправним садівником’; *'to be not as green as one is cabbage-looking'* – ‘бути не таким дурним, як може здаватися’; *'to paint the town red'* – ‘бурно святкувати’; *'to roll out the red carpet'* – ‘приймати на найвищому рівні’ та ін. [80: 122]

- коли лексичне значення ФО оригіналу скорочене або ґрунтується на національно специфічному понятті або структурній формі, невластивій для МП, у перекладі вживають синтактичну структуру або розширене пояснення: *'a blue book'* – ‘офіційний звіт Британського уряду’; *'a white tie dinner'* – ‘урядовий прийом, на якому обов’язково з’являтися в білій краватці’; *'white knight'* – ‘спаситель’ (особа або компанія, яка інвестує в іншу компанію, щоб врятувати її). [37: 122]

Основна задача перекладача для досягнення адекватного перекладу – вміло здійснити різні перекладацькі трансформації для того, щоб текст перекладу якомога точніше передавав всю інформацію, закладену в МО, дотримуючись відповідних норм МП. [83: 135]

Згідно з Л.І. Ройзензоном, *трансформації* – прийоми логічного мислення, за допомогою яких ми розкриваємо значення іншомовного слова в контексті і знаходимо йому відповідник МП, який не співпадає зі словниковим. [52: 64]

Тим не менш, у роботі ми будемо користуватися класифікацією трансформацій, запропонованою О.О. Селівановою.

Отже, О.О. Селіванова [53: 554] виділяє наступні 4 групи трансформацій:

1. Формальні лексичні трансформації:

1.1 практична транскрипція: *'file'* – ‘файл’; *'Jack'* – ‘Джек’;

1.2 транслітерація: *'computer'* – ‘комп’ютер’; *'president'* – ‘президент’;

1.3 традиційна фонетична та графічна передача: *'Texas'* – ‘Техас’; *'Walter'* – ‘Вальтер’;

1.4 комбінація усіх трьох вище зазначених способів: *'Shakespeare'* – 'Шекспір'; *'Moscow'* – 'Москва';

1.5 калькування: *skyscraper* – хмарочос, *Supreme Court* – Верховний Суд.

2. Лексико-семантичні трансформації:

2.1 генералізація: *'My baby is 18 months'* – 'Моїй дитині півтора року';

2.2 диференціація значення: *'challenge'* – 'проблема, нагальне питання', а не 'виклик';

2.3 конкретизація: *'Have you had your meal?'* – 'Ви вже поснідали?';

2.4 логічний розвиток: *'I don't think she's living here at the moment. Her bed wasn't slept in'* – 'Я думаю, вона тут зараз не живе. Її ліжко не зім'яте, замість вона не спала в своєму ліжку'.

3. Граматичні трансформації:

3.1 дослівний переклад, який вважається "нульовою трансформацією";

3.2 перестановка: *'A girl entered the room'* – 'До кімнати увійшла дівчина';

3.3 заміна: *'He is a good runner'* – 'Він гарно бігає';

3.4 додавання: *'workers of all industries'* – 'робітники усіх галузей промисловості';

3.5 опущення: *'the right to rest and leisure'* – 'право на відпочинок'.

4. Лексико-граматичні трансформації:

4.1 антонімічний переклад: *'Let a sleeping dog lie'* – 'Не буди лихо, поки воно тихо';

4.2 цілісне перетворення: *'be my guest'* – 'ласкаво прошу';

4.3 компенсація: *'The education of Mr. Jonas had been conducted on the strictest principles of the main chance. The very first word he learned to spell was gain, and the second (when he got into two syllables) money'* – 'Виховання пана Джонаса було саме суворе та із народження мало на увазі передусім користь.

Перше слово, яке він навчився складати, було "гроші", а друге (коли він дійшов до трискладових слів) – "нажива". [96: 311]

Отже, при виборі того чи іншого способу перекладу слід враховувати усі показники вихідної ФО і, не в останню чергу, її стиль та колорит: іноді саме стилістична невідповідність або наявність колориту не допускає в переклад начебто найбільш влучну одиницю.

1.3 Специфіка функціонування фразеологізмів з кольоровим позначенням в текстах газетних видань

Активний вплив засобів масової інформації (надалі ЗМІ) на формування, зміну та розвиток суспільної свідомості – загальновідомий факт, який визнається як вітчизняними, так і зарубіжними дослідниками, тому вивчення лінгвістичних проблем, пов'язаних із взаємодією людини і преси, викликає особливий інтерес. [68: 144]

Медіатексти, які у всій своїй повноті відображають сучасну історію, злободенні політичні, соціальні, філософські та інші проблеми суспільства, з огляду на тематичну необмеженість, визначають широту і різноманіття лексики. У ХХ-ХХІ ст. ЗМІ (газети, журнали, радіо, телебачення, Інтернет) стали невід'ємною частиною життя сучасної людини. [64: 93]

Сьогодні журналісти все частіше користуються фразеологічними багатствами як до невичерпною скарбницею лексики, що надає більшої експресії їхнім творам. Мова в текстах стає виразнішою й колоритнішою через часте використання прислів'їв і приказок. [72: 20] У газетних статтях фразеологічні одиниці часто вживають у звичних для них значеннях (здебільшого для того, щоб підсилити експресивне забарвлення мови. Властива фразеологічна образність оживляє розповідь, надає їй іронічного забарвлення. [73: 158] Особливо журналісти віддають перевагу використанню розмовної, стилістично зниженої фразеології, до змішування

різних стилів, створюючи комічний ефект. Також комічності додає використання викривлених книжкових фразеологізмів. Проте в усіх цих випадках фразеологізми вжиті у звичайному для них значенні. [75: 112]

Журналісти розглядають ФО як сировину, що потребує творчої обробки. Тому в результаті авторської інтерпретації виникають нові трактування вже відомих фразеологічних сполучень. А новаторська обробка надає їм нового експресивного забарвлення, посилюючи виразність їх. Найчастіше журналісти перетворюють фразеологізми, які мають високий ступінь стійкості лексичного складу і виконують у мові експресивну функцію. Проте вживають фразеологізми не лише в текстах, але й у їхніх заголовках. [86: 220]

Газетна періодика, виконуючи одну із своїх найважливіших функцій, а саме інформаційно-змістовну, не може не підлягати впливу широкого спектру соціолінгвістичних факторів, що в свою чергу призводить до виявлення нових функцій ЗМІ. Таким чином, ряд сучасних дослідників, зокрема М.Н. Володіна, Т.В. Чернишова, М.А. Ягубова вважають, що основною функцією, в якій тексти сучасних газетно-публіцистичних видань вступають у комунікацію, є інтерпретативна функція. Преса інтерпретує реальні події, перекладаючи їх за допомогою мовних структур у вербальні факти. Особливо важкі як для інтерпретації, так і для перекладу фразеологізми, які через свою лаконічність, яскраву образність і національний колорит широко використовуються в публіцистиці. [27: 85]

У світовому інформаційному просторі переважна більшість ЗМІ – англійськомовні. Це сприяє появі та розповсюдженню нових ФО, які потребують інтерпретації та перекладу. Спеціалісти пропонують різні прийоми та методи перекладу, але єдиного рішення даної проблеми не існує. Кожна ситуація потребує своєї стратегії перекладу, при цьому необхідно враховувати роль та значення фразеологізмів у тексті МО. [15: 23] Проблема особливостей мови та стилю англійських ЗМІ не раз висвітлювалася лінгвістами, безперечно, для адекватного перекладу фразеологізмів, що використовуються у медіатеках,

необхідно проаналізувати їх характерні риси. В англійській пресі достатньо широко представлена образна фразеологія. [24: 48]

Безперечно, okazіональне використання ФО лише підтверджує їх широке розповсюдження і значну роль у формуванні мовної компетенції носія мови. Система класифікації англійських фразеологізмів, розроблена О.В. Куніним, ґрунтується на об'єднаному структурно-семантичному принципі і розглядає фактор стабільності ФО. Однак у сучасних текстах англійської періодики зростає тенденція до трансформації їх семантики та структури, що є ще однією особливістю прояву фразеологізмів у сучасних газетних текстах. Okazіональне, тобто авторське використання ідіом створює ефект несподіванки, що привертає увагу читача своєю новизною, і як наслідок, запам'ятовується. [31: 225]

Отже, реалізація інформаційних та оцінних елементів забезпечує функціонально-стильову єдність мови текстів періодичних видань. Питання стилістичної ідентифікації газетного мовлення продовжує хвилювати дослідників, які вважають, що газетні тексти містять суміш функціональних різновидів літературної мови: залучення повідомлень, що не вкладаються у традиційну систему літературних різновидів (рекламні тексти), переважний вплив ділового мовлення на побудову неділових текстів, використання жаргонізмів та елементів розмовного мовлення. [34: 117]

Серед назв стилю газетних текстів запропоновано такі: публіцистичний стиль, газетно-публіцистичний стиль, газетний стиль, суспільно-політичний стиль, інформаційний стиль, газетний дискурс, "мова преси", "мова газети", "мова ЗМІ". [29: 123] На нашу думку, стилістика газетних текстів є неоднорідною і залежить від прагматичної спрямованості періодичного видання. Прагматичність газетних текстів характеризується надмірною інтенсивністю, пов'язаною з когнітивним станом незвичайності та зацікавленості, забезпеченими такими лінгвістичними засобами, як контраст, мовний повтор та мовна гра. Такі засоби мають на меті сприяти підвищенню емоційно-оцінного впливу газетної інформації на формування свідомості

читачів. [28: 170]

Аналіз текстів англійської преси показав, що зацікавленість сучасної лінгвістики до мовної особистості не випадкова, адже ментальне як фрагмент картини світу нерозривно пов'язане з мовним: сучасні тенденції в реалізації понятійно-мовних факторів дозволяють по-новому оцінити когнітивно-мовну взаємодію мовних особистостей автора й адресата. [32: 20]

Глобальне розповсюдження англійської мови, її розвиток та інтерференція, міжмовне спілкування викликає необхідність глибокого аналізу та вивчення лінгвостилістичних особливостей функціонування лексичних одиниць в англійських медіатекстах, особливо фразеологізмів з ознакою кольору, які роблять мову сучасної англійської періодики яскравою, багатоосязною, лаконічною, емоційною. [30: 62]

Комплексний лінгвістичний аналіз матеріалу газетних публікацій дозволяє зробити висновок про стійкість стереотипів свідомості, асоціативне мислення, що сприяє встановленню контакту між автором та читачем. Періодичні видання, що орієнтуються на різну аудиторію, демонструють помітну різницю як у доборі мовних одиниць, так і в їх стилістичному забарвленні, яке дозволяє авторові не лише зберегти звичну для адресата мовну манеру, а й дає можливість моделювати стилістичний фон згідно з інтелектуальними та емоційними потребами читача. [50: 232]

Висновки до першого розділу

Розділ 1 присвячено вивченню теоретичної бази дослідження фразеологізмів з компонентом позначення кольору в періодичних виданнях. Зі спектру визначень поняття "фразеологізм", що подаються в мовознавчих працях (Н.М. Амосова, Ш. Баллі, В.В. Виноградов, О.В. Кунін, М.М. Шанський), обрано таке: фразеологізм – стійке за складом та структурою, лексично неподільне та цілісне за значенням словосполучення, яке виконує функцію окремої лексеми.

Значення фразеологізмів частково витікають з значень їх компонентів, і таким чином ці компоненти наділені певною частиною семантичної самостійності. Та основним засобом творення нових значень ФО є фразеологічне переосмислення — це повне або часткове образне перетворення значення прототипу фразеологізму (чи фразеологічного варіанта), яке базується на семантичному зрушенні.

Зазначено основні класифікації фразеологізмів, серед яких обрано класифікацію В.В. Виноградова. Встановлено, що фразеологізми з ознакою кольору являють собою національно-специфічні одиниці мови, які акумулюють та передають із покоління в покоління культурний потенціал народу. Визначено основні підходи до перекладу фразеологізмів з ознакою кольору, серед яких обрано класифікацію способів перекладу фразеологізмів І.В. Корунця та класифікацію перекладацьких трансформацій О.О. Селіванової.

Показано, що газетний стиль характеризується інформаційною та експресивною функціями. Остання, в свою чергу, зумовлює гостру потребу публіцистики у виражальних засобах.

Встановлено, що фразеологізми з ознакою кольору виступають широкоживаним стилістичним компонентом газетної мови, важливим джерелом експресивно-емоційної насиченості, вагомим засобом реалізації конструктивно-стильових особливостей газетної мови.

РОЗДІЛ 2. ПОЗНАЧЕННЯ КОЛЬОРУ В АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ: СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ

2.1 Семантична складова фразеологізмів з кольоровим позначенням

Процес використання кольору, як символ помітили більшістю народами, проте через те, що у кожної нації свій рівень розвитку і умови існування, кольори мають різні, а іноді і протилежні значення.

Колір може бути інтерпретований не тільки, як слово, а й в якості символу або сигналу. «Інтерпретація» кольору може мати суб'єктивний характер, а також явищем колективним, загальноприйнятим для великих груп, соціумів та культурно-історичних регіонів.

Тому, фразеологізми з кольоровим позначенням є яскравим прикладом людської народної свідомості, розвитку культури і історії, невимушеного потенціалу мови, що є одним із способів вираження емоційного стану.

Відомо, що увесь спектр кольорів, що сприймає людське око, поділяється на такі групи, як хроматичні та ахроматичні. Вони не існують окремо, а мають взаємодію – це і дає нам насолодитися палітрою всіх можливих кольорів.

2.1.1 Семантична складова фразеологізмів у системі ахроматичних кольорів: білий, сірий, чорний

Ахроматичними можна назвати чорний, сірий і білий кольори. Тому, в першу чергу, в цьому розділі ми проведемо аналіз ахроматичних кольорів, та їх загальний вплив на семантику фразеологізмів.

Отже, спершу проаналізуємо ахроматичні кольори, та їх вплив на семантику фразеологічної одиниці. Білий – є найсвітлішим порівняно з іншими кольорами спектру – тому він виявляє найвищу відображувальну здатність і його характеристикою є те, що у нього відсутній колірний тон, тобто він є ахроматичним. Цей колір має надзвичайно сильний емоційно-

експресивний вплив на свідомість і психіку людини і, як наслідок, великі сполучні можливості. Тому спектр асоціативних уявлень, які викликає білий колір, надзвичайно широкий. Значення, пов'язані з ним, пройшли довгий шлях у своєму розвитку в історії культури людства.

Символіка святості та духовної чистоти білого кольору проявляється в одязі кельтських друїдів, Папи Римського, білих одягах Христа (в тих самих він постане і після воскресіння).

Білий – символ свободи, чистоти й світла. Він поєднує в собі всі кольори і тому уособлює чистоту й невинність, яка об'єднує та примиряє все на землі. Використання у фразеологізмах білого кольору вказує на чистоту помислів та всеохоплюючу любов: (I) 'white hands' – 'чесність, невинність'; (II) 'a white man' – 'добре вихована, порядна людина'.

Білий колір у багатьох культурах є символом гарних якостей людини – шляхетність, доброта, спокій духу. В слов'янських казках, білий колір, тобто сонячний, світлий світ, світ живих, протиставляється іншому світу, тобто темному царству мертвих. Цим, зрозуміло, і пояснюється велика кількість позитивних значень у моделі прикметника білий: (III) 'lily-white reputation' – 'бездоганна репутація'; (IV) 'a white dove' – 'білий голуб' (символ миру та спокою); (V) 'white light' – 'чесне, неупереджене судження' та ін.

Через те, що білий одяг легко брудниться, за ним закріпилася роль аристократичного і святкового. Білі сорочки та комірці носять офісні робітники, звідси й походження ФО (VI) 'white collars' – 'офісний персонал'.

Згідно з міжнародним стандартам, білий прапор трактується як заклик до примирення: (VII) 'to show the white flag' – 'підняти білий прапор'. Ця модель пов'язана з ідеями миру та доброї волі і бере початок ще з античності, коли, припиняючи військові дії, суперники вивішували білу матерію.

Білий – доволі суперечливий символ. З одного боку, він поєднує в собі світло та життя, а з іншого – старість, сліпоту та смерть. Так, наприклад, в Індії, Китаї, Стародавній Греції та Римі означали траур і смерть, але лише для цього світу і відповідно нове народження для іншого, потойбічного життя.

Білий – також є символом боягузтва. Таке визначення пов'язувалося з уявленнями, що в печінці боягузів немає крові і відповідно печінка білого кольору. Про це свідчить ФО (VIII) 'white liver' – 'боягуз'. Людям, які ухилялись від військової служби, вручали біле перо, звідси й фразеологізм (IX) 'to show the white feather', який став синонімом боягузтва.

Крім того, привидів прийнято зображувати у вигляді білих простирادل: (X) 'white as ghost' – 'блідий, як привид'; (XI) 'white as death' / 'white as ashes' – 'блідий, як смерть'.

Під час дослідження було виявлено 58 фразеологізмів з компонентом 'white'. До таких з позитивною конотацією належать 21 одиниця, яка складає лише 36% даної групи:

- Зовнішність (здоровий вигляд): (XII) 'white as snow' / 'white as milk' – 'сніжно-білий' (наприклад, про зуби людини);
- Символ миру та спокою: (XIII) 'a white dove' – 'білий голуб'; (XIV) 'to run up the white flag' – 'підняти білий прапор / просити про помилування і бути готовим здатися'; (XV) 'white alert' – 'відміна повітряної тривоги'.

Певна кількість фразеологізмів має і негативну конотацію. Таких було знайдено близько 26 (45% від усіх фразеологізмів з 'white'). Вони позначають:

- Злочинність: (XVI) 'white-colour mafia' – 'злочинний симбіоз торгово-економічної та політичної мафії';
- Зовнішність людини (хворобливий вигляд): (XVII) 'to be white about the gills' – 'мати нездоровий (блідий, пригнічений) вигляд'; (XVIII) 'white as chalk' – 'білий, як крейда';
- Наркотики: (XIX) 'a white lady' – 'кокаїн, героїн';
- Сфера економіки та фінансів: (XX) 'a white squire' – 'особа, яка має невеликий капітал, проте може радикально змінити ситуацію';
- Хвороби: (XXI) 'white scourge' – 'туберкульоз'; (XXII) 'white death' – 'біла смерть' (від наркотиків).

Окрім вищезазначених фразеологізмів, знайдена також група ФО з нейтральним значенням. До них належать 11 одиниць (19% від групи ФО з компонентом 'white'):

- Державність: (XXIII) 'the White Rose' – 'емблема Йоркського королівського дому'; (XXIV) 'Whitehall' – 'резиденція уряду Великобританії';
- Опис природи: (XXV) 'white frost' – 'іній'; (XXVI) 'white horses' – 'білі гребені хвиль'; (XXVII) 'white harvest' – 'пізній збір врожаю'.

Отже, можна сказати, що фразеологізмів з 'white' (21%), що є позитивними мають ту саму кількість, як і ті, що мають саме негативну консультацію. Звідси слідує, що білий колір не є однозначним і має контрадикторні особливості.

Наступний ахроматичний колір – сірий. Він визначається, як перехідний від чорного до білого. Його характеризують, як нейтральний через проміжне положення між чорним і білим.

Зазвичай сірий колір є символом зречення, покірливості і байдужості. Не зважаючи на його витонченість і красу, найчастіше цей колір означає безбарвність. У культурах деяких народів сірий ототожнюють із сивиною і мудрістю похилого віку. Про це свідчать ФО (XXVIII) 'grey beard' / 'grey hears' – 'старість'; (XXIX) 'to turn grey' – 'посивіти'.

Сірий широко представлений у колірній гаммі природи. Це колір металу, каменю, грозових хмар, туману, сутінок, колір пилу та попелу. Проте сірий може швидко набриднути. Недарма він є символом одноманітності, злободенності та банальності. Маскуючи непримітні риси сірого також породили вираз (XXX) 'a grey cardinal' – 'дуже впливова особа, яка схована від очей публіки'.

Також, сірий – колір бідності, смутку і міської тісноти. В давнину він зовсім не цінувався. Його вважали кольором бідняків, кольором нещастя та посередності, наприклад ФО (XXXI) 'as grey as lead' – 'сірий, як свинець'. На стародавньому Сході посипали голову попелом у знак жалоби.

У стародавньому слов'янському фольклорі та літературі, сірий та сивий були епітетами хижих тварин та птахів (сірий вовк, сивий орел); також на ці кольори переходить антипатія, яку відчують люди до цих тварин. В англійському лексиконі це виражає ФО (XXXII) 'as grey as bat's wing' – 'сірий, як миша'. Крім того, відтінки сірого переважали одязі бідного селянина.

Серед знайдених фразеологізмів знайдено 11 одиниць з 'grey'. 5 одиниць мають негативне значення (45% від цієї групи):

- Політика: (XXXIV) 'a grey cardinal' – 'сірий кардинал' (впливова людина, особливо в політиці, яка діє негласно і не займає формальних посад з такими повноваженнями).

Інша частина фразеологізмів з 'grey' має нейтральне значення. Таких було знайдено 6, що є 55% цієї групи:

- Банкова сфера: (XXXIV) 'a grey knight' – 'компанія, що діє в процесі поглинання у власних інтересах';
- Політика: (XXXV) 'a grey vote' – 'електорат пенсійного віку, який, як правило, активно головує на виборах';
- Професійна приналежність: (XXXVI) 'grey collars' – 'працівники в сфері обслуговування';
- Старість: (XXXVII) 'a grey beard' / 'grey hairs' – 'старість'; (XXXVIII) 'to turn grey' – 'посивіти'.

Як висновок, можна стверджувати, що фразеологізми з 'grey' (3,5%) майже не мають позитивної конотації. Звідси слідує, що він є символом негативного настрою, меланхолії та нудьги.

Останній колір, який входить до групи ахроматичних – чорний. Це символ ночі, тиші, пустоти, гріху та смерті. Так як чорний поглинає всі інші кольори, він також виражає відчай, протиставляється білому, і символізує негативне начало.

Чорний колір найбільш підлягає "стереотипному" мисленню людини: для нас чорний означає трагедію, горе, смерть, темряву. Чорний асоціюється

з мороком, тьмою – звідси відчуття невідомості та очікування небезпеки збоку незрозумілої сили, яку людина не може пояснити. Саме тому чорний колір пов'язаний з нашими страхами. Часто чорний – знак егоїзму, слабкості, пустоти, обмежень, депресії. Він символізує кінець, темряву, але незважаючи на це саме ніч – тобто темний час доби – приносить нам відпочинок після важкого дня, сон, можливість самоаналізу, залишитися наодинці з самим собою.

В християнських традиціях чорний колір ототожнюють з горем, оплакуванням та скорботою. Звичай одягати чорне вбрання на знак скорботи та на похорони залишився з давніх забобонів. Люди вважали, що коли вони одягнуті в чорне дух померлого не може їх впізнати і тому не завдасть їм шкоди. Звичай одягати чорну пов'язку на ліву руку на знак скорботи народився в середньовіччі, коли дама серця вдягала пов'язку на руку лицаря на знак того, що він вірний їй. Пізніше пов'язка стала знаком вірності і скорботи за померлою дружиною. ФО (XXXIX) 'black death' означає 'чорна смерть', або 'чума', через яку в 1348 році загинуло близько 25 мільйонів людей лише в Європі.

Чорний – це також таємниця, непізнане, закрите, сховане. Вираз (XL) 'a black box' означає 'систему, внутрішній механізм роботи якої невідомий'. Сюди також можна віднести такі ФО, як (XLI) 'black money'; (XLII) 'the black market' та ін.

Люди, яким подобається чорний колір, вважаються консервативними. Існує твердження, що таким людям властива елегантність, тонкощі сприйняття, можливість тверезо оцінювати ситуацію. Чорний одяг також вважають символом внутрішньої сили та захищеності. Так звана "маленька чорна сукня" Коко Шанель не дарма набула неабиякої популярності, адже вона поєднувала в собі незалежність та витонченість. Саме ця відома кутюр'є кардинально змінила ставлення до чорного кольору в жіночому одязі – він перестав вважатись жалобним.

У процесі дослідження фразеологізмів з ‘black’ було знайдено 37 одиниць. 3-поміж них лише 1 одиниця має позитивне конотативне значення (3% від даної групи):

- Гроші: (XLIII) ‘to be in the black’ – ‘мати прибуток, бути при грошах’.

Ряд ФО з компонентом ‘black’ має негативне конотативне значення. До них належать 23 одиниці, що складає 62% даної групи:

- Гроші: (XLIV) ‘to blackmail’ – ‘шантажувати, вимагати грошей’; (XLI) ‘black money’ – ‘брудні гроші’; (XLII) ‘the black market’ – ‘чорний, спекулятивний ринок’;
- Загальний ужиток: (XLV) ‘black and blue’ – ‘у синцях’; (XLVI) ‘a black eye’ – ‘підбите око / сором’.

Решта досліджуваних ФО належить до групи фразеологізмів з нейтральним конотативним значенням. Серед них було знайдено 13 одиниць, що складає 35% даної групи:

- Опис природи: (XLVII) ‘black frost’ – ‘сильний мороз’ (без снігу); (XLVIII) ‘black ice’ – ‘ожеледиця’;
- Рідкісне явище: (XLIX) ‘a black sheep’ – ‘біла ворона / паршива вівця’; (L) ‘a black swan’ – ‘чорний лебідь / аномалія, щось дуже рідкісне’;
- Служителі релігійного культу: (LI) ‘a black coat’ – ‘священик’; (LII) ‘a black gown’ – ‘католицький священик’;
- Щось зрозуміле: (LIII) ‘in black and white’ – ‘чорним по білому / цілком зрозуміло / ясно, як Божий день’.

Отже, аналізуючи дослідження видно, що більшість знайдених ФО з компонентом ‘black’ (12,5%) позначені як негативні конотації. Це зумовлено тим, що в більшості культур чорний колір асоціюється негативними емоціями, підсвідомими страхами і т.д.

2.1.2 Семантична складова фразеологізмів у системі хроматичних кольорів теплої гами: рожевий, червоний, коричневий, помаранчевий, жовтий

Одним із елементів теплої гами виступає рожевий. Рожевий можна отримати шляхом змішування червоного і білого кольорів. Агресивність червоного зникає, проте не втрачається привабливість. Рожевий нагадує відтінок шкіри немовляти. Виходячи з цього є низка асоціацій з рожевим кольором – ніжність, м'якість, дитинство. 'Rosy dreams', 'to see through rose-coloured glasses', 'to paint a rosy picture' – все це виражає романтичність, доброту та комфортність даної гами. Здавна саме рожевий визнаний символом, тому дівчаткам-немовлятам начіпляють рожеві стрічки.

Рожевий – також символ приємного, спокійного та щасливого життя. "Рожеве життя" – це щастя, рівновага, передусім у фізичному плані.

Не зважаючи на всі переваги, надлишок рожевого кольору може символізувати також поверхневність, легковажність та безтурботність.

У цій роботі виявлено 9 фразеологізмів з 'pink/rosy'. До групи ФО з позитивною конотацією належать 3 одиниці (33% даної групи):

- Досконалість: (LIV) 'the pink of perfection' – 'сама досконалість';
- Здоров'я: (LV) 'in the pink of condition' – 'у прекрасному стані здоров'я / здоровий, як бик';
- Радість: (LVI) 'tickled pink' – 'невимовно радий, веселий'.

За результатами нашого дослідження, можна зробити висновок, що попри всю ніжність та м'якість рожевого кольору (3,5%), переважають все ж такі значення рожевого, як безтурботність та легковажність .

Наступним елементом теплої гами кольорів є червоний. Червоний - один із трьох основних кольорів. Це найактивніший колір, колір життя, енергії, радості й багатства. В психо-емоційній сфері червоний ототожнюється з найсильнішими почуттями: запал, пристрасть, кохання. Алхіміки надавали червоному кольору надзвичайно важливе значення, оскільки він символ природної пари вогонь-тепло, і асоціювався з філософським каменем.

Історія Київської Русі свідчить про те, що червоний колір особливо шанувався. З давньоруської "краснь" – значить "красивий". Сюди можна віднести такі ФО, як (LVII) 'as red as a poppy' – 'червоний, як маків цвіт';

(LVIII) *'as red as a cherry'* / *'as red as a rose'* – 'рум'яний, кров з молоком';

(LIX) *'a red-streak'* – 'красна дівиця, рум'яна, як яблучко'.

Розглядаючи середньовічне вбрання, то у європейському костюмі червоний колір уособлював владу. Червоний одяг носили вищі ієрархи католицької церкви (папи, кардинали, архієпископи), герцоги Бургундії, високопоставлені чиновники в Англії, Франції, Німеччині, Скандинавії та інших країнах. Та цікавим фактом є те, що французькі королі одягалися в

Червоний асоціюється з вогнем, сонцем, людською кров'ю. Не дивно, що це дуже активний, збуджуючий та енергійний колір. Ось чому він викликає у людини найсильніші емоції. Ці емоції можуть бути різними. Почервоніння обличчя може означати як схвильованість: (LX) *'to become red in the face'* / *'to go red'* – 'почервоніти від хвилювання', так і гнів та агресію: (LXI) *'to see red'* – 'розлютитися'; (LXII) *'red with anger'* – 'червоний від гніву'.

Кров, яка проливалась під час воєн зробила червоний колір символом римського бога війни Марса, а також протесту та революції. Червоний прапор вперше був піднятий під час Великої французької революції. В результаті цей колір "пролитої крові всіх борців за справу працюючих" надовго став кольором комунізму та безлічі лівих революційних рухів ((LXIII) *'redbaiting'* – 'зловмисне переслідування комуністів').

Таким чином, фразеологізми з компонентом 'red' мають неоднозначне емоційне забарвлення. У процесі дослідження було знайдено 45 одиниць з компонентом 'red', серед яких 6 одиниць мають позитивну конотацію (14% від даної групи):

- Краса: (LXIV) *'a red-streak'* – 'красна дівиця, рум'яна, як яблучко';
- Події: (LXV) *'to paint the town red'* – 'бурно святкувати'; (LXVI) *'to roll out the red carpet'* – 'прийняти на вищому рівні'; (LXVII) *'a red-letter day'* – 'визначний день'; (LXVIII) *'a red-carpet welcome'* – 'урочистий прийом';
- Хоробрість: (LXIX) *'red blooded'* – 'сильний, хоробрий, завзятий'.

Ряд фразеологізмів з ‘red’ мають також і негативну конотацію. Серед них знайдено 24 одиниці (53% від даної групи):

- Гроші: (LXX) ‘to be in the red’ – ‘бути в боргах’; (LXXI) ‘not a red cent’ – ‘ні копійки’; (LXXII) ‘to be out of the red’ – ‘виплатити борг’; (LXXIII) ‘to bleed red ink’ – ‘зазнати збитків’;
- Збентеження, розгубленість: (LXXIV) ‘to get a red face’ / ‘to become red in the face’ / ‘to go red’ – ‘почервоніти від сорому’; (LXXV) ‘to give someone a red face’ – ‘змусити когось почервоніти’;
- Збудження: (LXXVI) ‘red-hot’ – ‘палкий, збуджений’;
- Кров: (LXXVII) ‘red wat’ – ‘закривавлений’;
- Політика: (LXXIII) ‘redbaiting’ – ‘зловмисне переслідування комуністів’;
- Суспільство: (LXXVIII) ‘red light’ / ‘red lamp’ – ‘публічний дім’;
- Формалізм: (LXXIX) ‘red tape’ – ‘бюрократія’.

Окрім вищезазначених фразеологізмів, знайдена також група ФО з нейтральним значенням. До них належать 15 одиниць (33% від групи ФО з компонентом ‘red’):

- Військовий термін: (LXXX) ‘red coat’ – ‘червоний мундир’ (прізвисько англійського солдата); (LXXXI) ‘Red Army’ – ‘Червона армія’; (LXXXII) ‘a red flag’ – ‘червоний прапор’;
- Детективний термін: (LXXXIII) ‘red herring’ – ‘відволікаючий маневр’;
- Політичний термін: (LXXXIV) ‘red box’ – червоний чемодан у членів британського уряду;
- Професійний термін: (LXXXV) ‘red eye’ – ‘нічний авіарейс’;
- Релігійний термін: (LXXXVI) ‘a red hat’ – ‘кардинал’.

Отже, як бачимо, фразеологізми з ‘red’ (15%) мають найрізноманітніші значення, перше місце посідають фразеологізми з негативною конотацією. Це зв’язано з тим, що червоний – дуже активний колір, і тому він уособлює такі сильні почуття та емоції, як злість, агресія, страх, збентеження.

Наступний колір з теплої колірної гами, який будемо аналізувати це – коричневий. Цей колір не є спектральний, він не входить у палітру основних

кольорів. Коричневий отримують при змішуванні зеленого й червоного, а також оранжевого з сірим або синім, жовтого й пурпурного. При цьому отримуються зовсім різні відтінки коричневого. Вони сильно впливають на "характер" коричневого кольору. Червонуватий відтінок робить його "теплим", зеленуватий – "холодним", бежевий – "ніжним". Коричневий є найбільш розповсюджений колір навколишнього середовища – колір кори, деревини, сухої або зів'ялої рослини, піску, ґрунту.

Та попри всі свої позитивні якості, широка розповсюдженість коричневого в природі має й іншу сторону – у великих кількостях він може набриднути. У 1930-их рр. цей колір набуває ще однієї негативної символіки, асоціюючись з фашизмом. Сталося це через те, що німецькі штурмовики почали носити коричневу форму. Варто сказати, що подібна уніформа зовсім означала про будь-яку тягу фашистів до коричневого. Керівництво штурмовиків, виявило на військових складах багато невикористаних сорочок цього кольору і знайшло їм застосування. З тих пір вираз "коричнева чума" став пов'язуватися з фашизмом. Проаналізувавши дослідження, ми знайшли 8 одиниць з компонентом 'brown'. Серед них лише 1 одиниця виступає з позитивною конотацією (12% даної групи):

- Працьовитість: (LXXXVII) 'to do something up brown' – 'робити ґрунтовно'.

Ряд фразеологізмів з 'brown' має також і негативну конотацію. Таких знайдено 4, що складає 50% даної групи:

- Лестоці: (LXXXVIII) 'to be brown-nosing' – 'підлещуватися, підлабузнюватися';
- Поганий настрій: (LXXXIX) 'brown study' – 'похмурі роздуми';
- Професійна сфера: (XC) 'to be not able to fight one's way out of a brown paper bag' – 'не відповідаючий вимогам / неефективний';
- Роздратування: (XCI) 'to be browned off' – 'ситий по горло / роздратований'.

Решта фразеологізмів мають нейтральну конотацію. Таких одиниць знайдено 3, що складає 38% даної групи:

- Колір шкіри: (XCII) 'as brown as a berry' – дуже засмаглий, шоколадного кольору;
- Робоча сфера: (XCIII) 'to be brown-bagging' – приносити з собою їжу на роботу (зазвичай у коричневому паперовому пакеті);
- Суспільство: (XCIV) 'to brown out' – зменшувати освітлення вулиць та вітрин (для економії електроенергії).

Як висновок, можна сказати, що серед ФО з компонентом 'brown' (2,5%) переважають фразеологізми з негативною та нейтральною конотаціями. Це пояснюється розповсюдженням сприйняттям коричневого кольору, як символ депресії, смутку, меланхолії.

Наступний колір який будемо аналізувати – помаранчевий. Це проміжний колір, тому він поєднує у собі збудженість червоного та радість жовтого. Південь, пляж, сонце, цитрусові, "оранжевий настрій" – все це виникає при згадуванні оранжевого кольору. Він вважається одним із найкращих кольорів для інтер'єру. Крім того, оранжевий є одним із найбільш помітних кольорів (робочі жилети дорожніх робітників чи рятувальні жилети альпіністів або моряків).

Помаранчевий – колір тепла, насолоди, радості, енергії, свободи та сили. Він символізує розвиток та скерованість на успіх. Крім того, це колір просвітлення, недарма його носять тибетські монахи.

Цікаво, що у давнину помаранчевий колір вважався кольором кохання. У Стародавньому Римі наречені одягались в помаранчеві шати та взуття в знак надії на міцний та багатодітний шлюб. Цікавим фактом є те, що в Німеччині молодики посилали своїм половинкам не квіти, а апельсини, як символ кохання та родючості. Проте варто зазначити, що в Середньовіччі яскраво-оранжевий колір вважався символом фальшивого кохання та зради.

Інтенсивні помаранчеві кольори з давніх часів використовувалися в Китаї на різноманітних церемоніях. Цей колір був символом земних радощів

життя, тому у весільних церемоніях переважали оранжеві кольори так як і на святкуваннях уродин обов'язково повинен був використовуватися оранжевий колір.

Помаранчевий колір символізує велику внутрішню енергію. Хоча у великих кількостях він може викликати роздратування і втому. Зважаючи на свою двоїстість, це символ подружньої зради, похоті, а в геральдичній символіці – скритності та лицемірства.

Отже, нами було проведено дослідження ФО з компонентом 'orange', в ході якого було знайдено 2 одиниці. Серед них 1 одиниця має негативне значення, що складає 50% даної групи:

- Загальний ужиток: (XCV) 'a squeezed orange' – 'щось повністю використане, більше не потрібне / як вижятий лимон'.

Ще 1 одиниця має нейтральне значення (50% даної групи):

- Економічна сфера: (XCVI) 'the orange book' – 'звіт Міністерства землеробства' (в оранжевій обкладинці).

Як бачимо, ФО з компонентом 'orange' дуже мало (1%). Це пояснюється тим, що оранжевий не є основним кольором, а проміжним між червоним та жовтим. Не зважаючи на всю яскравість цього кольору, серед ФО з компонентом 'orange' немає жодної, яка б мала позитивну конотацію.

Останній колір теплої гами який будемо аналізувати – жовтий. Це один із кольорів українського прапору, що символізує поле зі стиглим колоссям. Найбільше шанували жовтий колір в Китаї. Під час правління династії Цин носити жовте вбрання мав право лише Син Неба, тобто імператор. Для китайців жовтий був кольором мудрості та просвіти. Можна також згадати шафранові шати буддійських монахів, які вказували на просвітлення та відмову від мирських бажань.

У зв'язку з ототожненням жовтого кольору з хворобами можна зазначити, що традиційно під час епідемії на судні піднімався жовтий стяг. Символіка жовтого як сигналу хвороби бере свій початок із середньовічної чуми, коли всі заражені території на карті помічалися жовтим кольором. Крім

того, саме цей жовтий здатний стимулювати епілептичні напади, тому його часто пов'язували з божевіллям, а психіатричні лікарні називали "жовтим домом".

Прикметник «жовтий» асоціюється зі смутком: "жовта нудьга", "жовте життя" – тобто безрадісне. У деяких Азіатських народів жовтий колір вважається символом трауру і використовується в поховальних процесіях

Ще жовтий символізує ревності. Раніше Тибеті ревності називали буквально "жовтим оком". Крім того, у деяких ФО жовтий виступає як ознака боягузів. Жовтий також вважається кольором жадібності, обману, невірності та зради. Іуду часто зображали в брудно-жовтій накидці, а нацисти змушували євреїв носити жовті "пов'язки ганьби".

З розвитком інформаційних технологій жовтий колір отримав ще одне негативне значення – він став символом дешевої сенсаційності, звідси походить фразеологізм (XCVII) '*the yellow press*' – 'жовта преса'.

Крім усього вище перерахованого, жовтий – колір золота. Це колір осені, стиглого колосся та зав'язлого листя. У культурі багатьох народів жінки віддавали перевагу жовтому одягу. Часто жовтий був відмінною рисою багатих, заможних осіб та вищих прошарків населення. Якщо розглядати жовтий колір у геральдичній площині то він символізує велич, знатність, багатство, благородність та постійність. У більшості світових релігій золото символізує святість, царственість та зв'язок з Сонцем (єгипетський бог Ра, грецькі Геліос та Аполлон).

У процесі дослідження виявлено 26 фразеологізмів з 'yellow/golden'. Група фразеологізмів з позитивною конотацією складає 5 одиниць (19% від всіх фразеологізмів з 'yellow/golden'):

- Позитивні явища: (XCVIII) '*the golden opportunity*' – 'унікальна можливість'; (XCIX) '*the golden child*' – 'золота дитина'; (C) '*the golden mean*' – 'золота середина';
- Фінансова сфера: (CI) '*golden handcuffs*' – 'висока заробітна платня, соціальний пакет та додаткова система заохочень, які направлені на

те, щоб втримати співробітників'; (CII) 'the golden handshake' – 'золоте рукостискання' (звільнення з великою фінансовою компенсацією).

Фразеологізми з негативною конотацією. Серед них 11 одиниць (42% від даної групи):

- Боягузтво: (CIII) 'yellow-bellied' / 'yellow-livered' / a yellow streak' – 'боягуз';
- Жадібність: (CIV) 'the Golden Calf' – 'Золотий Телець' (ідолопоклонство, бездуховність та жадібність);
- Заможність: (CV) 'the gilded youth' – 'золота молодь' (нащадки багатих і заможних родин, які не роблять кар'єру чи займаються бізнесом, використовуючи сімейні капітали та зв'язки, а розтринькують батьківські гроші);
- Хвороби: (CVI) 'the yellow Jack' – 'жовта лихоманка'.

Крім того, знайдено фразеологізми з нейтральною конотацією, серед них 10 одиниць (39% від даної групи):

- Гроші: (CVII) 'a yellow boy' – 'золота монета';
- Міфологічна символіка: (CVIII) 'the Golden Age' – 'Золотий вік'; (CIX) 'the Golden Fleece' – 'Золоте Руно'; (CX) 'the golden rejuvenating apples' – 'золоті молодильні яблучка';
- Попередження: (CXI) 'to get the yellow card' – 'отримати жовту картку' (попередження).

Підсумовуючи результати дослідження, можна зробити висновок, що більшість ФО з компонентом 'yellow/golden' (8%) мають негативну (переважні значення "жадібність, марнотратство") та нейтральну (міфологічна символіка та фразеологізми-порівняння) конотації.

2.1.3 Семантична складова фразеологізмів у системі хроматичних кольорів холодної гами: зелений, синій, фіолетовий

Зелений вважається прекрасним природним символом життя, весни,

свіжості, омолодження та родючості. В буддизмі і християнстві відтінки зеленого символізують – життя, молодість і відродження. В християнській іконографії смарагдово-зелений – колір Трійці, Святого Граалю та шат Діви Марії. В середньовічному образотворчому мистецтві зелений лицар уособлює недосвідченого юнака. В історії костюму світло-зелений колір камзолу характерний для графів Анжу, темно-зелений – для графів Фландрії. Під час правління Петра I зелений колір мундиру стає традиційним для російських військових. В масонстві даний колір символізує перемогу, а в геральдиці – надію, радість, достаток, свободу та здоров'я. У представників китайської династії Мін зелений нефрит символізував досконалість, силу, довголіття та магічну владу.

Розглядаючи символіку зеленого кольору, розуміємо, що вона більш різноманітна, ніж його звичне сприйняття. Одна гілка символічних значень зеленого кольору пов'язана з рослинним світом, з овочами та фруктами, садівництвом та сільським господарством і, як виняток – з нестиглістю рослин.

Друга гілка символів має багато двозначностей: деякі культури розмежовують темно-зелений (колір життя) і блідо-зелений (колір смерті). Так зелений колір, який присутній на зображеннях бога Осіріса в єгипетських іконах символізував його роль як бога смерті та нового життя.

Аналізуючи міфологію язичників, бачимо, що зелений колір є кольором води, лісу й трави і притаманний духам, що населяють їх: водяникам, русалкам, лісовикам, марам, ельфам і т.д. даний колір особливо популярний у мусульманському світі. Де зелений це священний колір пророка Мухамеда і самої віри ("зелений стяг ісламу").

У політиці зелений колір є втіленням свободи. В період Громадянської війни в Росії "зеленими" себе називали селяни – повстанці, які боролися і проти білого монархічного руху, і проти влади червоних комісарів. В емблематиці зелений колір пов'язаний з екологією та активними захисниками навколишнього середовища: міжнародної природоохоронної організації

‘*Greenpeace*’ (“Зелений мир”) та “Партіями зелених”. Крім того, зелений – емблематичний колір островів Гренландія (‘*Greenland*’) та Ірландія (‘*Emerald Isle*’).

З точки зору психології зелений вважається одним з найспокійніших, але в ньому приховується потужна енергія взаємопоглинаючих сил жовтого та синього кольорів.

Фразеологізми з компонентом ‘green’, яких було знайдено 43 одиниці, належать до групи ФО різнонаправленої конотації.

У результаті дослідження, було знайдено 16 ФО з позитивною ознакою (37% від загальної кількості ФО з компонентом ‘green’). До них відносяться ті, що позначають:

- Впевненість: (CXII) ‘as sure as God made little green apples’ – ‘ясно, як Божий день’;
- Вправність: (CXIII) ‘to have green fingers’ – ‘бути вправним садівником’;
- Дружба: (CXIV) ‘hedge between keeps friendship green’ – ‘з сусідом дружи, а тин городи’;
- Здоров’я: (CXV) ‘to keep the bones green’ – ‘зберегти гарне здоров’я’; (CXVI) ‘in the green’ – ‘у розквіті сил’;
- Молодість: (CXVII) ‘green years’ – ‘молоді роки’; (CXVIII) ‘greenly’ – ‘молодо’.

Ряд фразеологізмів має і негативне значення. Таких фразеологізмів було знайдено 17 одиниць (40% від загальної кількості ФО з компонентом ‘green’). Серед них є ті, що позначають:

- Бізнес: (CXIX) ‘greenmail’ – ‘зелений шантаж’ (стратегія захисту від поглинання);
- Наївність, легковажність: (CXX) ‘to be not as green as someone is cabbage-looking’ – ‘бути не таким легковажним, як може здаватися’; (CXXI) ‘to see green in someone’s eyes’ – ‘вважати когось наївним, легковажним’;

- Неготовність: (СХХІІ) ‘green timber’ – ‘сирий лісоматеріал’; (СХХІІІ) ‘green wine’ – ‘молоде вино’;
- Незрілість, недосвідченість: (СХХІV) ‘to be green’ – ‘бути зеленим, недосвідченим’; (СХХV) ‘as green as grass’ – ‘дуже молодий, незрілий, недосвідчений’;
- Погане самопочуття: (СХХVІ) ‘to be green about the gills’ – ‘мати нездоровий вигляд’;
- Ревнивість та заздрісність: (СХХVІІ) ‘a green-eyed monster’ – ‘чудовисько з зеленими очима’.

Крім того, знайдено фразеологізми з нейтральним значенням – серед них 10 одиниць,

що складають 23% від даної групи. Ці фразеологізми позначають:

- Властивості природи: (СХХVІІ) ‘green winter’ – ‘м’яка, безсніжна зима’;
- Гроші: (СХХІХ) ‘long green’ / ‘greenbacks’ / ‘green stuff’ – ‘готівка, паперові гроші, банкноти’; (СХХХ) ‘green folding’ – ‘американські долари’;
- Екологія: (СХХХІ) ‘green power’ – ‘екологічно чиста енергія’; (СХХХІІ) ‘green tax’ – ‘екологічний податок’;
- Людське тіло: (СХХХІІІ) ‘a green wound’ – ‘свіжа рана, яка ще не загоїлася’;
- Пам’ять: (СХХХІV) ‘to keep one’s memory green’ – ‘назавжди закарбувати в пам’яті’;
- Розваги: (СХХХV) ‘a green cloth’ – ‘гральний стіл’.

Таким чином, бачимо, що компонент ‘green’ (14,5%) у складі фразеологізмів грає важливу смислоутворюючу роль і має широкий діапазон значень. Переважна більшість ФО з компонентом «зелений» можна віднести до групи, що позначає або абстрактні поняття, або якості та почуття людей.

Наступним кольором холодної гами є синій/блакитний. *Синій* – характеризується як стриманий, інтровертний колір, він стимулює людину до

замислення. Подібне ставлення до синього, безумовно, склалось через любов людей дивитись в небо та море. Саме ці блакитні далі та глибини навіюють думки про далеке та нематеріальне, викликали відчуття вічності й спокою. Синій та його відтінки стали кольором духовності, роздумів, мрійливості та романтики.

Характер синього змінюється з його відтінками. Світло-блакитний холодний та спокійний, як ясне небо. Крім того, в багатьох народів (китайців, німців, англійців) блакитний не виділяється так, як в українській мові, він поєднується з синім в один єдиний колір – *blue*.

У більшості народів синій/блакитний асоціюється з позитивними емоціями умиротворення і спокою, але у середньовічних англійців блакитний колір був не лише символом неба та вічності. Для них цей колір пов'язаний з чимось моторошним та страшним. Чорти, відьми, привиди за легендами часто з'являлися в блакитному вбранні. В англійців навіть існувало повір'я: якщо зустрінеш жінку в блакитному фартуху, то з тобою трапиться нещастя. Англійці не фарбували будинки та вікна в блакитний колір.

Таким чином, в результаті нашого дослідження було знайдено 47 одиниць з компонентом 'blue'. Серед них 9 одиниць мають позитивні конотації (19% даної групи):

- Краса: (CXXXVI) 'blue of the plum' – 'свіжість / краса / чари молодості';
- Недосяжність, надія: (CXXXVII) 'blue rose' – щось недосяжне; (CXXXVIII) 'bit of blue sky' / 'blue bore' – промінь надії;
- Порядність: (CXXXIX) 'true blue will never stain' – порядна людина ніколи не підведе; (CXL) 'true blue' – вірна, постійна людина;
- Характер: (CXLI) 'a blue-eyed boy' – 'улюбленець';
- Щастя: (CXLII) 'Blue Bird' – 'символ щастя'; (CXLIII) 'Blue Flower' – 'таємний та містичний об'єкт романтичного бажання' (також використовується як символ дива світу в творчості Новаліса).

Окрім позитивного значення ФО з компонентом 'blue' мають й негативне. Таких одиниць було знайдено 28, що складає 60% даної групи:

- Алкоголізм: (CXLIV) 'to drink till all is blue' – 'допитися до білої гарячки';
- Безтурботність: (CXLV) 'blue-sky ideas' – 'блакитна / нездійсненна мрія';
- Переляк: (CXLVI) 'to cry blue murder' – 'репетувати, на гвалт кричати, горлати'; (CXLVII) 'like blue murder' – 'дуже швидко, щодуху';
- Упертість: (CXLVIII) 'until one is blue in the face' – до посиніння.

Останню групу ФО з компонентом 'blue' складають фразеологізми з нейтральною конотацією. Таких було знайдено 10 одиниць (21% даної групи):

- Аристократія: (CXLIX) 'blue blood' – 'блакитна кров';
- Досягнення: (CL) 'blue chip' – 'передовий / лідер';
- Малювання: (CLI) 'a blue print' – 'нарис, ескіз';
- Морська сфера: (CLII) 'blue water' – 'відкрите море';
- Офіційні документи: (CLIII) 'a blue book' – 'офіційний британський урядовий документ на визначену тему / список осіб, які займають державні посади в США';
- Релігія: (CLIV) 'blue law' – 'пуританський закон' (закон про регулювання недільного дня в США).

Таким чином, як бачимо з результатів дослідження, серед ФО з компонентом 'blue' (16%) переважають фразеологізми з негативними конотаціями, які в переважній більшості передають сум, пригнічений стан та переляк. Крім того, однакову кількість складають ФО з позитивними та нейтральними конотаціями. З цього можна зробити висновок, що синій є доволі неоднозначним кольором і потрібно виокремити англійців, які мають погані асоціації з синім/блакитним кольором.

Останнім кольором холодної гами є фіолетовий. В природі він зустрічається вкрай рідко, тому кількість конкретних асоціацій з ним дуже

обмежена: вечірній час, фіалки, виноград, сливи, баклажани. Його часто ототожнюють з магією та фантазіями (фіолетові шати – улюблений одяг чаклунів).

Напевно, фіолетовий найбільш суперечливий і неоднозначний колір. У ньому поєднуються пристрасть червоного та стримання синього. Поєднання протилежних сил чоловічого та жіночого начала в єдине ціле породжує неабияку напругу фіолетового кольору. У ньому відбувається протистояння духовного начала синього і плотського начала червоного. Це колір вирівнювання та рівноваги, міри, стриманості, знання, інтелекту, величі та мудрості. Також він є символом чаклунства та магії.

Але одночасно фіолетовий колір виражає тривогу, хвилювання, страждання, горе, печаль, смуток та меланхолію. Тому він може не лише зачаровувати своєю незвичайністю, штучністю, загадковістю, але й може відштовхувати, вводити в депресію, особливо коли стає занадто темним.

У процесі нашого дослідження було знайдено 6 одиниць з компонентом 'purple'. Серед них 3 одиниці мають позитивне значення (50% даної групи).

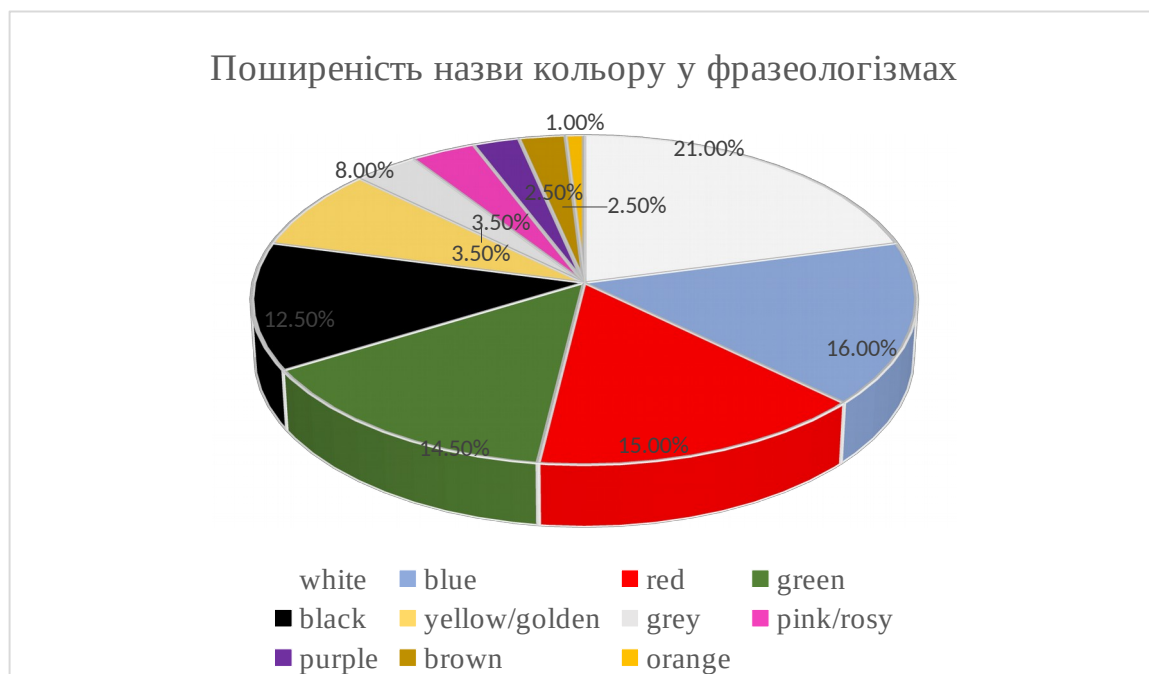
- Література: (CLV) 'purple patch' – яскраве, квітчасте місце в літературному творі;
- Аристократія: (CLVI) 'to be born in the purple' – 'бути знатного роду / мати благородне походження'; (CLVII) 'to marry into the purple' – 'одружитися з членом королівської або аристократичної родини'.

Наступна група ФО з компонентом 'purple' має негативне значення. Таких одиниць було знайдено 2, що складає 34% даної групи:

- Злість: (CLVIII) 'to turn purple with rage' / 'to become purple in the face' – 'почервоніти від люті'.

Останню групу ФО з нейтральним значенням представляє 1 фразеологізм, що складає 16% даної групи:

- Релігія: (CLIX) 'to raise to the purple' – 'стати кардиналом'.

З результатів дослідження робимо висновок, що більшу частину ФО з компонентом 'purple' (2,5%) складають фразеологізми з позитивним значенням, що асоціюється з аристократичним походженням. Це пов'язано з тим, що фіолетовий (пурпурний) – колір багатства, величності. Не дарма в Стародавньому Римі пурпурний одяг могли носити лише імператори.

2.2 Лінгвокультурний аспект семантики фразеологізмів з кольоровим позначенням

Загальновідомим фактом є те, що одним, із актуальних напрямів лінгвокраїнознавчих досліджень – отримання знань про країну та її культуру через мовні одиниці. Роль кольоропозначення в концептуалізації світу важко переоцінити, етнокультурне значення кольорової палітри, колірної символіки важливе саме в аспекті лінгво-культурології.

Фразеологізми будь-якої мови також значущі в лінгво-культурологічному ракурсі, так як є представниками особливого шару лексики, в якому надзвичайно яскраво відображаються культурні аспекти, самобутність етносу та національно-культурна специфіка. Тому

фразеологізми з ознаками кольору ще більш цікаві для аналізу лінгвокультурологічного потенціалу.

Оточуючий світ надзвичайно барвистий. Тим не менш, основні кольори спектру, як і додаткові кольори представляють собою закритий, кінцевий список. Тому очевидно що, деякі асоціації, пов'язані з тим чи іншим кольором. Наприклад, зелений колір вважається заспокійливим оскільки в психології він займає холодну позицію в кольоровому спектрі тому це колір аптек. Іншим прикладом схожих кольорових асоціацій у різних культурах можна вважати той факт, що у багатьох європейських країнах блакитний традиційно ототожнюють з немовлятами чоловічої статі, а рожевий – жіночої. Тому у багатьох країнах прийнято зав'язувати блакитні стрічки для новонароджених хлопчиків і рожеві – для дівчаток.

Проте, розглядаючи значення того чи іншого кольору для певної культури, варто пам'ятати, що це значення може бути різне. У США та багатьох європейських країнах білий асоціюється з чистотою та невинністю, але у Франції його ще пов'язують з нейтралітетом; в Єгипті білий символізує свято і веселоці, у той час як в Індії та Китаї білий колір окрім всього символізує ще й смерть, а в Японії лише смерть, і колір жалоби в останніх трьох країнах не чорний, як в Європі, а білий.

Особливої уваги заслуговує ФО '*Blue Book*' (TT). Даний фразеологізм цікавий своєю багатозначністю, а також тим, що в рамках варіантів однієї англійської мови різні культури (британська та американська) проявляють себе по-різному. У Британії це – 'офіційний звіт Британського уряду'; за версією О.В. Куніна це 'офіційні звіти англійської парламентської комісії або Таємної Ради' [86, с. 99]. Він також наводить цитату Оскара Уайльда, де реалізується ще одне, можливо, дещо застаріле значення ФО: 'список осіб, які грають важливу роль у суспільстві; календар вищого суспільства'.

До цієї ж групи фразеологізмів відноситься ФО '*Yellow Pages*' (ST) – 'телефонний довідник і адреси фірм з рубриками за родом їх діяльності'; '*White Pages*' (Au) – 'телефонний довідник, що містить телефони і, як

правило, адреси жителів певного району»; *'Red Data Book'* (Ad) – 'Червона Книга' (документ ООН, що являє собою перелік рідкісних видів та підвидів тварин, які знаходяться під загрозою вимирання).

Сюди ж можна віднести ФО, яка дещо відрізняється від вище зазначених одиниць: *'pink slip'* (HS) – американізм, що означає 'офіційне повідомлення роботодавця про звільнення'.

Досить широко і різнобічно представлені англійські фразеологізми в наступній культурно-значущій сфері:

- Військова сфера: *'black and tans'* (O) – 'англійські каральні загоди в Ірландії в 1920—1923 рр., які брали участь у придушенні ірландського національно-визвольного руху' (назва походить від кольору одягу солдатів: чорні паски та форма жовтувато-коричневого кольору); *'blue caps'* (UT) – 'сині кашкети' (прізвисько королівської військової поліції); *'green jackets'* (G) – 'зелені куртки' (прізвисько англійських солдатів); *'golden bowler'* (I) – 'золотий котелок' (звільнення з армії з переведенням на державну службу); *'Red Arrows'* (CM) – 'Червоні стріли' (особлива ескадрилья вищого пілотажу ВВС Великобританії);
- Національна символіка: *'Red Rose'* (I) – 'емблема королівського дому Ланкастерів'; *'White Rose'* (E) – 'емблема Йоркського королівського дому';
- Організації: *'Red Cross'* (G) – 'Червоний Хрест' (організація, що надає гуманітарну допомогу); *'Greenpeace'* (FT) – 'міжнародна природоохоронна організація "Грінпіс"'; *'Blue Ribbon Army'* (Ad) – 'товариство непитущих'; *'Black museum'* (Au) – 'Чорний музей' (музей криміналістики при Скотланд-Ярді); *'Blue Cross'* (HS) – 'Синій Хрест' (добровільне товариство, яке надає безкоштовну ветеринарну допомогу домашнім тваринам);
- Політика: *'Green Party'* (O) – 'Партія Зелених'; *'Whitehall mandarins'* (Au) – 'високопоставлені державні чиновники, які визначають політику уряду у важливих питаннях, незалежно від того, яка партія

знаходиться при владі»; ‘grey vote’ (G) – ‘електорат пенсійного віку, який, як правило, активно головує на виборах’.

- Свята й заходи: ‘Red Nose Day’ (FT) – ‘День Червоного Носу’ (день, коли організуються благодійні акції); ‘Green Ribbon Party’ (TT) – ‘День зеленої стрічки’;
- Сфера бізнесу: ‘blue button’ (TT) – ‘невповноважений клерк Лондонської фондової біржі»; ‘blue chip’ (UT) – ‘передовий / лідер’; (55) ‘a white knight’ (HS) – ‘компанія, яка врятувала іншу компанію від поглинання конкурентом’ (асоціюється із казковим образом лицар на білому коні, який рятує красуню від біди).
- Транспорт: ‘a green line coach’ (ST) – ‘зелений автобус’ (одноповерховий автобус лондонських приміських ліній, пофарбований у зелений колір); ‘purple airway’ (TS) – ‘пурпурна повітряна траса’ (рейс літака з членами королівської родини на борту); ‘red arrow’ (E) – ‘червона стріла’ (автобусна лінія, яка з’єднує основні вокзали Лондону);
- У бізнесі й економіці достатньо широко представлена група фразеологізмів з першим компонентом golden, похідна від gold (золото), що не дивно, адже золото було і залишається мірилом фінансового благополуччя. Однак слід відзначити, що сам прикметник golden полісемантичний та в багатьох контекстах може виступати як у ролі якісного, так і відносного прикметника й означати не лише "кольори золота", наприклад, ‘golden hair’ – ‘золотисте волосся’, але й "вироблений із золота": (5) ‘the golden calf’ (E) – ‘біблійський золотий телець’.
- У наведених вище прикладах розбіжності очевидні, однак у більшості фразеологізмів з компонентом ‘golden’ ці розбіжності нівелюються, наприклад: ‘golden handcuffs’ – ‘висока заробітна платня, соціальний пакет та додаткова система заохочень, які направлені на те, щоб втримати співробітників’. Наведемо ще ряд прикладів ФО цієї групи:

‘the golden handshake’ (DT) – ‘значна вихідна допомога, яка виплачується при виході на пенсію або звільненні співробітника’; ‘the golden muzzle’ (TS) – ‘пункт у світовій угоді між співробітником та роботодавцем після розгляду конфлікту в арбітражному суді, який зобов’язує кожну із сторін утримуватися від коментарів’; ‘the golden parachute’ (CM) – ‘стаття в контракті керівного робітника, згідно з якою по закінченні терміну дії контракту він отримує значну суму грошей незалежно від успіху чи неуспіху його діяльності в компанії’;

З перелічених вище прикладів можна зробити висновок що, спектр використання досліджуваних фразеологізмів доволі широкий. підсумувавши, можна з впевненістю сказати, що в лінгво-культурологічному аспекті ФО з ознакою кольору містять одиниці на позначення фразеологізмів, що відносяться до офіційних документів, сфери бізнесу тощо.

Висновки до другого розділу

Майже усіма народами світу було помічене явище використання кольору, як символ. Але через те, що різні народи мали різний рівень розвитку, самі кольори мають різні, а іноді навіть зовсім протилежні значення. Все ж, існує загальноприйнята міжнародна європейська традиція в символіці кольорів. Окремим кольоропозначенням притаманне певне уявлення, враження і почуття.

У другому розділі, за теорією Й. Іттена, кольори були розподілені на три окремі групи: ахроматичні, хроматичні теплої гами та хроматичні холодної гами. Фразеологізми з кольоровим позначенням були розглянуті наступним чином:

- фразеологізми в системі ахроматичних кольорів: сірий, чорний, білий;
- фразеологізми в системі хроматичних кольорів теплої гами: жовтий, помаранчевий, коричневий, червоний, рожевий;

- фразеологізми в системі хроматичних кольорів холодної гами – зелений, синій, фіолетовий.

Загальноновживаними термінами на позначення кольору в англійській та українській мовах є жовтий/yellow (golden), білий/white, сірий/grey, чорний/black, зелений/green, блакитний (синій)/blue, рожевий/pink (rosy). Треба зазначити, що термін “blue” українською передається через два кольори: блакитний та синій.

У загальному значенні близько двохсот фразеологізмів з кольоровим позначенням було проаналізовано, з яких 21% – з кольоронімом ‘white’, 16% ФО з кольоронімом ‘blue’, 15% ФО з кольоронімом ‘red’, 14,5% ФО з кольоронімом ‘green’, 12,5% ФО з кольоронімом ‘black’, 8% ФО з кольоронімом ‘yellow/golden’, 3,5% ФО з кольоронімом ‘grey’, 3,5% ФО з кольоронімом ‘pink/rosy’, 2,5% ФО з кольоронімом ‘purple’, 2,5% ФО з кольоронімом ‘brown’ та 1% ФО з кольоронімом ‘orange’. Найбільш розповсюдженими в англійській системі фразеологізмів наступні кольори: білий, блакитний або синій, червоний, зелений та чорний кольори.

На діаграмі, що показана у кінці розділу 2.1.3, ми бачимо, що саме такі кольороназви є найпоширенішими у фразеологізмах англійської мови: white, blue, red, green, black.

Необхідно зазначити, що була виявлена асиметрія у фразеологізмах з кольоровим позначенням у сторону негативізму – 48% фразеологізмів з негативною конотацією проти 31% – нейтральних і 21% – позитивних. Такий високий показник фразеологізмів з нейтральною конотацією зумовлений номінативними потенціями кольоропозначень (вони можуть вказувати на професійну чи іншу діяльність об’єкта, можуть брати участь у позначенні певних топонімічних назв, явищ природи, термінологічних понять, виступати в ролі порівнянь).

Квантитативний аналіз підтверджує відсутність позитивних конотацій у фразеологізмах з наступними кольоронімами: ‘grey’ та ‘orange’, а також вельми низький відсоток у фразеологізмах з ‘brown’ і ‘black’.

Поміж того, було доповнено систематизацію фразеологізмів з кольоровим позначенням Баркової, де розглядався лише лінгвокультурологічний аспект фразеологізмів за їх сферами застосування. Фразеологізми з кольоровим позначенням було розподілено на наступні групи: вид роботи, назви документів офіційного характеру, сфера бізнесу, топоніми, національна символіка, організації, військова сфера, політика, заходи, транспорт і свята.

Досліджуваний матеріал довів, що специфіка переосмислення фразеологізмів з кольоровим позначенням є в особливостях семантики певного кольору як компоненту фразеологізму в англійській мові, тобто в її багатозначності. Позначення кольору перш за все залежить від усталених та асоціативних норм смислових значень – від національних до універсальних, що можуть формувати асоціативні поля.

РОЗДІЛ 3. ВІДТВОРЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З КОЛЬОРОВИМ ПОЗНАЧЕННЯМ В ТЕКСТАХ МАС-МЕДІА

3.1 Лексичні трансформації при перекладі фразеологізму з кольоровим позначенням

Дійсно важко виконувати переклад фразеологізмів. Тому причиною є, що більшість з них – яскраві, образні, лаконічні та полісемантичні мовні одиниці. При здійсненні перекладу необхідно не лише передати зміст фразеологізму, але і віднайти його образність і не втратити його стилістичну функцію. Не менш важливо враховувати певні особливості контексту.

Певні перетворення, які можна використати для переходу від одиниць оригіналу до таких у перекладі – перекладацькі трансформації. Так, як вони здійснюються при використанні мовних одиниць, що мають не тільки план змісту, а й план вираження, вони мають певний формально-семантичний характер, перетворюючи не тільки форму, а і значення вихідних одиниць.

Маючи за орієнтир класифікацію трансформацій О.О. Селіванової (див. Розділ 1, п. 1.2), ми можемо поділити всі трансформації на формальні лексичні, лексико-семантичні, граматичні і лексико-граматичні.

Формальні лексичні трансформації – вид трансформації, за допомогою якого слова можуть перекладатися на фонетичному і графічному рівнях. Поміж усіх інших трансформацій, що належать до формально лексичних, для виконання перекладу речень англомовних текстів мас-медіа ми спромоглися застосувати калькований переклад.

Калькований переклад – такий спосіб перекладу, у якому присутнє запозичення іншомовних слів та виразів при буквальному перекладі певної мовної одиниці. Саме такий вид перекладу використовувався у наступних реченнях:

(1) ‘Kay ‘I’m not a blue stocking’ Peaslee.’ – ‘Кей «Я - не синя панчоха» Післі.’ У даному реченні фразеологізм ‘a blue stocking’ перекладається як

«синя панчоха», що є прикладом калькованого перекладу. Окрім цього, він був перекладеним, як абсолютний еквівалент. Власні назви ‘Kay’ і ‘Peaslee’ ми спроміглися перекласти, використавши прийом транскрипції: «Кей» і «Післі». Також присутня граматична трансформація: ‘I’m not’ у мові оригіналу має таку особливість, що заперечення стосується дієслова ‘be’ у певній граматичній формі. При перекладі, заперечення стосується саме такої частини речення, як додатку «синя панчоха». У перекладі дієслово «бути» у потрібній граматичній формі було замінено на тире для милозвучності.

(2) ‘For eight years, he carried out silovik orders, combining the role of Kremlin *gray cardinal* with treasurer of the main source of silovik power, the chairmanship of state-owned energy giant Gazprom.’ – ‘Протягом восьми років він виконував накази силовиків, поєднуючи роль Кремлівського *сірого кардинала* з охоронцем головного джерела влади силовиків, обов'язками голови належить державі енергетичного гіганта Газпром.’ У даному реченні ми спроміглися перекласти фразеологізм ‘*gray cardinal*’ як «сірий кардинал», застосувавши калькований переклад та такий спосіб передачі фразеологізму, як абсолютний еквівалент. Беручи до уваги авторський оказіоналізм, який додав до тексту такі слова, як ‘the role of Kremlin’, всю фразу довелося перекладати, як «роль Кремлівського сірого кардинала». Окрім цього, нам довелося вжити перестановку компонентів у виразі ‘he carried out silovik orders’, яку переклали, як «він виконував накази силовиків». Щодо самого слова ‘silovik’ – це є прикладом калькування в англійському мас-медійному просторі, коли слово відноситься до певного регіону і вживши таке, ми одразу без зайвих пояснень розуміємо що це і кому воно належить.

(3) ‘We needed to see businessmen in clear daylight, not through the *rose-colored spectacles* of some “invisible hand.”’ – ‘Нам потрібно було бачити бізнесменів при ясному денному світлі, а не через рожеві окуляри якоїсь «невидимої руки». ’ У даному реченні присутній калькований переклад ‘to see through the *rose-colored spectacles*’, яке ми спроміглися перекласти наступним чином: «бачити через рожеві окуляри». Крім цього, ми

спроміглися вжити більш точний і адаптований варіант перекладу ‘clear daylight’, як «ясному денному світлі», вживши метод логічного продовження. Фразу ‘some “invisible hand.”’ ми переклали тим же методом калькування, і виглядає вона наступним чином: «якоїсь «невидимої руки»».

(4) ‘Right on for *the golden mean* of moderation.’ – ‘Прямо на золоту середину помірності.’ У даному реченні застосовується метод калькованого перекладу ‘*the golden mean*’, яке за допомогою абсолютного еквівалента переклали наступним чином: «золоту середину». При перекладі фрази ‘right on’ було використане логічне уточнення в українському варіанті «прямо на». Онім ‘moderation’ було представлено через український абсолютний відповідник «помірність».

(6) ‘Speculation abounds about who spent £10.3m (including commission) on “*The Golden Calf*”, a bull in formaldehyde with 18-carat gold hooves and horns’ – ‘Досі ходять плітки, хто саме витратив 10,3 млн. фунтів стерлінгів (з комісією) на «*Золотого тельця*» – бика, законсервованого у формальдегіді, з золотими копитами та рогами, на які пішло 18 карат золота’. В даному реченні фразеологізм ‘*The Golden Calf*’ переклали, як ‘Золотий телець’ через застосування калькованого перекладу та способу передачі такого абсолютним еквівалентом. Для підсилення ідеї автора, ми додали ‘same’ у виразі ‘who spent’. Також ми використали прийом додавання у виразі ‘a bull in formaldehyde’, яку переклали, як ‘бик, законсервований у формальдегіді’. Певну систему прийомів додавання та логічного розвитку було застосовано у виразі ‘a bull in formaldehyde with 18-carat gold hooves and horns’, яку переклали наступним чином: ‘бика, законсервованого у формальдегіді, з золотими копитами та рогами, на які пішло 18 карат золота’.

(7) ‘They are the *gilded youth*, the offspring of Russia's oligarchs, who will never need to worry where their next billion is coming from’ – ‘Вони – *золота молодь*, нащадки російських олігархів, які ніколи не будуть турбуватися, звідки взявся їх наступний мільярд’. У даному реченні ‘*gilded youth*’ переклали за використанням калькованого перекладу та способу передачі

фразеологізму через абсолютний еквівалент: ‘золота молодь’.

(8) ‘A coastal phenomenon known as “*red tide*” turned the water at Sydney’s Bondi blood red and left neighbouring beaches resembling tomato juice earlier today as a red algae bloom washed up along the east coast’ – ‘Сьогодні вранці завдяки береговому феномену, відомому як «*червоний приплив*», вода на Сіднейському Бонді перетворилася на криваво-червону, і тепер сусідні пляжі нагадують томатний сік. А все через те, що на східний берег викинуло масу квітучих червоних водоростей’. У даному реченні ‘*red tide*’ переклали як ‘червоний приплив’ через застосування калькованого перекладу та передачі фразеологізму за допомогою абсолютного еквівалента. Речення мови оригіналу переклали, як два окремих речення у мові перекладу. Окрім цього, у першому реченні присутній прийом перестановки компонентів: спочатку поставили ‘сьогодні вранці’.

(42) ‘The *yellow press* had been conducting a campaign which had forced the government to take this step’ – ‘*Жовта преса* проводила кампанію, яка змусила уряд піти на цей крок’. У даному реченні за використанням калькованого перекладу та передачі фразеологізму абсолютним еквівалентом ‘*the yellow press*’ ми спроміглися перекласти як ‘жовта преса’. Також ми спроміглися вжити прийом логічного розвитку значення у виразі ‘*to take this step*’, який переклали наступним чином: ‘піти на цей крок’.

(43) ‘Two-thirds of them come from Shanglin, an impoverished county in southern Guangxi province where news of the *gold rush* spread by word of mouth’ – ‘Дві третини цих людей приїхали з Шангліну, розореної провінції на півдні Гуансі-Чжуанського автономного району, де новина про *золоту лихоманку* розповсюджується на словах’. У даному реченні за використанням калькованого перекладу та передачі фразеологізму абсолютним еквівалентом ‘*the gold rush*’ ми змогли перекласти наступним чином: ‘золота лихоманка’. Такий прийом, як додавання, ми спроміглися вжити у виразі ‘*two-thirds of them*’, яке ми змогли перекласти таким чином: ‘дві третини цих людей’.

Прийом диференціації значення ми використали в онімі ‘*county*’, який переклали, як ‘провінція’, і не менш у слові ‘*province*’, яке переклали, як ‘автономний район’. Наступний сталий вираз, як ‘*by word of mouth*’ переклали наступним чином: ‘на словах’ через застосування логічного розвитку значення та описового способу передачі. Транскрибутивний прийом вжили для наступної власної назви: ‘*Shaglin*’, яку переклали, як ‘Шанглін’.

(44) ‘Cigarettes and alcohol seized by Customs and Excise are suspected of finding their way back on the *black market* rather than being destroyed, according to an official report’. – ‘Згідно з офіційним звітом, підозрюють, що сигарети та алкоголь, конфісковані на Державній митно-акцизній службі Сполученого Королівства, скоріше відправляться назад на *чорний ринок*, ніж будуть знищені’. В даному реченні за використанням калькованого перекладу та способу передачі фразеологізму абсолютним еквівалентом ‘*the black market*’ переклали, як ‘чорний ринок’. Не менш важливим є використання прийому перестановки компонентів речення: на початок ставимо вираз ‘згідно з офіційним звітом’. Такий прийом, як додавання ми спроміглися вжити у власній назві ‘*Customs and Excise*’, яка була перекладена, як ‘Державна митно-акцизна служба Сполученого Королівства’. Прийом логічного розвитку ми застосували у виразі ‘*of finding their way back*’, яке переклали наступним чином: ‘відправляться назад’.

(45) ‘A banking scandal highlights the problem of *black money* in India’ – ‘Скандал навколо банківської сфери висвітлює проблему «*брудних грошей*» в Індії’. В даному реченні за використанням калькованого перекладу та способу передачі фразеологізму близьким еквівалентом ‘*black money*’ переклали, як ‘брудні гроші’. Наступний прийом, а саме додавання ми спроміглися вжити у виразі ‘*a banking scandal*’, який переклали, як ‘скандал навколо банківської сфери’.

Отже, з результатів такого дослідження ми виявили, що лексичні трансформації, зокрема калькований переклад, не займають передове місце за рівнем продуктивності серед інших перекладацьких трансформацій.

Калькований переклад ми змогли використати аж на 21%.

3.2 Лексико-семантичні трансформації при перекладі фразеологізму з кольоровим позначенням

Лексико-семантичні трансформації – це такий спосіб перекладу одиниць мови оригіналу шляхом використання в перекладі одиниць мови перекладу, значення яких не є еквівалентами значень вихідних одиниць, але може бути виявлене за допомогою заданого типу логічних трансформацій. Поміж усіх лексико-семантичних перетворень при перекладі речень з англійського тексту мас-медіа було використано прийоми диференціації значення та логічного розвитку значення одиниці оригіналу.

Диференціація значення використовується тому, що англійська мова має лексеми з широким значенням, що не мають відповідників в українській мові. Саме тому, у словниках притаманна певна кількість значень, які лише частково генерують значення слова у мові оригіналу, а перекладач має обрати саме той відповідник, що найбільше підходить у певному контексті.

(47) 'Britain's *blue bloods* finding it hard to pay the bills' – 'Британським аристократам все важче сплачувати рахунки'. Саме так була видозмінена оригінальна фразеологічна одиниця '*blue blood*': фразеологізм став множиною. Дивлячись на це, було застосовано прийом диференціації значення і описовий спосіб передачі фразеологізму, і '*blue bloods*' ми спроміглися перекласти, як 'аристократи'. Необхідно зазначити, що оригінальний вираз '*blue blood*' має повний еквівалент у нашій мові – 'блакитна кров'.

(48) 'John Reid, the health secretary, completed his political transformation from *red-blooded communist* to loyal monarchist yesterday by leaping to the defence of Prince Charles' – 'Вчора Джон Рейд, Міністр охорони здоров'я, палко захищав принца Чарльза. Так відбулася його політична «трансформація» від *затятого комуніста* до вірного монархіста'. У даному

реченні фразеологізм *'red-blooded'* ми переклали, як 'затятий' через застосування описового методу передачі фразеологізму та диференціації значення, бо одне із значень цієї одиниці – 'хоробрий'. Речення мови оригіналу ми переклали, як два окремі речення у мові перекладу. Окрім цього, у першому реченні присутній такий прийом, як перестановка компонентів речення: на перше місце ми поставили 'вчора'. Для такої фрази, як *'health secretary'* ми використали прийом додавання: 'Міністр охорони здоров'я'. Також, у перекладі виразу *'leaping to the defence'* ми застосували прийом зміни частини мови: іменник ми замінили на дієслово – 'палко захищав'.

(46) 'So, the *boys in blue* turned up early to keep Diana Smart on the straight and narrow' – 'Тому поліцейські з'явилися рано, щоб простежити за Діаною Сمارт'. У перекладі було використано диференціацію значення, бо фразеологізм *'boys in blue'* має декілька значень: 'поліцейські' і 'моряки', а поміж цього було застосовано описовий спосіб перекладу, як зазначеного вище фразеологізму, так і фразеологізму *'to keep on the straight and narrow'*. Необхідно зауважити, що словосполучення *'boys in blue'* грає роль виразів-реалій для англійської мови.

Логічний розвиток – це повна зміна слова або словосполучення у мові оригіналу одиницею в мові перекладу, яка пов'язана з ним логічно, як наприклад: (49) 'Across the world, *blue-collar voters* ally themselves with the political right – even when it appears to be against their own interests' – 'По всьому світу виборці з робочого класу підтримують праві політичні партії – навіть якщо це суперечить їх власним інтересам'. У даному випадку був видозмінений оригінальний фразеологізм *'blue-collars'*: сталася ад'єктивізація іменника *'collar'*, що став ознакою слова *'voters'*. Згадана вище фразеологічна одиниця має асоціацію з блакитними комірцями, що носять робітники на заводах, тому фразу *'blue collar voters'* ми спроміглися перекласти як 'виборці з робочого класу'. Тому, ми застосували метод логічного розвитку і описовий спосіб передачі фразеологізму.

Словосполучення ‘ally themselves with the political right’ ми спроміглися перекласти, як ‘підтримують праві політичні партії’, а також ми застосували прийом додавання: слово ‘партії’ було вставлено тому, що без нього не можливо було зрозуміти зміст цього речення.

(83) “‘The whole club is pushing for me to play another year,” said Maldini today, who isn't so *green as he's cabbage looking*’ – ‘«Весь клуб вимагає, щоб я грав наступного року», – сказав сьогодні Паоло Мальдіні – не такий легковажний, як може здаватися’. При перекладі даного виразу ‘*to be not so green as someone is cabbage looking*’ ми застосували прийом логічного розвитку значення і способу передачі фразеологізму шляхом описового перекладу. Зазначений вище фразеологізм переклали, як ‘бути не таким легковажним, як може здаватися’.

(25) ‘According to a former NatMut colleague, Sisson's penchant for sophisticated analysis made him “the *blue-eyed boy*” under investment manager Ian Ferris’ – ‘За словами колишнього колеги з компанії «Нешнл М’ючуал», саме через навички витонченого аналізу Сіссон став улюбленцем інвестиційного менеджера Іена Ферріса’. У даному реченні за допомогою прийому логічного розвитку значення та описового способу передачі фразеологізму ‘*the blue-eyed boy*’ ми переклали, як ‘улюбленець’. Назву компанії ‘*NatMut*’ ми розшифрували для кращого сприйняття назви-реалії читачем. Також ми спроміглися вжити такий прийом, як перестановка компонентів речення: на перше місце ми поставили ‘саме через навички витонченого аналізу’.

(56) ‘After dropping valuable time on the first two phases of a six-stage haul to the finish, White's crew found the problem, and with it fixed, it was then a *white-knuckle ride* all the way to victory’ – ‘Згаявши цінний час на перші дві фази шестиетапних перегонів, команда Джейсона Уайта знайшла проблему, і лише після того, як її усунули, почалися напружені гонки на шляху до перемоги’. У даному реченні вираз ‘*white-knuckle*’ ми переклали, як

‘напружений’ через застосування логічного розвитку значення та описового методу передачі фразеологізму. Саме ця трансформація використовувалася і для фрази ‘*after dropping valuable time*’, що ми переклали, як ‘згаявши цінний час’. Окрім цього, було додано слово ‘Джейсона’ у виразі ‘*White’s crew*’, тобто ми спроміглися вжити метод додавання. На противагу цій трансформації виступає опущення, що було застосовано при перекладі виразу ‘*on the first two phases of a six-haul to the finish*’ – ‘на перші дві фази шестиетапних перегонів’.

(31) ‘And, of course, poor “redneck” girls are supposed to know they can't really “compete” with more refined, wealthy girls of the world’ – ‘І, звичайно, бідні неотесані дівчата повинні знати, що вони дійсно не можуть «конкурувати» з більш витонченими заможними суперницями’. У даному реченні ми за допомогою таких прийомів, як логічний розвиток значення та описовий спосіб передачі слова ‘redneck’ у складі фрази ‘*poor “redneck” girls*’ ми переклали, як ‘бідні неотесані дівчата’. Прийом диференціації значення ми спроміглися вжити у слові ‘*refined*’, що ми переклали, як ‘витонченими’. Ще один прийом під назвою «Прийом цілісного перетворення» ми використали у виразі ‘*wealthy girls of the world*’, що переклали, як ‘заможними суперницями’.

(33) ‘As someone who's squandered a series of life-changing opportunities, I'm often asked whether I'd have done things differently if I was given a second chance. The answer is yes, obviously. I would have done almost everything different. In particular, I would have done more *brown-nosing*’ – ‘Мене часто запитують, чи змінив би я щось у своєму житті, якби в мене був другий шанс. Дійсно, я змарнував безліч доленосних можливостей. І моя відповідь – так, звичайно. Я б майже все у житті змінив. Зокрема, я би більше підлещувався до інших’. У даному реченні ми за допомогою таких прийомів, як логічний розвиток значення та описовий спосіб передачі фразеологізму ‘*to do brown-nosing*’ ми переклали, як ‘підлещуватися’. Окрім цього, при перекладі перших двох речень ми спроміглися вжити прийом транспозиції. Наступний

прийом, що зветься « Прийом цілісного перетворення» ми використали у реченні *'I would have done almost everything different'*, що ми переклали, як 'Я б майже все у житті змінив'.

(80) *'At Oscar ceremonies of the 90s, clothes-conscious stars discarded their bow ties at these "black tie" events'* – 'На церемоніях вручення Оскара в 90-их рр. зірки, які сліdkували за модою, відмовлялися від краватки-метелика, хоча під час таких урочистих подій ця деталь одягу обов'язкова'. У даному реченні вираз *'black-tie event'* ми переклали, як 'урочистих подій' при застосуванні описового методу передачі фразеологізму та прийому логічного розвитку значення. Саме цей метод використовується при перекладі виразу *'clothes-conscious stars'*, що ми переклали, як 'зірки, які сліdkували за модою'. Окрім цього, ми спроміглися вжити прийом додавання, вставивши вираз 'хоча під час таких урочистих подій ця деталь одягу обов'язкова'. Саме цей метод також ми застосували для словосполучення *'at Oscar ceremonies'*, що переклали, як 'на церемоніях вручення Оскара'.

(88) *'Australia should 'roll out the red carpet' for asylum seekers arriving here by boat, one of the nation's most powerful Labor figures has declared'* – 'Один з найвпливовіших членів лейбористської партії заявив, що Австралія повинна прийняти з усіма почестями біженців, які прибули сюди на човнах'. У даному реченні ми за допомогою таких прийомів, як логічний розвиток значення та описовий спосіб передачі фразеологізму *'to roll out the red carpet'* ми переклали, як 'прийняти з усіма почестями'. Окрім цього, так ми спроміглися вжити прийом перестановки компонентів речення: на перше місце ставимо фразу 'один з найвпливовіших членів лейбористської партії заявив'. У вищезазначеній виразі також використовується прийом додавання: словосполучення *'one of the nation's most powerful Labor figures'* ми спроміглися перекласти як 'один з найвпливовіших членів лейбористської партії'.

(74) *'Bankers, lawyers and executives who would cry blue murder if their own incomes were artificially limited solemnly argue that an axe should be taken*

to the freely earned incomes of athletes' – 'Якби банкіри, юристи та адміністратори підпали під штучне обмеження доходів, здійнявся би галас. Однак вони наважуються офіційно заявляти, що доходи спортсменів потрібно сильно скоротити'. Так фразеологізм 'to cry a blue murder' ми спроміглися перекласти як 'здійняти галас' при застосуванні логічного розвитку значення та описового методу передачі фразеологізму. Окрім цього, оригінальне речення було розділено на два окремих у мові перекладу. У першому реченні вживається прийом перестановки компонентів речення: фразу 'Bankers, lawyers and executives who would cry blue murder if their own incomes were artificially limited' ми спроміглися перекласти як окреме речення 'Якби банкіри, юристи та адміністратори підпали під штучне обмеження доходів, здійнявся би галас'. Також, була використана комбінація прийомів логічного розвитку та опущення для фрази 'an axe should be taken to the freely earned incomes of athletes', яку ми спроміглися перекласти як 'доходи спортсменів потрібно сильно скоротити'. При перекладі слова 'athletes' ми змогли застосувати прийом диференціації значення, згідно з яким зазначену вище англійську лексему ми спроміглися перекласти як 'спортсмени'.

(76) 'But Martin said the Sinn Féin president "had no right to talk about fraud" given the events in Northern Ireland over the last 40 years, referring to the IRA's campaign of violence. Earlier the pair had clashed over Sinn Féin's promise to put "not a single red cent more" into the still troubled Irish banking system' (див. Додаток, реч. 76) – 'Але Мартін зауважив, що голові політичної організації «Шинн Фейн» «годі й говорити про шахрайство», враховуючи ситуацію, що склалася у Північній Ірландії протягом останніх 40-ка років через насильницькі дії ІРА. Суперечки виникали між ними й раніше – коли політична організація «Шинн Фейн» пообіцяла «більше ні копійки» не вкладати у неблагополучну банківську систему Ірландії'. Так автор дещо видозмінив оригінальний фразеологізм 'not a red cent'. Щоб підкреслити підсилення автора, фразу 'not a single red cent more' ми спроміглися

перекласти як ‘більше ні копійки’ із використанням логічного розвитку значення та описового методу передачі фразеологізму. Прийом додавання вжито у власній назві ‘*Sinn Féin*’, яку ми спроміглися перекласти як ‘політична організація «Шинн Фейн»’. Прийом цілісного перетворення ми застосували у виразі ‘*had no right to talk about fraud*’, який ми спроміглися перекласти як ‘годі й говорити про шахрайство’. Окрім цього, ми змогли використати прийом диференціації значення: лексему ‘*events*’ ми змогли перекласти як ‘ситуація’. Прийом логічного розвитку вжито у виразі ‘*referring to the IRA's campaign of violence*’, як ми спроміглися перекласти як ‘через насильницькі дії ІРА’.

(24) ‘Details are currently being discussed, but it is understood that the broadcaster wants to keep him on a *golden handcuffs* contract’ – ‘Деталі досі обговорюються, але зрозуміло, що телекомпанія хоче втримати його на робочому місці шляхом фінансових заохочень’. У даному реченні ми за допомогою таких прийомів, як логічний розвиток значення та описовий спосіб передачі, фразеологізм ‘*golden handcuffs*’ в складі фрази ‘*to keep him on a golden handcuffs contract*’ ми спроміглися перекласти як ‘втримати його на робочому місці шляхом фінансових заохочень’.

(30) ‘Does all this posturing as the brave maverick exposing a global conspiracy really conceal a broad *yellow streak*?’ – ‘Чи справді весь цей вигляд «хороброї людини, яка пливе проти течії, розкриваючи глобальну конспірацію», приховує явне боягузтво?’ У даному реченні ми за допомогою таких прийомів, як логічний розвиток значення та описовий спосіб передачі фразеологізму, ‘*a yellow streak*’ ми спроміглися перекласти як ‘боягузтво’. Окрім цього, так використовується прийом логічного розвитку значення: лексему ми змогли перекласти як ‘явне’. Прийом цілісного перетворення застосовано у виразі ‘*all this posturing as the brave maverick exposing a global conspiracy*’, яку ми спроміглися перекласти як ‘весь цей вигляд «хороброї людини, яка пливе проти течії, розкриваючи глобальну конспірацію»’.

(79) ‘England’s countryside retains its beauty partly thanks to *green belts*, stretches of building-free land that hem in the country’s larger cities’ – ‘Сільська місцевість Англії зберігає свою красу почасти завдяки своїм зеленим лісопарковим зонам – це плями незабудованої землі, які обрамляють найбільші міста країни’. У даному реченні фразеологізм ‘*to blackball*’ ми спроміглися перекласти як ‘вигнати’ при застосуванні описового методу передачі фразеологізму та прийому логічного розвитку значення. Саме цей прийом використовується при перекладі фрази ‘*stretches of building-free land*’, яку ми спроміглися перекласти як ‘плями незабудованої землі’, а також фрази ‘*hem in the country’s larger cities*’, яку ми спроміглися перекласти як ‘обрамляють найбільші міста країни’.

(67) ‘Her ex-husband is a *yellow-bellied*, semi-literate boofhead whose greatest talent is for stupidity’ – ‘Її колишній чоловік – боягуз, безграмотний телепень, і його найбільший талант – тупість’. У даному реченні фразеологізм ‘*yellow-bellied*’ ми змогли перекласти як ‘боягуз’ при застосуванні прийому логічного розвитку та описового методу передачі фразеологізму.

(64) ‘In the late 1990s, as it became clear that Europe’s ex-communist countries were developing at radically different speeds, some Romanian officials said they feared being left in a geopolitical “*grey zone*” between Russia and the West’ – ‘Наприкінці 1990-их рр., коли стало зрозуміло, що колишні комуністичні країни Європи розвивалися абсолютно різними темпами, деякі румунські держслужбовці заявили про страх залишитися у геополітичній проміжній зоні між Росією та Заходом’. У даному реченні при перекладі фразеологізму ‘*grey zone*’ були застосовані логічний розвиток та описовий метод передачі фразеологізму. Отже, його ми спроміглися перекласти як ‘проміжна зона’. Окрім цього, була вжита диференціація значення для слова ‘*said*’, яке ми спроміглися перекласти як ‘заявили’.

(77) ‘Instead there has been a *red herring*: the focus on future probable dividend payments, what the discount on the share price will be, and what

instalment arrangements will apply, so people can calculate how attractive the dividend yield will be’ – ‘Замість цього відбувся відволікаючий маневр: акцент на можливих майбутніх виплатах дивідендів, на тому, якою буде знижка на курс акцій, та який внесок зроблять домовленості. Таким чином люди зможуть вирахувати, наскільки перспективним буде дивідендний дохід’. У даному реченні фразеологізм ‘*red herring*’ ми спроміглися перекласти як ‘відволікаючий маневр’ при застосуванні прийому логічного розвитку значення та описового методу передачі фразеологізму. Оригінальне речення ми спроміглися перекласти як два окремі речення в мові перекладу. При перекладі слова ‘*focus*’ ми спроміглися вжити прийом диференціації значення, зазначену вище англійську лексему ми спроміглися перекласти як ‘акцент’. Саме цей прийом було використано для слова ‘*attractive*’, яке ми спроміглися перекласти як ‘перспективний’.

(86) ‘It may well be a matter of weeks – rather than months or years – before David Cameron has a *golden opportunity* to reclaim powers for this country which were so foolishly handed away by his predecessors’ – ‘Сподіваємося, що унікальна можливість повернути країні вплив, так безглуздо втрачений попередниками, з’явиться у Девіда Кемерона вже через декілька тижнів, і не доведеться чекати довгі місяці або навіть роки’. У даному реченні за допомогою прийому логічного розвитку та описового методу передачі фразеологізму ‘*a golden opportunity*’ ми спроміглися перекласти як ‘унікальна можливість’. Так також використовується цілісне перетворення всього речення, щоб передати думку автора, а також прийом перестановки компонентів речення: на останнє місце ставимо ‘і не доведеться чекати довгі місяці або навіть роки’. При перекладі лексеми ‘*powers*’ вживається прийом диференціації значення: її ми спроміглися перекласти як ‘вплив’.

(23) ‘It often frees a female artist, previously known by her *lily-white reputation*, to confound public perception, and make something of a musical transition’ – ‘Навіть якщо досі співачка мала незаплямовану репутацію, це дає

їй змогу відмовитися від кайданів громадської думки і стати на новий «щабель» у музичній кар’єрі». У даному реченні при перекладі фразеологізму застосовується прийом логічного розвитку значення та способу передачі шляхом підбору близького еквівалента: *‘lily-white reputation’* ми спроміглися перекласти як ‘незаплямована репутація’. Так також вживається прийом перестановки компонентів речення: на перш місце ставимо ‘навіть якщо досі співачка мала незаплямовану репутацію’. Прийом логічного розвитку значення використано у виразі *‘it often frees a female artist to confound public perception’*, яку ми спроміглися перекласти як ‘це дає їй змогу відмовитися від кайданів громадської думки’. Прийом цілісного перетворення застосовано у виразі *‘and make something of a musical transition’*, яку ми спроміглися перекласти як ‘і стати на новий «щабель» у музичній кар’єрі’.

(78) *‘It was only with great difficulty that we managed to persuade members from Cyprus not to blackball our Turkish friends – or, at least, not yet’* – ‘З величезними труднощами нам вдалося вмовити членів з Кіпру не виганяти наших турецьких друзів, – принаймні, не зараз’. У даному реченні фразеологізм *‘to blackball’* ми спроміглися перекласти як ‘вигнати’ при застосуванні описового методу передачі фразеологізму та прийому логічного розвитку значення. Саме цей прийом ми спроміглися вжити при перекладі фрази *‘it was only with great difficulty’*, яку ми спроміглися перекласти як ‘з величезними труднощами’.

(75) *‘It’s a red-letter day for Australian football with the start of the National Youth League’* – ‘Старт Національної молодіжної ліги зробив цей день визначним для австралійського футболу’. У даному реченні фразеологізм *‘a red-letter day’* ми спроміглися перекласти як ‘визначний день’ при застосуванні логічного розвитку значення та описового методу передачі фразеологізму. Окрім цього, так використовується перестановка компонентів речення: на перше місце ставимо ‘старт Національної молодіжної ліги’. Зазначену вище власну назву *‘the National Youth League’* ми змогли

перекласти за допомогою прийому калькованого перекладу – ‘Національна молодіжна ліга’.

(50) ‘It's hard to see things clearly when you fall victim to the *green-eyed monster*’ – ‘Важко зберігати розум, коли ви стаєте жертвою ревнощів’. У даному реченні фразеологізм ‘*the green-eyed monster*’ перекладаємо як ‘ревнощі’, вживаючи логічний розвиток та описовий спосіб перекладу. Окрім цього, для фрази ‘*it's hard to see things clearly*’ не доцільно вживати дослівний переклад, саме тому ми так також застосовуємо логічний розвиток: ‘важко зберігати розум’.

(32) ‘Most of us *go red* when, for example, we receive a compliment or have to give an impromptu speech – it's perfectly normal’ – ‘Більшість із нас червоніє, коли, наприклад, нам роблять комплімент або доводиться виступати з імпровізованою промовою, – і це цілком природно’. У даному реченні ми за допомогою таких прийомів, як логічний розвиток значення та описовий спосіб передачі фразеологізму ‘*to go red*’ ми спроміглися перекласти як ‘червоніти’. Прийом логічного розвитку застосовано у виразі ‘*we receive a compliment*’, яку ми спроміглися перекласти як ‘нам роблять комплімент’, а також у виразі ‘*to give an impromptu speech*’, яку ми спроміглися перекласти як ‘виступати з імпровізованою промовою’.

(85) ‘Newcastle United’s fifth-placed finish in the Barclays Premier League last season helped them *remain in the black* and return to the world’s top 20 revenue-generating clubs’ – ‘Завдяки тому, що минулого сезону «Ньюкасл Юнайтед» посіла п’яте місце в Англійській прем’єр-лізі, команда отримала значний прибуток і повернутися до двадцятки найбільш прибуткових футбольних клубів світу’. У даному реченні за допомогою прийому логічного розвитку та описового методу передачі фразеологізму ‘*a white knight*’ ми спроміглися перекласти як ‘компанія-рятівник’. Окрім цього, так застосовується прийом перестановки компонентів речення: на перше місце ставимо словосполучення минулого сезону.

(84) ‘North Melbourne has revealed how a “*white knight*” investor contributed

more than \$1 million to the construction of its new world-class training base’ – ‘Президент ФК «Північний Мельбурн» пояснив, яким чином «компанія-рятівник» інвестувала в його клуб понад 1 млн. доларів на будівництво нового тренувального комплексу світового рівня’. У даному реченні за допомогою прийому логічного розвитку та описового методу передачі фразеологізму ‘*a white knight*’ ми спроміглися перекласти як ‘компанія-рятівник’. Так також використовується прийом додавання: фразу ‘*North Melbourne has revealed*’ ми спроміглися перекласти як ‘президент ФК «Північний Мельбурн» пояснив’. При перекладі слова ‘*has revealed*’ вжито прийом диференціації значення: цю лексему ми змогли перекласти як ‘пояснив’. Окрім цього, У даному реченні використовується прийом додавання, а саме у виразі ‘*new world-class training base*’, яку ми спроміглися перекласти як ‘новий тренувальний комплекс світового рівня’.

(28) ‘One of Britain’s biggest *white goods* companies has been blamed for the deaths of at least 11 people in fires or carbon monoxide poisonings caused by its appliances’ – ‘Одну з найбільших компаній-виробників великогабаритної побутової техніки звинуватили у смерті щонайменше 11 людей у пожежі, спричиненій приладами, або внаслідок отруєння чадним газом’. У даному реченні ми за допомогою таких прийомів, як логічний розвиток значення та описовий спосіб передачі фразеологізму ‘*white good company*’ ми спроміглися перекласти як ‘компанія-виробник великогабаритної побутової техніки’. Так також вжито прийом перестановки компонентів речення: на перше місце ставимо ‘спричиненій приладами’.

(60) ‘Paul Sandby’s task was to go where no mapmaker had gone before, to chart ways for the *Redcoats* to traverse the Highlands and suppress future rebellion’ – ‘Завданням Пола Сендбі було піти туди, куди ще не ходив жоден картограф, нанести на карту шляхи, щоб англійські солдати могли проїхати через Шотландське високогір’я та придушити майбутнє повстання’. У даному реченні при перекладі фразеологізму ‘*Redcoats*’ ми змогли

застосувати прийом логічного розвитку значення та описового методу: його ми спроміглися перекласти як ‘англійські солдати’. Слід зауважити, що зазначений вище фразеологізм також виступає в ролі слова-реалії англійської мови.

(61) ‘She and her husband, Christy, have *green fingers*. There is hardly a fruit or vegetable that Mary cannot coax into life – grapes are grown in their conservatory’ – ‘Вона та її чоловік, Крісті, – вправні садівники. Важко знайти такі фрукти або овочі, які Мері не змогла б проростити, – у своїй теплиці вона вирощує виноград’. Так для фразеологізм ‘*to have green fingers*’ застосовується логічний розвиток значення та описовий метод передачі фразеологізму: його ми спроміглися перекласти як ‘бути вправним садівником’. Прийом логічного розвитку також ми застосували для словосполучення ‘*to coax into life*’, яке ми спроміглися перекласти як ‘проростити’. Окрім цього, у виразі ‘*grapes are grown in their conservatory*’ ми спроміглися вжити прийом перестановки компонентів речення: ‘у своїй теплиці вона вирощує виноград’, а внаслідок невідповідності синтаксичних структур мови оригіналу та мови перекладу пасивний стан змінено на активний.

(26) ‘She said on one occasion, when they were at Jupiters Casino on the Gold Coast, he beat her "*black and blue*" and accused her of causing him to lose \$30,000’ – ‘Одного разу вона сказала, що коли вони були в Казино «Юпітер» на Золотому Березі, він побив її до синців і звинуватив у тому, що вона змусила його витратити 30,000 доларів’. У даному реченні ми за допомогою таких прийомів, як логічний розвиток значення та описовий спосіб передачі фразеологізму ‘*black and blue*’ у складі фрази ‘*he beat her "black and blue"*’ ми спроміглися перекласти як ‘він побив її до синців’. Прийом логічного розвитку вжито у виразі ‘*accused her of causing him to lose \$30,000*’, яку ми спроміглися перекласти як ‘звинуватив у тому, що вона змусила його витратити 30,000 доларів’.

(63) ‘Some businesses are already adjusting their ranges to cater for the *grey*

market – ‘Деякі компанії вже почали пристосовуватися до обслуговування ринку гостродефіцитних товарів’. У даному реченні фразеологізм ‘*grey market*’ ми спроміглися перекласти як ‘ринок гостродефіцитних товарів’ при застосуванні прийому логічного розвитку значення та описового методу передачі фразеологізму. Окрім цього, ми спроміглися вжити прийом опущення для фрази ‘*are already adjusting their ranges*’, яку ми спроміглися перекласти як ‘вже почали пристосовуватися’. Для фразового дієслова ‘*to cater for*’ ми змогли використати прийом заміни частини мови: дієслово ми спроміглися перекласти як іменник: ‘обслуговування’.

(27) ‘*Terrorism is no longer much of a “black swan” event for markets*’ – ‘Навіть для ринків тероризм – вже не така рідкісна річ’. У даному реченні ми за допомогою таких прийомів, як логічний розвиток значення та описовий спосіб передачі фразеологізму ‘*a black swan*’ ми спроміглися перекласти як ‘рідкісна річ’. Так також вживається прийом перестановки компонентів речення: на перше місце ставимо навіть для ринків.

(62) ‘*That economic model basically relied on Government sucking up to the City of London, basically letting the banks get away with blue murder*’ – ‘Та економічна модель, власне кажучи, розрахована на уряд, який підлабузнюється до Лондонського Сіті, дозволяючи банкам чинити те, що їм заманеться’. У вищезазначеному реченні фразеологізм ‘*to get away with blue murder*’ ми спроміглися перекласти як ‘чинити те, що заманеться’, при цьому застосовувався описовий метод передачі фразеологізму та прийом логічного розвитку значення. Саме цей прийом було застосовано при перекладі фразового дієслова ‘*sucking up*’, яке ми спроміглися перекласти як ‘підлабузнюється’. Окрім цього, власну назву ‘*the City of London*’ ми спроміглися перекласти як ‘Лондонський Сіті’ за допомогою транскрипції і традиційного відтворення власної назви.

(82) ‘*The subtle message to others is that the grass isn't always greener on the other side*’ – ‘Це – тонкий натяк на те, що не завжди добре там, де нас

немає'. Так автор дещо видозмінив оригінальний фразеологізм '*the grass is always greener on the other side*'. Щоб зберегти авторську іронію, при перекладі фрази '*the grass isn't always greener on the other side*' застосовується прийом логічного розвитку значення і способу передачі фразеологізму шляхом підбору близького аналога. Зазначену вище фразеологізм ми спроміглися перекласти як 'не завжди добре там, де нас немає'. Фразу '*the subtle message to others*' ми змогли перекласти як 'це – тонкий натяк' з використанням комбінації прийомів логічного розвитку значення та опущення.

(29) 'The three *greenhorns*, Jonny May, Jack Nowell and Luther Burrell, would, Lancaster said, play with "no fear"' – 'Ланкастер сказав, що трое новеньких – Джонні Мей, Джек Ноуелл та Лютер Баррел – грали «зовсім без остраху»'. У даному реченні ми за допомогою таких прийомів, як логічний розвиток значення та описовий спосіб передачі фразеологізму '*a greenhorn*' ми спроміглися перекласти як 'новенький'. Окрім цього, так використовується прийом перестановки компонентів речення: на перше місце ставимо 'Ланкастер сказав'.

(73) 'The three main political parties seem to have finally woken up to the need to woo the so-called "*grey vote*"' – 'Здається, три головні політичні партії нарешті усвідомили потребу добиватися голосів електорату пенсійного віку'. У даному реченні за допомогою описового методу передачі фразеологізму та прийом логічного розвитку значення фразеологізму '*grey vote*' ми спроміглися перекласти як 'електорат пенсійного віку'. Саме цей прийом використовується для фразового дієслова 'had woken up', яке ми спроміглися перекласти як 'усвідомили'.

(87) 'Up-and-coming American player Sloane Stephens will *paint the town red* if she advances past defending champion Victoria Azarenko today' – 'Перспективна американська тенісистка Слоан Стівенс збирається помпезно відсвяткувати ймовірну перемогу над минулорічною чемпіонкою Вікторією

Азаренко'. У даному реченні за допомогою прийому логічного розвитку та описового методу передачі фразеологізму *'to paint the town red'* ми спроміглися перекласти як 'помпезно відсвяткувати'. Окрім цього, так використовується цілісне перетворення: фразу *'will paint the town red if she advances past'* ми спроміглися перекласти як 'збирається помпезно відсвяткувати ймовірну перемогу над'.

(71) *'Wearing a blue prison suit, he said: "This was the first time I had an opportunity to catch these guys red-handed who were stealing my property' – 'Ув'язнений О. Джей Сімпсон сказав: «Це перший раз, коли в мене з'явилася можливість спіймати на гарячому хлопців, які крали моє майно»'*. У даному реченні за допомогою описового методу передачі фразеологізму та прийому логічного розвитку значення фразеологізм *'to catch sb. red-handed'* ми спроміглися перекласти як 'спіймати на гарячому'. Саме цей прийом разом з прийомом додавання ми спроміглися вжити для фрази *'wearing a blue prison suit, he said'*, яку ми спроміглися перекласти як 'ув'язнений О. Джей Сімпсон сказав'.

(52) *'When landlines were the only quick form of long-distance communication, a call 'out of the blue' was a nice surprise' surprise' – 'Коли стаціонарні телефони були єдиною швидкою формою міжміського спілкування, дзвінок, який лунав «як грім серед ясного неба», був справжньою несподіванкою'. Так фразеологізм *'out of the blue'* ми спроміглися перекласти 'як грім серед ясного неба', отже, застосовується логічний розвиток та переклад фразеологізм шляхом підбору абсолютного ідіоматичного аналога.*

(66) *'Write-downs and expensive litigation led to a surprise fourth-quarter loss for Deutsche Bank, leaving Germany's biggest lender €2.6 billion in the red' – 'Списання коштів з банківських рахунків та дорогий розгляд у суді призвели до неочікуваної втрати коштів за четвертий квартал для Дойче банку, залишивши найбільшого кредитора Німеччини з боргом у 2,6 млрд. євро'. У*

даному реченні було видозмінено оригінальну фразеологізм *'to be in the red'* – 'бути в боргу'. Автор додав слово *'leaving'*, тож всю фразу *'leaving in the red'* ми спроміглися перекласти як 'залишивши з боргом'. Окрім цього, ми спроміглися вжити прийом додавання: фразу *'fourth-quarter loss'* ми спроміглися перекласти як 'втрати коштів за четвертий квартал'. Власна назва *'Deutsche Bank'* ми переклали способом транскрипції: 'Дойче банк'. Комбінація прийомів логічного розвитку значення та додавання вжито у виразі *'led to a surprise fourth-quarter loss'*, що ми спроміглися перекласти як 'призвели до неочікуваної втрати коштів за четвертий квартал'.

(68) *'You can scream that nothing online is secure until you are blue in the face. No one seems to believe it'* – 'Можна до посиніння кричати, що Інтернет небезпечний. Цьому майже ніхто не повірить'. У вищезазначеному реченні фразеологізм *'blue in the face'* ми спроміглися перекласти як 'до посиніння' при застосуванні описового методу передачі фразеологізму та прийому логічного розвитку значення. Саме цей прийом ми спроміглися вжити при перекладі фрази *'nothing online is secure'*, яку ми спроміглися перекласти як 'Інтернет небезпечний'. Окрім цього, у першому реченні ми спроміглися вжити перестановку компонентів речення, а також змінено речення з особового на безособове.

Підсумовуючи, можна стверджувати з результатів дослідження, що саме лідируюче місце серед усіх трансформацій належить лексико-семантичним, зокрема такому прийому, як логічний розвиток значення (68%). Це зумовлено певними особливостями мови оригіналу та мови перекладу: майже всі англomовні фразеологізми не мають повних або близьких аналогів, а перекладаються описовим способом. У свою чергу, метод диференціації значення ми змогли використати на 4%.

3.3 Граматичні трансформації при перекладі фразеологізмів з кольоровим позначенням

Граматичні трансформації – це спосіб перекладу, який полягає в зміні структури речення або словосполучення, зберігаючи семантичну інформацію. Із всіх трансформацій, які відносяться до граматичних, в перекладі речень із англomовного газетного тексту ми використовували прийом додавання.

Додавання. В деяких випадках для того, щоб правильніше та зрозуміліше передати зміст мовної одиниці в мові оригіналу, перекладач повинен додати до мовної одиниці в мові перекладу декілька додаткових слів. Це зумовлено розбіжностями в синтаксисі, граматиці, відсутністю чітких лексико-семантичних еквівалентів у мови оригіналу та мови перекладу, а також іноді певним стилістичними міркуваннями.

(72) ‘Scottish charities today called for a cut in *red tape* after a survey found voluntary groups spend 235,000 hours a week filling in forms’ – ‘Сьогодні шотландські благодійні організації вимагали знизити рівень бюрократії після того, як за даними опитування було з’ясовано, що волонтерські групи витрачають по 235,000 годин на тиждень, заповнюючи бланки’. У даному реченні при перекладі фразеологізм ‘*red tape*’ був вжитий прийом додавання при застосуванні описового методу передачі фразеологізму: зазначений вище фразеологізм ми спроміглися перекласти як ‘рівень бюрократії’. Саме цей прийом ми спроміглися вжити при перекладі фрази ‘*a survey found*’, яку ми спроміглися перекласти як ‘за даними опитування було з’ясовано’. Окрім цього, у виразі ‘*Scottish charities today called for a cut in red tape*’ ми спроміглися вжити прийом перестановки компонентів речення: дану фразу ми спроміглися перекласти як ‘сьогодні шотландські благодійні організації вимагали знизити рівень бюрократії’.

(73) ‘He has been studying the diets of the various “*blue zones*” he’s visited for clues to a healthier lifestyle that can be transported to postindustrial western societies’ – ‘Він досліджував раціон різних блакитних зон довголіття, де шукав секрет здорового способу життя, який можна буде запозичити для

постіндустріальних західних країн'. У даному реченні при перекладі фразеологізму застосовується комбінація прийомів калькованого перекладу та додавання, а також спосіб передачі фразеологізму шляхом підбору абсолютного еквівалента: фразеологізм *'blue zones'* ми спроміглися перекласти як 'блакитні зони довголіття'. Так також використовується прийом диференціації значення: лексему *'diet'* ми спроміглися перекласти як 'раціон'. Прийом логічного розвитку значення вжито для лексеми *'clues'*, яку ми спроміглися перекласти як 'секрет', а також для лексеми *'to transport'*, яку ми спроміглися перекласти як 'запозичити'.

Як бачимо, граматичні трансформації виступають найменш продуктивними в перекладі англомовних фразеологізм: вони займають останнє – четверте місце. Хоча й використовується описовий метод передачі фразеологізму, все ж прийом додавання вживається дуже рідко (2%).

3.4 Лексико-граматичні трансформації при перекладі фразеологізмів з кольоровим позначенням

Лексико-граматичні трансформації – це спосіб перекладу, при якому використовуються лексичні одиниці в мові перекладу, які не співпадають за значенням з одиницями в мові оригіналу, але є логічно зрозумілими. Серед усіх трансформацій, які відносяться до лексико-граматичних, в перекладі речень англомовного газетного тексту ми вживали прийом цілісного перетворення.

Прийом цілісного перетворення – це спосіб перекладу, при якому перетворюється внутрішня форма будь-якого відрізка мовленнєвого ланцюга – від окремого слова до цілого речення.

(74) *'Tonight is once in a blue moon'* – 'Сьогоднішня ніч – одна на тисячу'. У вищезгаданій статті застосована гра слів, адже вся стаття присвячена астрономії. *'Blue moon'* – це термін, який означає 'блакитний місяць', – явище, яке дійсно буває рідкісним. Блакитним місяцем називають

другий повний місяць протягом календарного місяця. Це явище відбувається раз на 32 місяці. Як пояснюють науковці, мікроскопічні частинки в повітрі заломлюють світло, надаючи Місяцю блакитний відтінок. В оригіналі фразеологізм *'blue moon'* означає 'дуже рідко', але в даному контексті її ми спроміглися перекласти як 'одна на тисячу', таким чином, ми спроміглися вжити цілісне перетворення та описовий метод перекладу фразеологізм. Окрім цього, ми застосували прийом додавання, переклавши лексему *'tonight'* як 'сьогоднішня ніч'.

(75) *'Homesickness giving you the blues?'* – 'Від туги за домівкою щемить серце'. В оригіналі фразеологізм *'the blues'* має значення 'туга, нудьга, ностальгія'. Отже, у вищезгаданому реченні фразеологізм ми спроміглися перекласти при застосуванні цілісного перетворення та описового способу перекладу фразеологізм.

(76) *'It should have been a good week at the Giro d'Italia for Brad McGee. In the pink of condition, McGee was back where he rightfully belongs'* – 'Для велосипедиста Бреда Макгі тиждень участі у велогонках Джиро д'Італія здавався сприятливим. Макгі прекрасно себе почував і був на своєму місці'. У даному реченні при перекладі фразеологізму застосовується прийом цілісного перетворення та описового способу передачі: фразеологізм *'in the pink of condition'* ми спроміглися перекласти як 'прекрасно себе почував'. Так також використовується прийом перестановки компонентів речення: на перше місце ставимо 'для велосипедиста Бреда Макгі'. Прийом цілісного перетворення вжито у виразі *'was back where he rightfully belongs'*, яку ми спроміглися перекласти як 'був на своєму місці'.

(77) *'There were some poor decisions and we didn't get the rub of the green'* – 'Ми прийняли певні невірні рішення, і удача нам не посміхнулася'. У даному реченні автор дещо видозмінив оригінальну фразеологізм *'the rub of the green'*, яка перекладається як 'удача'. Щоб зберегти авторську іронію, при перекладі вищезазначеного фразеологізму застосовується прийом цілісного перетворення та описового способу передачі: фразу *'didn't get the rub of the*

green ми спроміглися перекласти як ‘вдача нам не посміхнулася’. Прийом логічного розвитку значення було використано для слова ‘*poor*’, яке ми спроміглися перекласти як ‘невірний’.

Таким чином, лексико-граматичні трансформації займають передостаннє – третє місце за рівнем продуктивності серед всіх трансформацій. У процесі перекладу вжито прийом цілісного перетворення (5%). Як бачимо, він застосовується досить рідко, адже фразеологізм зазвичай сприймаються в лінгвістиці як цілісна мовна одиниця.

Висновки до третього розділу

Процес перекладу фразеологізмів є кропітким і викликає труднощі. Пов’язано це з тим, що вони збагачені яскравим і образним значенням. Не менш важливим є те, що вони виступають лаконічними та полісемантичними мовними одиницями. При створенні адекватного перекладу необхідно не лише передати зміст фразеологізму, а й прояснити його образність і при цьому не втратити стилістичну функцію. Поміж цього, необхідно враховувати певні особливості контексту.

Втрати неможливо уникнути при адекватному перекладі. Попри це, існує певний ряд перетворень, що можуть допомогти зберегти адекватність перекладу на рівні цілого тексту. Такими перетвореннями називають трансформації.

Сам термін «перекладацькі трансформації» доволі широко використовували такими відомими перекладознавцями, як Бархударов, Комісаров, Швейцер, Міньяр-Белоручев, Рецкер тощо. Попри все, між ними досі немає згоди щодо трактування зазначеного вище поняття.

У цій роботі ми використали визначення Бархударова, який наголошує, що перетворення, завдяки яким можна перейти від одиниць оригіналу до одиниць перекладу, є перекладацькими трансформаціями.

При перекладі речень, обраних серед англомовного мас-медійного простору, ми використовували класифікацію трансформацій Селіванової.

Як можна зазначити з вищепроведеного дослідження, найбільш продуктивними трансформаціями є лексико-семантичні, зокрема такий прийом, як логічний розвиток значення – 68%. Не менш важливим є використання лексичних трансформацій, серед яких калькований переклад ми змогли використати на 21% і метод диференціації значення – 4%. Менш продуктивними є граматичні трансформації, зокрема такий прийом, як додавання (2%), також як і лексико-граматичні, серед яких ми змогли використати прийом цілісного перетворення (5%).

Щодо способів відтворення фразеологізмів, які запропонував Корунець, то здебільшого використовувався спосіб передачі сталих виразів шляхом описового перекладу (74%), шляхом підбору абсолютного еквівалента (3%), і не менш важливий підбір абсолютного ідіоматичного аналога (1%) та підбір близького аналога (1%). Така висока продуктивність у використанні описового методу перекладу фразеологізмів зумовлена специфіками мови оригіналу та мови перекладу, а також структурою фразеологізмів, які ми дослідили.

Згідно діаграми, показаної в кінці третього розділу, можна

стверджувати, що дійсно привілейоване місце займає такий вид трансформації, як лексико-семантичний, за ним йде лексичний, на третьому місці лексико-граматичний, а останнє місце посідає граматичний вид трансформацій.

ВИСНОВОК

Колір має значну вагу у житті людей. Від нього може залежати настрій, емоції та і загальне самопочуття людини. Колір як символ доволі тісно пов'язаний з національними особливостями країн і може виступати засобом вираження менталітету. Згідно цього дослідження, можна підтвердити, що велика кількість фразеологізмів, що формуються за допомогою додавання компоненту кольору, їхній доволі великий вплив на сприйняття інформації – це все свідчить про те, що ті самі кольоропозначення належать до групи лексем з доволі високим потенціалом активності фразеологізмів.

Фразеологізми з кольоровим позначенням є відображенням національного колориту, що вбирає в себе та передає культурну спадщину з покоління в покоління. Розуміння кольору и відображення його у людській свідомості має певні психологічні особливості. Дослідження мовного концепту кольору показує тісний зв'язок людини з оточуючим середовищем, при цьому колір є незмінним атрибутом.

Стиль мас-медіа славиться своєю інформативністю та експресивністю. Саме експресивність надає публіцистам використовувати певні виражальні засоби. Фразеологізми з кольоровим позначенням є загальноживаним компонентом стилістики мас-медійного простору, необхідним осередком насиченості емоційними і експресивними засобами, важливим способом реалізації особливостей мови мас-медіа. Вони собою прикрашають, надаючи текстові притаманну цьому стилеві образність і надають впливовості мовленню.

Майже всіма націями було помічено те, що колір можна використовувати, як символ в культурному аспекті. Проте, через різні умови розвитку і існування народів світу, кольори можуть символізувати різні явища. Все ж існує загальноприйнята традиція символіки кольору народів Європи. З певними словами, що позначають колір, є окремі почуття, враження і уявлення вцілому.

За теорією Й. Іттена, кольори було розподілено на такі групи, як ахроматичні, хроматичні кольори теплої та холодної гам. У другому розділі ми розглядали фразеологізми з кольоровим позначенням у таких площинах:

1. фразеологізми в системі ахроматичних кольорів – білий, сірий, чорний;
2. фразеологізми в системі хроматичних кольорів теплої гами – рожевий, червоний, коричневий, оранжевий, жовтий;
3. фразеологізми в системі хроматичних кольорів холодної гами – зелений, синій, фіолетовий.

Загальноприйнятими словами, що позначають колір і входять до складу української та англійської мов є наступними: жовтий/yellow (golden), зелений/green, сірий/grey, червоний/red, білий/white, чорний/black, блакитний (синій)/blue, рожевий/pink (rosy). Необхідно зауважити, що колоронім 'blue' в українській мові визначає одразу два кольори, такі як «блакитний» та «синій».

У загальному значенні близько двохсот фразеологізмів з кольоровим позначенням було проаналізовано, з яких 21% – з колоронімом 'white', 16% ФО з колоронімом 'blue', 15% ФО з колоронімом 'red', 14,5% ФО з колоронімом 'green', 12,5% ФО з колоронімом 'black', 8% ФО з колоронімом 'yellow/golden', 3,5% ФО з колоронімом 'grey', 3,5% ФО з колоронімом 'pink/rosy', 2,5% ФО з колоронімом 'purple', 2,5% ФО з колоронімом 'brown' та 1% ФО з колоронімом 'orange'. Найбільш розповсюдженими в англійській системі фразеологізмів наступні кольори: білий, блакитний або синій, червоний, зелений та чорний кольори.

Окрім цього, було доповнено систематизацію фразеологізмів з кольоропозначеннями Л.А. Баркової, що розглядала лінгво-культурний аспект фразеологізмів і їхню приналежність до можливих моментів застосування. Було виділено такі групи фразеологізмів з кольоровим позначенням: сфера бізнесу, топоніміка, військова сфера, транспорт, свята й заходи, національна символіка, характер роботи, назви офіційних документів, організації, медичні професіоналізми та політика.

Дослідницький матеріал виявив, що специфіка інтерпретування

фразеологізмів з кольоровим компонентом є у особливості сприйняття кольору – саме того компоненту фразеологізмів англійської мови, що має яскраво виражену багатозначність. Кожне кольоропозначення визначається певною системою усталених та асоціативно зумовлених смислових значень – від національних до універсальних, що формують певні асоціативні поля.

Процес перекладу фразеологізмів є кропітким і викликає труднощі. Пов'язано це з тим, що вони збагачені яскравим і образним значенням. Не менш важливим є те, що вони виступають лаконічними та полісемантичними мовними одиницями. При створенні адекватного перекладу необхідно не лише передати зміст фразеологізму, а й прояснити його образність і при цьому не втратити стилістичну функцію. Поміж цього, необхідно враховувати певні особливості контексту.

При перекладі речень, обраних серед англомовного мас-медійного простору, ми використовували класифікацію трансформацій Селіванової.

Як можна зазначити з вищепроведеного дослідження, найбільш продуктивними трансформаціями є лексико-семантичні, зокрема такий прийом, як логічний розвиток значення – 68%. Не менш важливим є використання лексичних трансформацій, серед яких калькований переклад був використаний на 21% і метод диференціації значення – 4%. Менш продуктивними є граматичні трансформації, зокрема такий прийом, як додавання (2%), також як і лексико-граматичні, серед яких був використаний прийом цілісного перетворення (5%).

Щодо способів відтворення фразеологізмів, які запропонував Корунець, то здебільшого використовувався спосіб передачі сталих виразів шляхом описового перекладу (74%), шляхом підбору абсолютного еквівалента (3%), і не менш важливий підбір абсолютного ідіоматичного аналога (1%) та підбір близького аналога (1%). Така висока продуктивність у використанні описового методу перекладу фразеологізмів зумовлена специфіками мови оригіналу та мови перекладу, а також структурою фразеологізмів, які ми дослідили.

Перспективою цієї дипломної роботи є проведення структурного, семантичного та лінгвокультурологічного порівняльного аналізу фразеологізмів з кольоропозначеннями української та англійської мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абакумов С. И. Современный русский литературный язык. М. : Советская наука, 1942. 182 с.
2. Авалиани Ю. Ю. Понятие структурообразовательной типологии фразеологических единиц: материалы XXV научной конференции СГУ // Актуальные вопросы фразеологии. Самарканд, 1968. С. 1–18.
3. Авксентьев Л. Г. Семантична структура фразеологічних одиниць сучасної української мови та особливості її формування // Мовознавство. К., 1987. № 1. С. 43–46.
4. Алефиренко М. Ф. Фразеология в свете современных лингвистических парадигм: монография. М. : ООО Изд-во «Элпис», 2008. 271 с.
5. Алимпиева Р. В. Семантическая значимость слова и структура лексико-семантической группы: (на материале прилагательных цветообозначений русского языка). Исследования по семантике. Л. : Нева, 1986. 256 с.
6. Амосова Н. Н. Основы английской фразеологии. Л. : Изд-во ЛГУ, 1963. 230 с.
7. Арбекова Т. И. Лексикология английского языка (практический курс): учебное пособие для 2–3 курсов институтов и факультетов иностранного языка. М. : Высшая школа, 1977. 276 с.
8. Аркуша О. Колороніми в структурі фразеологізмів в англійській мові. Херсон : ХНТУ, 2001. 32 с.
9. Арсентьева Е. Ф. Сопоставительный анализ фразеологических единиц (на материале фразеологических единиц, семантически ориентированных на человека в английском и русском языках). Казань : Изд-во КГУ, 1989. 123 с.
10. Архангельский В. Л. Устойчивые фразы в современном русском языке. Ростов-на-Дону, 1964. 228 с.
11. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов. М. : УРСС: Едиториал УРСС, 2004. 571 с.
12. Бабкин А. М. Русская фразеология, ее развитие и источники. Л. : Наука,

1970. 263 с.

13. Балли Ш. Французская стилистика / пер. с фр. К. А. Долинина. М. : Изд-во Иностран. лит., 1961. 392 с.
14. Баранов А. Н., Добровольский Д. О. Аспекты теории фразеологии. М. : УРСС, 2008. 287 с.
15. Баранов А. Н., Добровольский Д. О. Принципы семантического описания фразеологии // Вопросы языкознания. М., 2009. № 6. С. 21–34.
16. Бархударов Л. С. Язык и перевод. М. : Высшая школа, 1975. 258 с.
17. Бахилина Н. Б. История цветообозначений в русском языке. М. : МГУ, 1975. 296 с.
18. Вежбицкая А. Обозначения цвета и универсалии зрительного восприятия // Язык. Культура. Познание. М. : Русские словари, 1996. С. 231–292.
19. Вендина Т. И. Введение в языкознание: учебное пособие для педагогических вузов. М. : Высшая школа, 2001. 288 с.
20. Вендина Т. И. Цвет в этнокультурной системе русского, старославянского и древнерусского языков. М. : Высшая школа, 1999. 269 с.
21. Виноградов В. С. Лексикология испанского языка. М. : Высшая школа, 1994. 191 с.
22. Волкова М. В. Исследование семантических и словообразовательных особенностей колоронимов-конверсивов // Древняя и новая Рومания. М., 2015. Т. 15. № 1. С. 61–70.
23. Гаврин С. Г. Изучение фразеологии русского языка в школе : пособ. для учителя. М. : Учпедгиз, 1963. 151 с.
24. Гатауллина Л. Р. Обзор взглядов на цвет в рамках различных лингвистических концепций // Вопросы функционирования языковых единиц. Уфа, 2004. С. 45–56.
25. Гвоздарьев Ю. А. Рассказы о русской фразеологии. М. : Мир знаний, 1988. 192 с.
26. Иссерлин Е. М. История слова «красный» // Русский язык в школе. М., 1951. № 3. С. 85–89.

27. Иттен И. Искусство цвета / И. Иттен. — М.: Д. Аронов, 2004. — 96 с.
28. Їжакевич Г. Стилiстика фразеологiчних одиниць // Сучасна українська лiтературна мова : стилiстика / за ред. І. К. Білодiда. К. : Наукова думка, 1973. С. 150–210.
29. Казакова Т. А. Практические основы перевода / Т. А. Казакова. – СПб.: Союз, 2000. – 319 с.
30. Калита И. В. Очерки по компаративной фразеологии. Серая палитра в национальных картинах мира русских, белорусов и чехов. М. : Дикси Пресс, 2016. 246 с.
31. Катцер Ю. М. Письменный перевод с русского языка на английский / Ю. М. Катцер, А. В. Кунин. — М.: Высшая школа, 1964. — 408 с.
32. Кожина М. Н. Некоторые аспекты изучения речевых жанров в нехудожественных текстах / М. Н. Кожина // Стереотипность и творчество в тексте. – Пермь, 1999. – 20 с.
33. Колодкина Е. Н. Психолингвистическое исследование слов-цветообозначений / Е. Н. Колодкина // Семантика слова и текста: психолингвистические исследования. — Тверь, 1998. — С. 108—112.
34. Комиссаров В. Н. Лингвистика перевода / В. Н. Комиссаров. — М.: Международные отношения, 1980. — 325 с.
35. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) / В. Н. Комиссаров. — М.: Высшая школа, 1990. — 253 с.
36. Комиссаров В. Я. Пособие по переводу с английского языка на русский / В. Я. Комиссаров, Я. И. Рецкер, В. И. Тархов. — Ч. I: Лексико-фразеологические основы перевода. — М.: Изд-во литературы на иностранных языках, 1960. — 176 с.
37. Копачева А. Р. Концепт ‘БЕЛЫЙ ЦВЕТ’ в художественной картине мира: На материале поэтических текстов французских и русских символистов: дис. ...канд. филол. наук: 10.02.19 / А. Р. Копачева. — Челябинск, 2003. — 216 с.
38. Копыленко М. М. Очерки по общей фразеологии /

- М. М. Копыленко, З. Д. Попова. — Воронеж: Изд-во Воронеж. ун-та, 1972. — 125 с.
39. Корнилов О. А. Языковые картины мира как производные национальных менталитетов / О. А. Корнилов. — М.: ЧеРо, 1999. — 341 с.
40. Коробка П. Л. Идиоматическая фразеология как лингвистическая и культурологическая проблема: дис. ...канд. филол. наук: 10.02.04 / П. Л. Коробка. — М., 1999. — 161 с.
41. Корсунская Т. Г. О системе цветообозначений в русском, английском и немецком языках / Т. Г. Корсунская, Х. Х. Фридман, М. П. Черемисина // Учен. зап. Горьковского гос. пед. ин-та иностр. яз., 1963. — Вып. 25. — с. 97—103
42. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) / І. В. Корунець. — Вінниця: Нова Книга, 2001. — 448 с.
43. Кульпина В. Г. Лингвистика цвета: Термины цвета в польском и русском языках / В. Г. Кульпина. — М.: Московский лицей, 2001. — 470 с.
44. Кульпина В. Г. Теоретические аспекты лингвистики цвета как научного направления сопоставительного языкознания: автореф. дисс. на соискание учен. степени доктора филол. наук: спец. 10.02.20 'Типологическое языкознание' / В. Г. Кульпина. — М., 2002. — 31 с.
45. Кунин А. В. О переводе английских фразеологизмов в англо-русском фразеологическом словаре. Тетради переводчика / А. В. Кунин. — М.: Международные отношения, 1964. — Вып. №2. — С. 3—20.
46. Луконина Е. К. Идиоматическая фразеология в языке и речи: (на материале совр. англ. яз.) : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук: [спец.] 10. 02. 04 «Германские языки» / МГУ им. М. Ломоносова. М., 1986. 25 с.
47. Мальцева Д. Г. Национально-культурный аспект фразеологии : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук: [спец.] 10. 02. 04 «Германские языки» / МГУ им. М. Ломоносова. М., 1991. 21 с.
48. Манькова Л. А. Специфика заголовков в различных газетных текстах / Л. А.

- Манькова // Ученые записки ТНУ. – 1998. – Вып. 6 (45). – С. 9–15.
49. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации / Г. Г. Почепцов. – М. : Рефл-бук, К. : Ваклер, 2001. – 656 с.
50. Пугачов В. П. Введение в политологию / В. П. Пугачев, А.И. Соловьев. – [Изд. 3-е, перераб. И доп.]. – М. : АСПЕКТ ПРЕСС, 2000. – 372 с.
51. Рогулина Е. Э. Национальная культурная семантика цвета в испанской фразеологии (на материале пиренейского национального варианта испанского языка): дис. ... канд. филол. наук: 10.02.05 / Е. Э. Рогулина. — М., 2006. — 226 с.
52. Ройзензон Л.И. Современные аспекты изучения фразеологии [Текст] / Л. И. Ройзензон, Ю. Ю. Авалиани // Проблемы фразеологии и задачи ее изучения в высшей школе. — Вологда, 1967. — С. 68—81.
53. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія / О. О. Селіванова. — Полтава: Довкілля-К, 2011. — 844 с.
54. Серов Н. В. Цвет культуры: психология, культурология, физиология / Н. В. Серов. — СПб: Речь, 2003. — 672 с.
55. Скопненко О. І., Цимбалюк Т. В. Фразеологія перекладів Миколи Лукаша: Словник-довідник. К. : Довира, 2013. 735 с.
56. Скрипник Л. Г. Фразеологія української мови / Л. Г. Скрипник. — К.: Наук. думка, 1973. — 300 с.
57. Скрипник Л. Г. Фразеологія української мови. К.: Наукова думка, 1973. 280 с.
58. Словник іншомовних слів: 23000 слів та термінологічних словосполучень / уклад. Л. О. Пустовіт та ін. К.: Довіра, 2000. 1018 с.
59. Словник лінгвістичних термінів / Д. І. Ганич, І. С. Олійник. К. : Вища школа, 1985. 360 с.
60. Смирницкий А. И. Лексикологи английского языка / А. И. Смирницкий. — М.: Изд. лит. на иностр. яз., 1956. — 260 с.
61. Смирницкий А. И. Лексикология английского языка. М. : Наука, 1956. 245 с.
62. Смит Л. П. Фразеология английского языка / Л. П. Смит. — М.: Высшая

- школа, 1998. — 351 с.
63. Срезневский И. И. Замечания об образовании слов из выражений. / И. И. Срезневский // Сборник ИОРЯС. — СПб., 1873. — Т.10. — 343 с.
64. Сычев А. С. Стилеобразующие факторы и стилеобразующие черты газетно-публицистической речи / А. С. Сычев // Вестник Омского университета. — Омск, 1999. — Вып. 3. — С. 93–96.
65. Тагиев М. Т. Глагольная фразеология современного русского языка. / М. Т. Тагиев. — Баку: Маариф, 1966. — 251 с.
66. Талапина М. Б. Цвет как одна из категорий картины мира / М. Б. Талапина // Диалог языков и культур: Теоретический и прикладной аспекты: сб. науч. статей / Поморский гос. ун-т им. М. В. Ломоносова. — Архангельск: Поморский университет, 2007. — Вып. 2. — С. 122—125.
67. Телия В. Н. Русская фразеология: семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты / В. Н. Телия. — М.: Языки русской культуры, 1996. — 288 с.
68. Телия В. Н. Типы языковых значений. Связанное значение слова в языке / В. Н. Телия. — М.: Наука, 1981. — 269 с.
69. Тернер В. Символ и ритуал / В. Тернер. — М.: Наука, 1983. — 277 с.
70. Торопова О. В. Концептуализация фрагментов действительности во фразеологической номинации в аспекте семантических преобразований компонентов. Челябинск : ЧГУ, 2005. 178 с.
71. Трессидер Дж. Словарь символов. М. : Фаир-пресс, 1999. 448 с. 127. Тэрнер В. У. Проблемы цветовой классификации в примитивных культурах // Семиотика и искусствоведение. М., 1972. С. 50–81.
72. Удовиченко Г. М. Предмет фразеології та семантичні типи / Г. М. Удовиченко // Українська мова і література в школі. — 1965. — № 2. — С. 20—24.
73. Ухтомский А. В. Фразеологизмы в современной английской прессе / А. В. Ухтомский. — М.: Изд. УРСС, 2006. — 160 с.
74. Фёдоров А. В. Основы общей теории перевода / А. В. Фёдоров. — М.:

Высшая школа, 1968 — 396 с.

75. Фортунатов Ф. Ф. Сравнительное языковедение: Общий курс / Ф. Ф. Фортунатов. — М.: Красанд, 2010. — 184 с.
76. Фортунатов Ф. Ф. Сравнительное языковедение: Общий курс / Ф. Ф. Фортунатов. — М.: Красанд, 2010. — 184 с.
77. Altenberg Bengt. On the Phraseology of Spoken English: The Evidence of Recurrent Word-Combinations In A.P. Cowie (ed.), *Phraseology*. Oxford: Clarendon Press, 1998. — p. 101—124.
78. André J. Sources et evolution du vocabulaire des couleur / Problèmes de la couleur / [ed. L. Meyerson]. Paris, 1957. P. 327–338.
79. Berlin B., Kay P. Basic color terms, their universality and evolution. Berkeley: Los Angeles: U. of California Press, 1969. 312 p.
80. Bennett T.J.A. 'Aspects of English Colour Collocations and Idioms. Heidelberg: C. Winter, Universitätsverlag, 1988. — 301 p.
81. Berlin, B. Basic color terms. Their Universality and Evolution / B. Berlin, P. Kay. — Los Angeles, 1969. — 178 p.
82. Burger Harald, Dobrovol'skij, Dmitrij, Kuhn Peter, & Norrick Neal. (eds.) 2007. *Phraseology: An International Handbook of Contemporary Research: Vols. 1—2*, Berlin: de Gruyter
83. Cowie A.P. *Phraseology: Theory, Analysis, and Applications*. Oxford: Oxford University Press, 1998. — 272 p.
84. Dobrovol'skij D. *Phraseological universals: theoretical and applied aspects // Meaning and grammar: cross-linguistic perspectives* / [ed. by Michel Kefer, Johan van der Auwera]. Berlin: New York : Mouton de Gruyter, 1992. P. 279–301.
85. Everaert Martin, Erik-Jan van der Linden, André Schenk & Rob Schreuder (eds.) / *Idioms: Structural and Psychological perspective*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum, 1995. — 336 p.
86. Galperin I.R. *Stylistics*. — М.: Higher School, 1977. — 332 p.
87. Gläser Rosemarie. *The Stylistic Potential of Phraseological Units in the Light of Genre Analysis* / Rosemarie Gläser // *Phraseology: theory, analysis, and*

- applications / ed. by A. P. Cowie. — Clarendon Press: Oxford, 1998. — p. 125—143.
88. Knappe Gabriele. Idioms and Fixed Expressions in English Language Study before 1800. — Peter Lang, 2004. — 664 p.
89. Makkai A. Idiom Structure in English. — The Hague, 1987. — 372 p.
90. Mel'čuk I.A. Phrasemes in Language and Phraseology in Linguistics / Martin Everaert, Erik-Jan van der Linden, André Schenk & Rob Schreuder // Idioms: Structural and Psychological perspectives. Hillsdale, New Jersey, Hove, UK: Lawrence Erlbaum Associates, 1995. — p. 167—232.
91. Mollard-Desfour A. Les mots de couleur: des passages entre langues et cultures // Synergies Italie. Paris, 2008. № 4. P. 23—32.
92. Morgan G. Basic Color Terms: comparative results for French & Russian // French Languages studies. Paris, 1993. V. 3/1. P. 1—17.
93. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English. L. : Bloomsbury Pub LTD, 1974. 568 p.
94. Peprnek J. Motivation in English and Czech colour terms // Glottodidactica Olomucensia. Prague, 1987. P. 111—137.
95. Seidl Jennifer, McMordie W. English Idioms and how to use them. — Oxford University Press, 2003. — 266 p.
96. Skandera Paul. Phraseology and Culture in English. — Mouton de Gruyter, 2007. — 511 p.
97. Szalek J. Estructura fraseológica del Español moderno // Seria Filología Romanska. Poznan, 2010. P. 30—38.
98. The American Heritage Dictionary of Idioms by Christine Ammer. NY. : The Christine Ammer Copyright, 2010. 688 p.
99. Weinreich U. Problems in the Analysis of Idioms: Substance and Structure of Language. California : University of California Press, Berkley and Los Angeles, 1984. 234 p.
100. Weinreich U. Problems in the Analysis of Idioms: Substance and Structure of Language. — University of California Press, Berkeley and Los Angeles, 1984.

100

— 234 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. R: Read the Hook. URL: <http://www.readthehook.com>
  - 1.1 (R1) 'Publisher emerita: Kay 'I'm not a bluestocking' Peaslee', 18 September 2003.
2. FM: Forbes Magazine
3. UN: [United Nations Documents](http://www.undocs.org). URL: <http://www.undocs.org>
4. TT: The Times. URL: <http://www.thetimes.co.uk/tto/news>
  - 4.1 (TT1) 'Algae turns Bondi Beach blood red', 28 November 2012.
  - 4.2 (TT2) 'Telephone puzzle', 30 April 2013.
  - 4.3 (TT3) 'Paul Sandby's 'Great Map' to be shown in Scotland after 250 years', 2 November 2009.
  - 4.4 (TT4) 'Writedowns send Deutsche Bank into the red', 1 February 2013.
  - 4.5 (TT5) 'The way to the top from the Stock Exchange floor', 16 July 2005.
  - 4.6 (TT6) 'Money is not the root of all sport's evils', 5 June 2013.
  - 4.7 (TT7) 'Oops, he did it again...President rewrites American history', 8 May 2007.
  - 4.8 (TT8) 'Strong Premier League show keeps Newcastle United in black', 27 March 2013.
  - 4.9 (TT9) 'The wizard behind Cameron's little blue book', 14 April, 2010.
  - 4.9 (TT9) 'Wildfires, rail chaos and doctors on red alert in longest heatwave for four years', 17 July 2013.
5. ST: The Sunday Times. URL: <http://www.thesundaytimes.co.uk>
  - 5.1 (ST1) 'Cheesed off', 26 May 2013.
  - 5.2 (ST2) 'Appliance firm Beko linked to 11 deaths', 24 February 2013
6. FT: The Financial. URL: <http://www.ft.com>
  - 6.1 (FT1) 'Cameron's Catwoman with a keen eye for the party core', 7 October 2011.
7. DM: The Daily Mail. URL: <http://www.dailymail.co.uk/news/index.html>
  - 7.1 (DM1) 'Green-eyed monster: Why women can be literally blinded by

jealousy', 15 April 2010.

7.2 (DM2) 'The Prime Minister may soon have a golden opportunity to claw back powers from Europe. Here's how', 28 October 2011.

8. S: The Scotsman. URL: <http://www.scotsman.com>

8.1 (S1) 'Customs seizures 'on black market'', 12 December 2002.

8.2 (S2) 'Demands from charities for cut in red tape', 29 November 2007.

9. G: The Guardian. URL: <http://www.guardian.co.uk>

9.1 (G1) 'Bubonic plague killed 20 villagers in Madagascar, health experts confirm', 11 December 2013.

9.2 (G2) 'Can the puppet pull the strings?', 29 February 2008.

9.3 (G3) 'Poison in the air', 11 November 2008.

9.4 (G4) 'Ghana arrests 124 Chinese citizens for illegal gold mining', 6 June 2013.

9.5 (G5) 'Reid goes from red to raging royalist', 10 January 2004.

9.6 (G6) 'Why working-class people vote conservative', 5 June 2012.

9.7 (G7) 'Let's think outside the box here: maybe blue-sky thinking is nonsense', 31 July 2011.

9.8 (G8) 'Breakdown of communication', 18 November 2002.

9.9 (G9) 'How long can Saudi Arabia remain stable?', 2 July 2002.

9.10 (G10) 'Country Diary', 10 December 2009.

9.11 (G11) 'Does David Cameron understand how much he needs the north?', 11 May 2012.

9.12 (G12) 'The digital revolution? It's all a gift to the power of the state', 15 May 2013.

9.13 (G13) 'Company challenged by union over journalist redundancies', 20 November 2013.

9.14 (G14) 'OJ Simpson sentenced to 15 years for Las Vegas robbery', 6 December 2008.

9.15 (G15) 'Pensions, a big grey area in the election', 23 April 2009.

9.16 (G16) 'Gerry Adams and Micheál Martin clash in Irish TV debate',

15 February 2011.

9.17 (G17) 'Why knot?', 22 June 2005.

9.18 (G18) 'Snuff Shack; and Ready Steady Cook', 7 March 2008.

9.19 (G19) 'When beauty met the beast', 21 April 2006.

9.20 (G20) 'Jimmy Doherty poised to sign new deal with Channel 4', 22

August 2013.

9.21 (G21) 'Why can't the champion of climate change denial face the music', 3 August 2009.

9.22 (G22) 'Here comes Honey Boo Boo's surprising home-truth', 13 August 2012.

9.23 (G23) 'Red alert', 24 March 2009.

9.24 (G24) 'Toby Young on failure', 24 February 2007.

9.25 (G25) 'The island of long life', 31 May 2013.

9.26 (G26) 'Manchester United in need of fresh faces and more from those within', 2 January 2014.

9.27 (G27) 'Emma Brockes: my mother's secret past', 16 March 2013.

9.28 (G28) 'Germany tells Cameron: don't blackmail the EU', 10 January 2013.

10. I: The Independent. URL: <http://www.independent.co.uk>

10.1 (I1) 'Vicky Pryce gave Chris Huhne a black eye after she found out about his affair, court hears', 20 January 2014. – [online]. – URL: <http://www.independent.co.uk/news/uk/crime/vicky-pryce-gave-chris-huhne-a-black-eye-after-she-found-out-about-his-affair-court-hears-9073134.html>

11. E: The Economist. URL: <http://www.economist.com>

11.1 (E1) 'How can Republicans be both safer and more numerous?', 3 October 2013.

11.2 (E2) 'Hands up for Hirst', 9 September, 2010.

11.3 (E3) 'Evasive action', 21 March 2013.

11.4 (E4) 'The silver dollar', 25 June 2009.

11.5 (E5) 'A lighter shade of grey', 17 March 2012.

- 11.6** (E6) ‘Charlemagne: Could do better’, 15 June 2006.
- 11.7** (E7) ‘The countryside: Land grab’, 23 June 2005.
- 11.8** (E8) ‘Bomb proof’, 5 July, 2007.
- 11.9** (E9) ‘Dark, haunting and wonderfully weird’, 6 December 2011.
- 11.10** (E10) ‘Look, no hands’ 20 April 2013.
12. T: The Telegraph. URL: <http://www.telegraph.co.uk>
- 12.1** (T1) ‘Tonight is once in a blue moon’, 31 August 2012.
- 12.2** (T2) ‘Homesickness giving you the blues? Here’s my cure...’, 19 December, 2013.
13. O: The Observer . URL: <http://observer.guardian.co.uk>
- 13.1** (O1) ‘The Financial Times needs to make a signal to the market’, 6 January 2013.
- 13.2** (O2) ‘England’s greenhorns endure brave Six Nations baptism in France’, 1 February 2014.
14. Ad: The Advertiser. URL: www.adelaidenow.com.au/
- 14.1** (Ad1) ‘Architect of Putin political system quits’, 8 May 2013.
- 14.2** (Ad2) ‘Trevor Farrant argues desalination plant is a Labor white elephant – while Ian Hunter says it’s an investment in water security’, July 12 2013.
- 14.3** (Ad3) ‘Roll out the red carpet’ for refugees’, 20 October 2009.
15. CM: The Courier-Mail. URL: <http://www.couriermail.com.au>
- 15.1** (CM1) ‘Magpies coach Josh Hannay says he can work with Canberra Raiders rugby league coach Ricky Stuart’, 29 October 2013.
- 15.2** (CM2) ‘Girl ‘invented abduction story’ after Morcombes’ campaign credited with foiling attempt at Labrador on Gold Coast’, 6 December 2011.
- 15.3** (CM3) ‘Vic ALP to help white-collar workers’, 20 April 2013.
- 15.4** (CM4) ‘Cocker catches red eye out of Cairns’, 3 February 2011.
16. Au: The Australian. URL: <http://www.theaustralian.com.au>
- 16.1** (Au1) ‘Russia's rich kids have wills of their own’, 5 September 2007.

16.2 (Au2) 'Labor 'shows white flag on borders', 4 June 2012.

16.3 (Au3) 'Where's locked box now?', 28 May 2008.

16.4 (Au4) 'Le Neve Groves details marital bashings at the hands of now ex-husband Eddy Groves', 15 May 2013.

16.5 (Au5) 'Say it sotto voce: Brad McGee's love affair with Italy turning sour', 17 May 2008.

16.6 (Au6) 'Brits see red over Olympic Games uniform', 23 March 2012.

16.7 (Au7) 'Renewed intimacy will reap benefits, 20 January 2011.

16.8 (Au8) 'Does it all boil down to a question of colour?', 4 October 2011.

16.9 (Au9) 'Row over 'white as snow' Miss France', 11 December 2011.

16.10 (Au10) 'Accord saves us from 'white trash' fate', 31 May 2013.

16.11 (Au11) 'The great redeemer', 29 March 2008.

17. HS: The Herald Sun. URL: <http://www.heraldsun.com.au>

17.1 (HS1) 'Sloane Stephens ready to paint the town red', 20 January 2014.

17.2 (HS2) 'Gillard lies again about green tax', 25 February 2011.

17.3 (HS3) 'Protesters run up against unemployment', May 7 2012.

18. TS: The Toronto Star. URL: <http://www.thestar.com>

18.1 (TS1) 'The Voice recap: top six revealed', 27 November, 2013.

19. UT: USA Today. URL: <http://www.usatoday.com>

19.1 (UT1) 'Britain's blue bloods finding it hard to pay the bills', 20 September 2013.

19.2 (UT2) 'Batch of blue-chip companies post mixed results', 16 October 2012.

20. DT: The Daily Telegraph. URL: <http://www.dailytelegraph.com.au>

20.1 (DT1) 'Underbelly is real and ugly', 17 February 2008.

20.2 (DT2) 'Celebrating the feast Of Christ the King', 23 November 2013.

ДОДАТОК 1

**Вживання фразеологічних одиниць з кольоровим позначенням в текстах
мас-медійних видань**

1) ‘Kay ‘I’m not <i>a blue stocking</i> ’ Peaslee.’ (R 1)	‘Кей «Я - не синя панчоха» Післі.’
2) ‘For eight years, he carried out silovik orders, combining the role of Kremlin <i>gray cardinal</i> with treasurer of the main source of silovik power, the chairmanship of state-owned energy giant Gazprom.’ (G 2)	‘Протягом восьми років він виконував накази силовиків, поєднуючи роль Кремлівського сірого кардинала з охоронцем головного джерела влади силовиків, обов'язками голови належить державі енергетичного гіганта Газпром.’
3) ‘We needed to see businessmen in clear daylight, not through the <i>rose-colored spectacles</i> of some “invisible hand.”’ (FM)	‘Нам потрібно було бачити бізнесменів при ясному денному світлі, а не через <i>рожеві окуляри</i> якоїсь «невидимої руки». ‘
4) 4) ‘Right on for <i>the golden mean</i> of moderation.’ (TT 5)	‘Прямо на <i>золоту середину</i> помірності.’
5) ‘UNAMID forces returned fire, but stopped firing after the SAF troops raised a <i>white flag</i> .’ (UN)	‘Військовослужбовці зі складу ЮНАМІД відкрили у відповідь вогонь, але припинили стрілянину після того, як солдати суданських збройних сил підняли <i>білий прапор</i> .’
6) ‘Speculation abounds about who spent £10.3m (including commission) on “ <i>The Golden Calf</i> ”, a bull in formaldehyde with 18-carat gold hooves and horns’ (E 2).	‘Досі ходять плітки, хто саме витратив 10,3 млн. фунтів стерлінгів (з комісією) на « <i>Золотого тельця</i> » – бика, законсервованого у формальдегіді, з золотими копитами

	та рогами, на які пішло 18 карат золота’.
7) ‘They are the <i>gilded youth</i> , the offspring of Russia's oligarchs, who will never need to worry where their next billion is coming from’ (Au 1).	‘Вони – <i>золота молодь</i> , нащадки російських олігархів, які ніколи не будуть турбуватися, звідки взявся їх наступний мільярд’.
8) ‘A coastal phenomenon known as “ <i>red tide</i> ” turned the water at Sydney’s Bondi blood red and left neighbouring beaches resembling tomato juice earlier today as a red algae bloom washed up along the east coast’ (TT 1).	‘Сьогодні вранці завдяки береговому феномену, відомому як « <i>червоний приплив</i> », вода на Сіднейському Бонді перетворилася на криваво-червону, і тепер сусідні пляжі нагадують томатний сік. А все через те, що на східний берег викинуло масу квітучих червоних водоростей’.
9) ‘A Black rights group has slammed the latest Miss France competition for producing a “ <i>white as snow</i> ” winner from a field it claimed was unrepresentative of the country's ethnic make-up’ (Au 15).	‘Організація з прав чорношкірих засудила останній конкурс «Міс Франція» за те, що переможницею обрали дівчину зі « <i>сніжно-білою шкірою</i> », – це, мовляв, не відповідає етнічній картині, що склалася у країні’.
10) ‘He discovered there had never been a case of TB in the valley, even though “the <i>white scourge</i> ” was rife in Swiss cities’ (G 30).	‘Він з’ясував, що в долині ніколи не хворіли туберкульозом, хоча ця хвороба була досить поширеною у швейцарських містах’.
11) ‘Health workers are likely to be put on <i>red alert</i> by the Met Office today as the summer heatwave continues’ (TT 10).	‘Є ймовірність того, що сьогодні Головна метеорологічна служба дасть « <i>червоний сигнал тривоги</i> » медичним працівникам, оскільки

	літнє переміщення теплих повітряних мас триває’.
12) ‘The 1983 accord signed between the Labor party and trade unions was essential to prevent Australia becoming the "poor white trash of Asia", former prime minister Bob Hawke says’ (Au 16).	‘Колишній прем’єр-міністр Боб Хоук зазначив, що договір, підписаний у 1983 р. Лейбористською партією та профспілками, врятував Австралію від статусу «зубожлої азіатської країни»’.
13) ‘Obama was born in Hawaii to a white woman from Kansas and a black man from Kenya. She was as "white as milk", he as "black as pitch", he says’ (Au 17).	‘Обама народився на Гавайях. Його мати – біла жінка з Канзасу, а батько – чорний чоловік з Кенії. За його словами, вона була <i>біліше білого</i> , а він – <i>чорніше чорного</i> ’.
14) ‘Big Pharma, following John le Carré's campaign, is everyone's <i>black beast</i> ’ (G 31).	‘Після кампанії Джона ле Карре всі ненавидять великі <i>фармацевтичні компанії</i> ’.
15) ‘The view that only your church can deliver salvation isn't compatible with a particularly enlightened view of humanity. Things look pretty <i>black and white</i> amid threats of fire and brimstone’ (DT 3).	‘Якщо вам говорять, що лише ваша церква дарує спасіння, це виглядає якось негуманно. Коли вам погрожують пекельним вогнем, <i>важко</i> мислити критично’.
16) ‘Second, cars now have a rudimentary version of “ <i>black box</i> ” data recorders to collect information on the moments just before an accident’ (E 10).	‘По-друге, сучасні автомобілі обладнані пристроями запису даних, що працюють за принципом « <i>чорного ящика</i> ». Вони записують все, що відбувається безпосередньо перед аварією’.
17) ‘“The shadow of the <i>black dog</i> touches us all, but it is possible to	‘«Тінь <i>чорної депресії</i> накривала нас усіх, але її не можна подолати й

<p>master mental illness so that it no longer dominates your life. This campaign is to encourage people to learn to live alongside their 'black dog', [and] seek help" (G 32).</p>	<p>відібрати в неї контроль над своїм життям. Ця кампанія створена для того, щоб люди могли впоратися з депресією»’.</p>
<p>18) ‘And now the Crown Hotel landlord has left those who bought tickets doubly <i>browned-off</i> by refusing to give people their money back immediately because he says he hasn't got it - he claims he paid it up-front to Morrison, who won't return it’ (G 33).</p>	<p>‘А тепер власник готелю Crown Hotel вдвічі більше <i>роздратував</i> тих, хто вже придбав квитки, відмовляючись негайно повертати їм гроші, адже, мовляв, у нього їх немає; він стверджує, що вже виплатив гроші Вану Моррісону, який їх не поверне’.</p>
<p>19) ‘Your Prime Minister lied six months ago and she lied again yesterday about a useless new <i>green tax</i> that will drive up your power bills’ (HS 3)</p>	<p>‘Ваша прем’єр-міністр збрехала нам півроку тому, а вчора збрехала знову, заявивши про непотрібний новий «<i>екологічний</i>» <i>податок</i>, який підвищить ваші витрати на електроенергію’.</p>
<p>20) ‘In the mighty Persian Empire royal children were born in a porphyry room in the palace; so we can speak of royalty as "being born <i>to the purple</i>" (DT 4).</p>	<p>‘У могутній Персидській імперії діти монархів народжувалися в палацових кімнатах, викладених порфіром. Порфір має пурпурний колір, тому <i>пурпур</i> вважається символом монархії’.</p>
<p>21) ‘The marchers carried pink slips, the traditional symbol of job layoffs, as they formed a procession from Wall Street to Union Square along Broadway, a distance of some five kilometers, in a 14-minute protest’ (HS 4).</p>	<p>‘Демонстранти несли повідомлення про звільнення, крокуючи від Уолл-Стріт до Юніон-сквер вздовж Бродвею, – ця відстань складає добрих 5 кілометрів. Протест тривав 14 хвилин’.</p>

22) 'Is that a Bloomberg bid we see just over the horizon? Surely one of the big information operators would be <i>tickled pink</i> to have a prestige daily as part of its package?' (O 1).	'Що це так сяє над горизонтом? Невже пропозиція від Блумберг? Авжеж, ця величезна інформаційна компанія просто <i>збожеволіє від радості</i> , якщо підпише контракт з престижною щоденною газетою'.
23) 'It often frees a female artist, previously known by her <i>lily-white reputation</i> , to confound public perception, and make something of a musical transition' (G 18).	'Навіть якщо досі співачка мала <i>незаплямовану репутацію</i> , це дає їй змогу відмовитися від кайданів громадської думки і стати на новий «щабель» у музичній кар'єрі'.
24) 'Details are currently being discussed, but it is understood that the broadcaster wants to keep him on a <i>golden handcuffs</i> contract' (G 19).	'Деталі досі обговорюються, але зрозуміло, що телекомпанія хоче втримати його на робочому місці шляхом <i>фінансових</i> заохочень'.
25) 'According to a former NatMut colleague, Sisson's penchant for sophisticated analysis made him "the <i>blue-eyed boy</i> " under investment manager Ian Ferris' (Au 9).	'За словами колишнього колеги з компанії «Нешнл М'ючуал», саме через навички витонченого аналізу Сіссон став <i>улюбленцем</i> інвестиційного менеджера Іена Ферріса'.
26) 'She said on one occasion, when they were at Jupiters Casino on the Gold Coast, he beat her " <i>black and blue</i> " and accused her of causing him to lose \$30,000' (Au 10).	'Одного разу вона сказала, що коли вони були в Казино «Юпітер» на Золотому Березі, він побив її до <i>синців</i> і звинуватив у тому, що вона змусила його витратити 30,000 доларів'.
27) 'Terrorism is no longer much of a " <i>black swan</i> " event for markets' (E 8).	'Навіть для ринків тероризм – вже не така <i>рідкісна річ</i> '.
28) 'One of Britain's biggest <i>white</i>	'Одну з найбільших компаній-

<p><i>goods</i> companies has been blamed for the deaths of at least 11 people in fires or carbon monoxide poisonings caused by its appliances' (ST 2).</p>	<p>виробників <i>великогабаритної побутової техніки</i> звинуватили у смерті щонайменше 11 людей у пожежі, спричиненій приладами, або внаслідок отруєння чадним газом'.</p>
<p>29) 'The three <i>greenhorns</i>, Jonny May, Jack Nowell and Luther Burrell, would, Lancaster said, play with "no fear"' (O 2).</p>	<p>'Ланкастер сказав, що троє <i>новеньких</i> – Джонні Мей, Джек Ноуелл та Лютер Баррел – грали «зовсім без остраху»'.</p>
<p>30) 'Does all this posturing as the brave maverick exposing a global conspiracy really conceal a broad <i>yellow streak</i>?' (G 20).</p>	<p>'Чи справді весь цей вигляд «хороброї людини, яка пливе проти течії, розкриваючи глобальну конспірацію», приховує явне <i>боягузтво</i>?'</p>
<p>31) 'And, of course, poor "<i>redneck</i>" girls are supposed to know they can't really "compete" with more refined, wealthy girls of the world' (G 21).</p>	<p>'І, звичайно, бідні <i>неотесані</i> дівчата повинні знати, що вони дійсно не можуть «конкурувати» з більш витонченими <i>заможними суперницями</i>'.</p>
<p>32) 'Most of us <i>go red</i> when, for example, we receive a compliment or have to give an impromptu speech – it's perfectly normal' (G 22).</p>	<p>'Більшість із нас <i>червоніє</i>, коли, наприклад, нам роблять комплімент або доводиться виступати з імпровізованою промовою, – і це цілком природно'.</p>
<p>33) 'As someone who's squandered a series of life-changing opportunities, I'm often asked whether I'd have done things differently if I was given a second chance. The answer is yes, obviously. I would have done almost everything different. In particular, I</p>	<p>'Мене часто запитують, чи змінив би я щось у своєму житті, якби в мене був другий шанс. Дійсно, я змарнував безліч доленосних можливостей. І моя відповідь – так, звичайно. Я б майже все у житті змінив. Зокрема, я би більше</p>

would have done more <i>brown-nosing</i> ' (G 23).	підлещувався до інших'.
34) 'Scottish charities today called for a cut in <i>red tape</i> after a survey found voluntary groups spend 235,000 hours a week filling in forms' (S 2).	'Сьогодні шотландські благодійні організації вимагали знизити рівень бюрократії після того, як за даними опитування було з'ясовано, що волонтерські групи витрачають по 235,000 годин на тиждень, заповнюючи бланки'.
35) 'He has been studying the diets of the various " <i>blue zones</i> " he's visited for clues to a healthier lifestyle that can be transported to postindustrial western societies' (G 24).	'Він досліджував раціон різних блакитних зон довголіття, де шукав секрет здорового способу життя, який можна буде запозичити для постіндустріальних західних країн'.
36) 'Tonight is once in a <i>blue moon</i> ' (T 1).	'Сьогоднішня ніч – одна на тисячу'.
37) 'Homesickness giving you the <i>blues</i> ?' (T 2).	'Від туги за домівкою щемить серце'.
38) 'It should have been a good week at the Giro d'Italia for Brad McGee. In the <i>pink of condition</i> , McGee was back where he rightfully belongs' (Au 11).	'Для велосипедиста Бреда Макгі тиждень участі у велогонках Джиро д'Італія здавався сприятливим. Макгі прекрасно себе почував і був на своєму місці'.
39) 'There were some poor decisions and we didn't get the <i>rub of the green</i> ' (G 25).	'Ми прийняли певні невірні рішення, і вдача нам не посміхнулася'.
40) 'Well, the thing to remember as you peruse the little <i>blue book</i> is this: for most of its long life, the Conservative Party hasn't been much interested in big ideas and systems of thought' (TT 9).	'Отже, єдине, що ви повинні запам'ятати, прочитавши цей невеликий офіційний звіт Британського уряду (збірник офіційних документів), – це те, що протягом майже всього свого

	існування Консервативна партія не дуже була зацікавлена у великих ідеях та системах думок’.
41) ‘With Cyclone Yasi lingering malevolently, he caught a <i>red eye</i> flight to Brisbane’ (CM 4).	‘Через циклон Ясі, який як на зло затримувався, він сів на <i>нічний</i> рейс до Брісбену’.
42) ‘The <i>yellow press</i> had been conducting a campaign which had forced the government to take this step’ (G 2).	‘ <i>Жовта преса</i> проводила кампанію, яка змусила уряд піти на цей крок’.
43) ‘Two-thirds of them come from Shanglin, an impoverished county in southern Guangxi province where news of the <i>gold rush</i> spread by word of mouth’ (G 3).	‘Дві третини цих людей приїхали з Шангліну, розореної провінції на півдні Гуансі-Чжуанського автономного району, де новина про <i>золоту</i> <i>лихоманку</i> розповсюджується на словах’.
44) ‘Cigarettes and alcohol seized by Customs and Excise are suspected of finding their way back on the <i>black market</i> rather than being destroyed, according to an official report’. (S 1).	‘Згідно з офіційним звітом, підозрюють, що сигарети та алкоголь, конфісковані на Державній митно-акцизній службі Сполученого Королівства, скоріше відправляться назад на <i>чорний ринок</i> , ніж будуть знищені’.
45) ‘A banking scandal highlights the problem of <i>black money</i> in India’ (E 3).	‘Скандал навколо банківської сфери висвітлює проблему « <i>брудних грошей</i> » в Індії’.
46) ‘So the <i>boys in blue</i> turned up early to keep Diana Smart on the straight and narrow’ (ST 1).	‘Тому <i>поліцейські</i> з’явилися рано, щоб простежити за Діаною Сمارт’.
47) ‘Britain's <i>blue bloods</i> finding it hard to pay the bills’ (UT 1).	‘Британським <i>аристократам</i> все важче сплачувати рахунки’.
48) ‘John Reid, the health secretary,	‘Вчора Джон Рейд, Міністр охорони

<p>completed his political transformation from <i>red-blooded communist</i> to loyal monarchist yesterday by leaping to the defence of Prince Charles' (G 4).</p>	<p>здоров'я, палко захищав принца Чарльза. Так відбулася його політична «трансформація» від <i>затятого комуніста</i> до вірного монархіста'.</p>
<p>49) 'Across the world, <i>blue-collar voters</i> ally themselves with the political right – even when it appears to be against their own interests' (G 5).</p>	<p>'По всьому світу <i>виборці з робочого класу</i> підтримують праві політичні партії – навіть якщо це суперечить їх власним інтересам'.</p>
<p>50) 'It's hard to see things clearly when you fall victim to the <i>green-eyed monster</i>' (DM 1).</p>	<p>'Важко зберігати розум, коли ви стаєте жертвою <i>ревноців</i>'.</p>
<p>51) 'A batch of <i>blue-chip companies</i> and components of the Dow Jones industrial average reported earnings Tuesday morning, which for the most part outpaced expectations and boosted stocks higher on Wall Street' (UT 2).</p>	<p>'У вівторок вранці низка <i>компаній-лідерів</i>, що входять до індексу акцій промислових компаній Доу Джонса, зробила звіт про доходи, який більшою мірою перевершив очікування та просунув акції далі на Уолл-стріт'.</p>
<p>52) 'When landlines were the only quick form of long-distance communication, a call '<i>out of the blue</i>' was a nice surprise' surprise' (TT 2).</p>	<p>'Коли стаціонарні телефони були єдиною швидкою формою міжміського спілкування, дзвінок, який лунав «<i>як грім серед ясного неба</i>», був справжньою несподіванкою'.</p>
<p>53) 'Last week, the aura of mystery was punctured somewhat after the Financial Times printed a leaked list of some of his bluer '<i>blue-sky</i>' ideas, such as the abolition of maternity leave and the closure of Job Centres' (G 6).</p>	<p>'Атмосфера таємничості дещо порушилася минулого тижня, після того, як в британській газеті «Файненшел Таймс» був оприлюднений неофіційний список деяких з його <i>найбожевільніших</i></p>

	ідей, наприклад, відміни декретної відпустки та закриття центрів працевлаштування’.
54) ‘That afternoon, the hospital rang. She must come in at once for an operation. This threw poor Rosemary into a <i>blue funk</i> ’ (G 7).	‘Того вечора подзвонили з лікарні. Їй необхідно було негайно їхати на операцію. Це сильно <i>перелякало</i> бідну Розмарі’.
55) ‘The Victorian Labor Party has turned its focus to the state's <i>white-collar workers</i> , promising to ensure job security in the services and financial sectors if it wins the next state election’ (CM 3).	‘Лейбористська партія у м. Вікторія, Австралія, зосередилася на державних <i>офісних працівниках</i> , обіцяючи захистити їх від втрати робочих місць на держслужбі та у фінансовій сфері, якщо виграє на наступних державних виборах’.
56) ‘After dropping valuable time on the first two phases of a six-stage haul to the finish, White's crew found the problem, and with it fixed, it was then a <i>white-knuckle ride</i> all the way to victory’ (Au 5).	‘Згаявши цінний час на перші дві фази шестиетапних перегонів, команда Джейсона Уайта знайшла проблему, і лише після того, як її усунули, почалися <i>напружені гонки</i> на шляху до перемоги’.
57) ‘Speaking of Levine, he told the night’s biggest <i>white lie</i> when he said he believed equally in Matthew, Ray and Caroline, this just seconds after telling Daly that the fans were “probably going to hopefully save Matthew”’ (TS 1).	‘Цього вечора Левін збрехав, <i>але з добрими намірами</i> . Він сказав, що однаково вірить в успіх Метью, Рея та Керолайн, хоча за мить до того зазначив у розмові з Дейлі, що «Метью можуть врятувати лише фанати»’.
58) ‘Add to that the prevailing fundamentalist religious climate and a <i>white-hot wave</i> of anger towards America over Palestine, and you have a	‘Не забувайте й про переважно фундаменталістській релігійний клімат, а також про <i>сильний</i> гнів з приводу дій Америки у Палестині –

cocktail that is lively, perhaps even explosive' (G 8).	з'єднавши все це, ви отримаєте «коктейль», готовий вибухнути будь-якої миті'.
59) 'Following Adelaide writer Trevor Farrant's opinion article arguing the Port Stanvac desalination plant is a costly <i>white elephant</i> , Water Minister Ian Hunter argues it is a crucial piece of future-proofing infrastructure' (Ad 2).	'Після опублікування дещо тенденційної статті журналіста з Аделаїди Тревора Фарранта, де він стверджує, що встановлення водоопріснювальної установки в Порті Станвак <i>принесе більше турбот, ніж користі</i> , міністр водних ресурсів Іен Хантер заперечив, що це вкрай важливий елемент надійної інфраструктури міста'.
60) 'Paul Sandby's task was to go where no mapmaker had gone before, to chart ways for the <i>Redcoats</i> to traverse the Highlands and suppress future rebellion' (TT 3).	– 'Завданням Пола Сендбі було піти туди, куди ще не ходив жоден картограф, нанести на карту шляхи, щоб <i>англійські солдати</i> могли проїхати через Шотландське високогір'я та придушити майбутнє повстання'.
61) 'She and her husband, Christy, have <i>green fingers</i> . There is hardly a fruit or vegetable that Mary cannot coax into life – grapes are grown in their conservatory' (G 9).	'Вона та її чоловік, Крісті, – <i>вправні садівники</i> . Важко знайти такі фрукти або овочі, які Мері не змогла б проростити, – у своїй теплиці вона вирощує виноград'.
62) 'That economic model basically relied on Government sucking up to the City of London, basically letting the banks get away with <i>blue murder</i> ' (G 10).	'Та економічна модель, власне кажучи, розрахована на уряд, який підлабузнюється до Лондонського Сіті, дозволяючи банкам чинити те, що їм заманеться'.

63) 'Some businesses are already adjusting their ranges to cater for the <i>grey market</i> ' (E 4).	'Деякі компанії вже почали пристосовуватися до обслуговування ринку <i>гостродефіцитних товарів</i> '.
64) 'In the late 1990s, as it became clear that Europe's ex-communist countries were developing at radically different speeds, some Romanian officials said they feared being left in a geopolitical " <i>grey zone</i> " between Russia and the West' (E 5).	'Наприкінці 1990-их рр., коли стало зрозуміло, що колишні комуністичні країни Європи розвивалися абсолютно різними темпами, деякі румунські держслужбовці заявили про страх залишитися у геополітичній <i>проміжній зоні</i> між Росією та Заходом'.
65) 'Mr Huhne, who was Energy Secretary at the time, was given two black eyes which he had to cover up because of his many television appearances, Southwark Crown Court heard' (I 1).	'Згідно з Саутуоркським коронним судом, Пану Г'юну, який на той момент був Міністром енергетики, підбили обидва ока. Щоб постійно брати участь у телевізійних виступах, синці йому довелося замаскувати'.
66) ' <i>Write-downs</i> and expensive litigation led to a surprise fourth-quarter loss for Deutsche Bank, leaving Germany's biggest lender €2.6 billion in the red' (TT 4).	' <i>Списання коштів з банківських рахунків</i> та дорогий розгляд у суді призвели до неочікуваної втрати коштів за четвертий квартал для Дойче банку, залишивши найбільшого кредитора Німеччини з боргом у 2,6 млрд. євро'.
67) 'Her ex-husband is a <i>yellow-bellied</i> , semi-literate boofhead whose greatest talent is for stupidity' (DT 1).	'Її колишній чоловік – боягуз, безграмотний телепень, і його найбільший талант – тупість'.
68) 'You can scream that nothing online is secure until you are <i>blue in</i>	'Можна до <i>посиніння</i> кричати, що Інтернет небезпечний. Цьому майже

<p><i>the face</i>. No one seems to believe it' (G 11).</p>	<p>ніхто не повірить'.</p>
<p>69) "'Nokia Siemens is between the devil and the deep <i>blue sea</i> – it's neither a technology leader nor a cost leader," said Richard Windsor, global technology specialist at Nomura' (Au 6).</p>	<p>‘«Компанія "Нокія Сіменс Нетворкс" знаходиться між двох вогнів: вона ні лідер технологій, ні лідер у витратах», – заявив Річард Віндзор, спеціаліст всесвітнього рівня з технологій та представник компанії Номура’.</p>
<p>70) 'But the union had always opposed compulsion, and the management's announcement that 100 more jobs must go – voluntarily or compulsorily – looked like a <i>red rag</i> to a bull' (G 12).</p>	<p>‘Але спілка завжди протистояла примусу. Тому заява керівника про скорочення ще 100 робочих місць стала ніби <i>червоною ганчіркою</i> для бика’.</p>
<p>71) 'Wearing a <i>blue prison suit</i>, he said: "This was the first time I had an opportunity to catch these guys red-handed who were stealing my property' (G 13).</p>	<p>‘Ув’язнений О. Джей Сімпсон сказав: «Це перший раз, коли в мене з’явилася можливість спіймати на гарячому хлопців, які крали моє майно»’.</p>
<p>72) 'Michael Marks, 64, the chairman of NewSmith, was a "<i>blue button</i>" or clerk on the floor of the Stock Exchange in the late 1950s and worked his way to the top of the City' (TT 5).</p>	<p>‘64-х-річний Майкл Маркс, директор компанії НьюСміт, наприкінці 50-их рр. працював <i>невповноваженим клерком</i> в торговому залі Лондонської фондової біржі. Так почався його кар’єрний рух до «верхівки» Лондонського Сіті’.</p>
<p>73) 'The three main political parties seem to have finally woken up to the need to woo the so-called "<i>grey vote</i>"</p>	<p>‘Здається, три головні політичні партії нарешті усвідомили потребу добиватися голосів <i>електорату</i></p>

(G 14).	<i>пенсійного віку</i> '.
74) 'Bankers, lawyers and executives who would cry <i>blue murder</i> if their own incomes were artificially limited solemnly argue that an axe should be taken to the freely earned incomes of athletes' (TT 6).	'Якби банкіри, юристи та адміністратори підпали під штучне обмеження доходів, здійнявся би галас. Однак вони наважуються офіційно заявляти, що доходи спортсменів потрібно сильно скоротити'.
75) 'It's a <i>red-letter</i> day for Australian football with the start of the National Youth League' (DT 2).	'Старт Національної молодіжної ліги зробив цей день визначним для австралійського футболу'.
76) 'But Martin said the Sinn Féin president "had no right to talk about fraud" given the events in Northern Ireland over the last 40 years, referring to the IRA's campaign of violence. Earlier the pair had clashed over Sinn Féin's promise to put "not a single <i>red cent</i> more" into the still troubled Irish banking system' (G 15).	'Але Мартін зауважив, що голові політичної організації «Шинн Фейн» «годі й говорити про шахрайство», враховуючи ситуацію, що склалася у Північній Ірландії протягом останніх 40-ка років через насильницькі дії ІРА. Суперечки виникали між ними й раніше – коли політична організація «Шинн Фейн» пообіцяла «більше ні копійки» не вкладати у неблагополучну банківську систему Ірландії'.
77) 'Instead there has been a <i>red herring</i> : the focus on future probable dividend payments, what the discount on the share price will be, and what instalment arrangements will apply, so people can calculate how attractive the dividend yield will be' (Au 7).	'Замість цього відбувся <i>відволікаючий маневр</i> : акцент на можливих майбутніх виплатах дивідендів, на тому, якою буде знижка на курс акцій, та який внесок зроблять домовленості. Таким чином люди зможуть вирахувати, наскільки перспективним буде

	дивідендний дохід’.
78) ‘It was only with great difficulty that we managed to persuade members from Cyprus not to <i>blackball</i> our Turkish friends – or, at least, not yet’ (E 6).	‘З величезними труднощами нам вдалося вмовити членів з Кіпру не <i>виганяти</i> наших турецьких друзів, – принаймні, не зараз’.
79) ‘England’s countryside retains its beauty partly thanks to <i>green belts</i> , stretches of building-free land that hem in the country's larger cities’ (E 7).	‘Сільська місцевість Англії зберігає свою красу почасти завдяки своїм <i>зеленим лісонарковим зонам</i> – це плями незабудованої землі, які обрамляють найбільші міста країни’.
80) ‘At Oscar ceremonies of the 90s, clothes-conscious stars discarded their bow ties at these " <i>black tie</i> " events’ (G 16).	‘На церемоніях вручення Оскара в 90-их рр. зірки, які слідкували за модою, відмовлялися від краватки-метелика, хоча під час таких <i>урочистих подій</i> ця деталь одягу обов’язкова’.
81) ‘President Bush welcomed the Queen to Washington yesterday with full White House ceremonial, a speech of warm praise, his first five-course, <i>white-tie state dinner</i> — and, being Mr Bush, an unfortunate slip of the tongue’ (TT 7).	‘Вчора у Вашингтоні президент США Джордж Буш привітав Її Величність Королеву Єлизавету. Прийом у Білому домі включав усі звичні церемонії, а саме урочисту промову на честь поважної гості, <i>офіційну вечерю</i> на п’ять страв з обов’язковим дрес-кодом. Не обійшлося і без вже звичної для президента Буша обмовки’.
82) ‘The subtle message to others is that the <i>grass isn't always greener on the other side</i> ’ (Au 8).	‘Це – тонкий натяк на те, що не завжди <i>добре там, де нас немає</i> ’.
83) ‘“The whole club is pushing for	‘«Весь клуб вимагає, щоб я грав

me to play another year," said Maldini today, who isn't so <i>green as he's cabbage</i> looking' (G 17).	наступного року», – сказав сьогодні Паоло Мальдіні – не такий <i>легковажний, як може здаватися</i> '.
84) 'North Melbourne has revealed how a " <i>white knight</i> " investor contributed more than \$1 million to the construction of its new world-class training base' (HS 1).	'Президент ФК «Північний Мельбурн» пояснив, яким чином «компанія-рятівник» інвестувала в його клуб понад 1 млн. доларів на будівництво нового тренувального комплексу світового рівня'.
85) 'Newcastle United's fifth-placed finish in the Barclays Premier League last season helped them <i>remain in the black</i> and return to the world's top 20 revenue-generating clubs' (TT 8).	'Завдяки тому, що минулого сезону «Ньюкасл Юнайтед» посіла п'яте місце в Англійській прем'єр-лізі, команда <i>отримала значний прибуток</i> і повернутися до двадцятки найбільш прибуткових футбольних клубів світу'.
86) 'It may well be a matter of weeks – rather than months or years – before David Cameron has a <i>golden opportunity</i> to reclaim powers for this country which were so foolishly handed away by his predecessors' (DM 2).	'Сподіваємося, що <i>унікальна можливість</i> повернути країні вплив, так безглуздо втрачений попередниками, з'явиться у Девіда Кемерона вже через декілька тижнів, і не доведеться чекати довгі місяці або навіть роки'.
87) 'Up-and-coming American player Sloane Stephens will <i>paint the town red</i> if she advances past defending champion Victoria Azarenko today' (HS 2).	'Перспективна американська тенісистка Слоан Стівенс збирається <i>помпезно відсвяткувати ймовірну перемогу</i> над минулорічною чемпіонкою Вікторією Азаренко'.
88) 'Australia should ' <i>roll out the red carpet</i> ' for asylum seekers arriving here by boat, one of the nation's most	'Один з найвпливовіших членів лейбористської партії заявив, що Австралія повинна <i>прийняти з усіма</i>

powerful Labor figures has declared' (Ad 3).	почестями біженців, які прибули сюди на човнах'.
89) 'The Security Council also has a <i>golden opportunity</i> to silence its critics by playing such a role' (DM 2).	'Рада Безпеки також має прекрасну можливість змусити замовчати своїх критиків, граючи таку роль.'
90) 'DoD gave us the <i>green light</i> to create a modified version of the ship for commercial use'. (Ad 2).	'Міноборони дало нам зелене світло на створення модифікованої версії корабля для комерційного використання.'
91) 'Police Commissioner Frank Reagan, the <i>white knight</i> ... who's always talking about integrity, accountability.' (G 15).	'Комісар поліції Френк Рейгана, "білий лицар" ... який завжди говорить про чесність і відповідальність.'
92) 'It must not be assumed that " <i>white collar</i> " office or "desk" jobs are the only suitable forms of employment.' (DT 1).	'Не слід вважати, що єдиними прийнятними формами зайнятості є офіс, де працюють "білі комірці", або "кабінетні" робочі місця.'
93) 'Apparently, he got this amazing offer for the company right out of the <i>blue</i> .' (Au 7).	'Схоже, йому запропонували неймовірну ціну за компанію, абсолютно несподівано.'
94) 'This is a story on the yacht club that's all basically <i>blue collar</i> . Blue-collar yacht club, where you can join the yacht club, but you've got to work in the boat yard, as sort of condition of membership.' (E 7).	'А ось історія яхт-клубу, практично всі члени якого - «сині комірці» Яхт-клуб для «синіх комірців», і для того, щоб вступити в нього, потрібно попрацювати на човнової дворі, це свого роду умова для членства.'
95) 'The speaker highlighted the need to ensure that the poor benefited from <i>green growth</i> .' (TT 6).	'Оратор наголосила на необхідності забезпечення того, щоб бідні могли скористатися результатами «зеленого» зростання.'
96) 'A <i>new green deal</i> for the least developed countries was therefore	'У зв'язку з цим необхідно виступити з новою "зеленою

<p>needed, with public investment in renewable energy, in order to achieve economies of scale.’ (Au 8).</p>	<p><i>ініціативою</i>" в інтересах найменш розвинених країн, забезпечивши залучення державних інвестицій в сектор поновлюваних джерел енергії, з тим щоб домогтися "ефекту масштабу".’</p>
<p>97) ‘Everything's not so <i>black and white</i>.’ (HS 1).</p>	<p>‘Тепер все не ділиться на <i>чорне і біле</i>.’</p>
<p>98) ‘Prices are high and there is a <i>black market</i> for many essential goods, including medicines and medical equipment.’ (Au 10).</p>	<p>‘Залишаються високими ціни, і тому функціонує <i>чорний ринок</i> багатьох товарів першої необхідності, в тому числі лікарських препаратів та медичного обладнання.’</p>
<p>99) ‘A large '<i>grey zone</i>' of coordination between regional program initiatives and national projects at the country level has hampered the ability of all initiatives to produce more significant results.’ (I 1).</p>	<p>‘Наявність значної «<i>сірої зони</i>» в координації ініціатив регіональних програм і національних проектів країнового рівня не дозволяє отримувати більш відчутні результати від реалізації всіх ініціатив.’</p>
<p>100) ‘Most importantly, the ASG prohibits any new "<i>grey area</i>" measures by governments.’ (G 16).</p>	<p>‘Найважливіше те, що СЗМ забороняє застосування урядами яких би то ні було нових заходів "<i>сірої зони</i>".’</p>

ДОДАТОК 2

**Список знайдених фразеологічних одиниць з кольоровим позначенням в
текстах мас-медійних видань**

(I) 'white hands' (TT)	'чесність, невинність'
(II) 'a white man' (I)	'добре вихована, порядна людина'
(III) 'lily-white reputation' (G)	'бездоганна репутація'
(IV) 'a white dove' (FT)	'білий голуб'
(V) 'white light' (S)	'чесне, неупереджене судження'
(VI) 'white collars' (CM)	'офісний персонал'
(VII) 'to show the white flag' (Au)	'підняти білий прапор'
(VIII) 'white liver' (UT)	'боягуз'
(IX) 'to show the white feather' (O)	'проявляти боягузтво'
(X) 'white as ghost' (CM)	'блідий, як привид'
(XI) 'white as death' (HS) / 'white as ashes' (TS)	'блідий, як смерть'
(XII) 'white as snow' (Au) / 'white as milk' (Au)	'сніжно-білий'
(XIII) 'a white dove' (ST)	'білий голуб'
(XIV) 'to run up the white flag' (Au)	'підняти білий прапор / просити про помилування і бути готовим здатися'
(XV) 'white alert' (FT)	'відміна повітряної тривоги'
(XVI) 'white-colour mafia' (O)	'злочинний симбіоз торгово-економічної та політичної мафії'
(XVII) 'to be white about the gills' (E)	'мати нездоровий (блідий, пригнічений) вигляд'
(XVIII) 'white as chalk' (DT)	'білий, як крейда'
(XIX) 'a white lady' (TT)	'кокаїн, героїн'
(XX) 'a white squire' (E)	'особа, яка має невеликий капітал, проте може радикально змінити ситуацію'
(XXI) 'white scourge' (G)	'туберкульоз'
(XXII) 'white death' (UT)	'біла смерть' (від наркотиків)
(XXIII) 'the White Rose' (FT)	'емблема Йоркського королівського дому'
(XXIV) 'Whitehall' (DM)	'резиденція уряду Великобританії'

(XXV) 'white frost' (E)	'іній'
(XXVI) 'white horses' (I)	'білі гребені хвиль'
(XXVII) 'white harvest' (G)	'пізній збір врожаю'
(XXVIII) 'grey beard' (HS) / 'grey hears' (O)	'старість'
(XXIX) 'to turn grey' (E)	'посивіти'
(XXX) 'a grey cardinal' (Ad)	'дуже впливова особа, яка схована від очей публіки'
(XXXI) 'as grey as lead' (UT)	'сірий, як свинець'
(XXXII) 'as grey as bat's wing' (E)	'сірий, як миша'
(XXXIII) 'a grey cardinal' (Ad)	'сірий кардинал'
(XXXIV) 'a grey knight' (TT)	'компанія, що діє в процесі поглинання у власних інтересах'
(XXXV) 'a grey vote' (G)	'електорат пенсійного віку, який, як правило, активно головує на виборах'
(XXXVI) 'grey collars' (FT)	'працівники в сфері обслуговування'
(XXXVII) 'a grey beard' (HS) / 'grey hairs' (O)	'старість'
(XXXVIII) 'to turn grey' (E)	'посивіти'
(XXXIX) 'black death' (G)	'чорна смерть'
(XL) 'a black box' (E)	'систему, внутрішній механізм роботи якої невідомий'
(XLI) 'black money' (E)	'чорна бухгалтерія'
(XLII) 'the black market' (S)	'чорний ринок'
(XLIII) 'to be in the black' (TT)	'мати прибуток, бути при грошах'
(XLIV) 'to blackmail' (G)	'шантажувати, вимагати грошей'
(XLV) 'black and blue' (Au)	'у синцях'
(XLVI) 'a black eye' (I)	'підбите око / сором'
(XLVII) 'black frost' (Au)	'сильний мороз'
(XLVIII) 'black ice' (Ad)	'ожеледиця'
(XLIX) 'a black sheep' (G)	'біла ворона / паршива вівця'
(L) 'a black swan' (E)	'чорний лебідь / аномалія, щось дуже рідкісне'
(LI) 'a black coat' (I)	'священик'
(LII) 'a black gown' (G)	'католицький священик'
(LIII) 'in black and white' (DT)	'чорним по білому / цілком зрозуміло / ясно, як Божий день'
(LIV) 'the pink of perfection' (FT)	'сама досконалість'

(LV) 'in the pink of condition' (Au)	'у прекрасному стані здоров'я / здоровий, як бик'
(LVI) 'tickled pink' (O)	'невимовно радий, веселий'
(LVII) 'as red as a poppy' (Ad)	'червоний, як маків цвіт'
(LVIII) 'as red as a cherry' (O) / 'as red as a rose' (TS)	'рум'яний, кров з молоком'
(LIX) 'a red-streak' (UT)	'красна дівиця, рум'яна, як яблучко'
(LX) 'to become red in the face' (HS) / 'to go red' (G)	'почервоніти від хвилювання'
(LXI) 'to see red' (Au)	'розлютитися'
(LXII) 'red with anger' (O)	'червоний від гніву'
(LXIII) 'redbaiting' (I)	'зловмисне переслідування комуністів'
(LXIV) 'a red-streak' (UT)	'красна дівиця, рум'яна, як яблучко'
(LXV) 'to paint the town red' (HS)	'бурно святкувати'
(LXVI) 'to roll out the red carpet' (Ad)	'прийняти на вищому рівні'
(LXVII) 'a red-letter day' (DT)	'визначний день'
(LXVIII) 'a red-carpet welcome' (TS)	'урочистий прийом'
(LXIX) 'red blooded' (G)	'сильний, хоробрий, завзятий'
(LXX) 'to be in the red' (TT)	'бути в боргах'
(LXXI) 'not a red cent' (G)	'ні копійки'
(LXXII) 'to be out of the red' (TS)	'виплатити борг'
(LXXIII) 'to bleed red ink' (DM)	'зазнати збитків'
(LXXIV) 'to get a red face' (FT) / 'to become red in the face (HS) / 'to go red' (G)	'почервоніти від сорому'
(LXXV) 'to give someone a red face' (I)	'змусити когось почервоніти'
(LXXVI) 'red-hot' (T)	'палкий, збуджений'
(LXXVII) 'red wat' (UT)	'закривавлений'
(LXXVIII) 'red light' (O) / 'red lamp' (ST)	'публічний дім'
(LXXIX) 'red tape' (S)	'бюрократія'
(LXXX) 'red coat' (TT)	'червоний мундир'
(LXXXI) 'Red Army' (E)	'Червона армія'
(LXXXII) 'a red flag' (TS)	'червоний прапор'

(LXXXIII) 'red herring' (Au)	'відволікаючий маневр'
(LXXXIV) 'red box' (G)	'червоний чемодан у членів британського уряду'
(LXXXV) 'red eye' (CM)	'нічний авіарейс'
(LXXXVI) 'a red hat' (UT)	'кардинал'
(LXXXVII) 'to do something up brown' (S)	'робити ґрунтовно'
(LXXXVIII) 'to be brown-nosing' (G)	'підлещуватися, підлабузнюватися'
(LXXXIX) 'brown study' (DM)	'похмурі роздуми'
(XC) 'to be not able to fight one's way out of a brown paper bag' (DT)	'не відповідаючий вимогам / неефективний'
(XCI) 'to be browned off' (G)	'ситий по горло / роздратований'
(XCII) 'as brown as a berry' (CM)	'дуже засмаглий, шоколадного кольору'
(XCIII) 'to be brown-bagging' (TS)	'приносити з собою їжу на роботу'
(XCIV) 'to brown out' (S)	'зменшувати освітлення вулиць та вітрин'
(XCV) 'a squeezed orange' (I)	'щось повністю використане, більше не потрібне / як вижятий лимон'
(XCVI) 'the orange book' (E)	'звіт Міністерства землеробства'
(XCVII) 'the yellow press' (G)	'жовта преса'
(XCVIII) 'the golden opportunity' (DM)	'унікальна можливість'
(XCIX) 'the golden child' (T)	'золота дитина'
(C) 'the golden mean' (E)	'золота середина'
(CI) 'golden handcuffs' (G)	'висока заробітна платня, соціальний пакет та додаткова система заохочень, які направлені на те, щоб втримати співробітників'
(CII) 'the golden handshake' (DT)	'золоте рукостискання'
(CIII) 'yellow-bellied' (T) / 'yellow-livered' (S) / 'a yellow streak' (G)	'боягуз'
(CIV) 'the Golden Calf' (E)	'Золотий Телець'

(CV) 'the gilded youth' (Au)	'золота молодь'
(CVI) 'the yellow Jack' (TS)	'жовта лихоманка'
(CVII) 'a yellow boy' (ST)	'золота монета'
(CVIII) 'the Golden Age' (FT)	'Золотий вік'
(CIX) 'the Golden Fleece' (DM)	'Золоте Руно'
(CX) 'the golden rejuvenating apples' (Au)	'золоті молодильні яблучка'
(CXI) 'to get the yellow card' (UT)	'отримати жовту картку'
(CXII) 'as sure as God made little green apples' (TT)	'ясно, як Божий день'
(CXIII) 'to have green fingers' (G)	'бути вправним садівником'
(CXIV) 'hedge between keeps friendship green' (ST)	'з сусідом дружи, а тин городи'
(CXV) 'to keep the bones green' (O)	'зберегти гарне здоров'я'
(CXVI) 'in the green' (T)	'у розквіті сил'
(CXVII) 'green years' (DT)	'молоді роки'
(CXVIII) 'greenly' (CM)	'молодо'
(CXIX) 'greenmail' (HS)	'зелений шантаж'
(CXX) 'to be not as green as someone is cabbage-looking' (G)	'бути не таким легковажним, як може здаватися'
(CXXI) 'to see green in someone's eyes' (ST)	'вважати когось наївним, легковажним'
(CXXII) 'green timber' (UT)	'сирий лісоматеріал'
(CXXIII) 'green wine' (Ad)	'молоде вино'
(CXXIV) 'to be green' (Ad)	'бути зеленим, недосвідченим'
(CXXV) 'as green as grass' (T)	'дуже молодий, незрілий, недосвідчений'
(CXXVI) 'to be green about the gills' (CM)	'мати нездоровий вигляд'
(CXXVII) 'a green-eyed monster' (DM)	'чудовисько з зеленими очима'
(CXXVIII) 'green winter' (E)	'м'яка, безсніжна зима'
(CXXIX) 'long green' (Au) / 'greenbacks' (O) / 'green stuff' (T)	'готівка, паперові гроші, банкноти'
(CXXX) 'green folding' (TS)	'американські долари'
(CXXXI) 'green power' (DT)	'екологічно чиста енергія'
(CXXXII) 'green tax' (HS)	'екологічний податок'

(CXXXIII) 'a green wound' (ST)	'свіжа рана, яка ще не загоїлася'
(CXXXIV) 'to keep one's memory green' (Ad)	'назавжди закарбувати в пам'яті'
(CXXXV) 'a green cloth' (FT)	'гральний стіл'
(CXXXVI) 'blue of the plum' (ST)	'свіжість / краса / чари молодості'
(CXXXVII) 'blue rose' (CM)	'щось недосяжне'
(CXXXVIII) 'bit of blue sky' (FT) / 'blue bore' (DM)	'промінь надії'
(CXXXIX) 'true blue will never stain' (ST)	'порядна людина ніколи не підведе'
(CXL) 'true blue' (TT)	'вірна, постійна людина'
(CXL I) 'a blue-eyed boy' (Au)	'улюбленець'
(CXL II) 'Blue Bird' (Au)	'символ щастя'
(CXL III) 'Blue Flower' (T)	'таємний та містичний об'єкт романтичного бажання'
(CXL IV) 'to drink till all is blue' (DM)	'допитися до білої гарячки'
(CXL V) 'blue-sky ideas' (G)	'блакитна / нездійсненна мрія'
(CXL VI) 'to cry blue murder' (UT)	'репетувати, на гвалт кричати, горлати'
(CXL VII) 'like blue murder' (O)	'дуже швидко, щодуху'
(CXL VIII) 'until one is blue in the face' (G)	'до посиніння'
(CXL IX) 'blue blood' (UT)	'блакитна кров'
(CL) 'blue chip' (UT)	'передовий / лідер'
(CL I) 'a blue print' (T)	'нарис, ескіз'
(CL II) 'blue water' (DM)	'відкрите море'
(CL III) 'a blue book' (TT)	'офіційний британський урядовий документ на визначену тему / список осіб, які займають державні посади в США'
(CL IV) 'blue law' (TS)	'пуританський закон'
(CL V) 'purple patch' (HS)	'яскраве, квітчасте місце в літературному творі'
(CL VI) 'to be born in the purple' (DT)	'бути знатного роду / мати благородне походження'
(CL VII) 'to marry into the purple'	'одружитися з членом королівської'

(Au)	або аристократичної родини'
(CLVIII) 'to turn purple with rage' (E) / 'to become purple in the face' (S)	'почервоніти від люті'
(CLIX) 'to raise to the purple' (CM)	'стати кардиналом'

SUMMARY

This work is devoted to the study of the semantic component of phraseological units with a color component and ways of reproduction in an English text of the mass media.

The English language culture which has a long history certainly rightly considered an endless source of deep in form and content stable structures – phraseological units (PU). The intensive development of phraseology is characterized by a wide range of problems which are studied on the material of Germanic and Slavic languages.

Phraseological units (together with other categories of lexical units) most fully and figuratively reflect the material and spiritual in the life of people. They determine not only the subject but also aesthetic information: awaken the imagination, cause emotions in the audience, decorate the language, convey the spirit of people. Phraseological units are used in almost all styles of speech, they have a clearly defined stylistic purpose, which depends on the presence of emotional coloration.

The phraseological fund of different variants of the modern English language is rich and diverse, and every aspect of its research deserves special attention. The problem of research is caused by different discussions in modern linguistics to the study of structural and semantic features of English phraseological units.

Today the English-language press occupies a special place in the information space of the world. Due to certain geopolitical, economic and socio-cultural problems of our time, the total volume of English texts of the press exceeds the same volume in other languages. The subject matter of articles in the English-language press and periodicals covers not only domestic issues of the country, but also the sphere of foreign policy relations, and therefore is constantly in close connection with other languages.

This contributes to a significant interaction of words and phrases, the emergence and spread of new phraseological units. On the pages of the English-language media, various expressive and visual means are used, among which a special place is occupied by phraseological units or phraseological units. Thanks to PU, the aesthetic approach is strengthened, since with the help of phraseological units, like the variety of colors, the information aspect of language is enriched with a sensual and intuitive description of the reality around us.

Simplicity, brevity and minimalism are the modern advantages of newspapers. PU can function as a mean of laconic speech and a way to provide it with a certain energetic tone that can express the dedication of the author's thoughts.

In the Ukrainian linguistics the problem of phraseology was studied by such scientists as S. I. Abakumov, N. M. Amosova, L. A. Bulakhovsky, V. V. Vinogradov, I. R. Galperin, O. V. Kunin, E. D. Polivanov, O. O. Potebnya, O. I. Smirnitsky, I. I. Sreznevsky, F. F. Fortunatov, O. A. Shakhmatov. A significant contribution to the development of phraseology is made by such foreign linguists as B. Altenberg, S. Bally, H. Burger, A. P. Cowie, M. Everaert, G. Knappe, A. Makkai, A. I. Melčuk, J. Seidl, P. Skandera, P. L. Smith, U. Weinreich and others.

Phraseological units with a color component are investigated in the works of such scientists as L. K. Bayramov, O. V. Prachenko, O. E. Rogulin, K. V. Shevchenko, T. J. A. Bennett, etc.

The relevance of the topic is due to the interest of linguistics of our era to the problem of studying phraseology and attention to the study of the vocabulary of color meanings as those that represent the national culture.

The purpose of the work is to reveal the semantic features of phraseological units with a color component and to determine the ways of their adequate translation in the texts of mass media. To achieve this goal, the following **tasks** must be fulfilled:

- 1) to define and reveal the concepts of phraseological units and their classification;

2) to define and characterize features of the phraseological units with a color component in texts of mass media;

3) to investigate the semantics of phraseological units with a color component;

4) to determine the influence of the components of the phraseological color on the formation of its semantics;

5) to determine and analyze the ways of adequate translation of phraseological units with a color component in the texts of mass media.

The object of the research is phraseological units with a color component selected from the texts of English-language mass media.

The subject of the study is the semantic component of phraseological units with a color component and their reproducing in the mass media texts.

Methods of the investigation used to gain the aim are as follows:

- structured method that was performed as analysis of phraseological units and distributional analysis;

- typological method that comprised semantic classification of phraseological units;

- method of semantic analysis that was employed in the form of the investigation of symbolism of colour components of phraseologisms;

- translation analysis that included research of the possible lexical, lexical and semantic, grammatical and lexical and grammatical transformations for each phraseological unit in the material of the investigation;

- componential analysis of language units that form phraseologisms in the material of the investigation;

- descriptive analysis that embraced detailed characteristics of semantics of language units with colour component that are constituents of the phraseologisms in the material of the investigation.

The research material of this work became 100 phraseological units with the components indicating a color chosen from the following English-language mass media products for the period 2001-2018: 'The Times', 'The Sunday Times', 'The

Financial Times', 'The Daily Mail', 'The Scotsman', 'The Guardian', 'The Independent', 'The Economist', 'The Telegraph', 'The Observer', 'The Advertiser', 'The Courier-Mail', 'The Australian', 'The Herald Sun', 'The Toronto Star' and 'USA Today', 'The Daily Telegraph'. In addition, the investigated material was 100 PU with a color component selected from the English press of different years.

The scientific novelty of this work lies in the fact that it carried out symbolic and semantic classification of PU with a color component according to their belonging to color systems. According to this classification, phraseological units are divided into groups: achromatic, chromatic of warm gamma, chromatic of cold gamma and etc. The addition was carried out to the systematization of PU with a color designation of L. A. Berkova which addressed linguistic-cultural aspect of the PU in their usage sphere.

The practical consequence is that the obtained insights can make a specific contribution to the general translation theory, lexicology, phraseology, stylistics, and linguistics. Due to the learning of the study subject, certain obtained results can be used in teaching a practical course of translation (in such sections as "Translation analysis of the text" and "Aspect translation"), lexicology of the English language ("Lexical semantics", "Phraseology") and English linguo-culturology in a higher school.

Work structure. The work consists of an introduction, three sections, conclusion, a list of references and two appendixes.